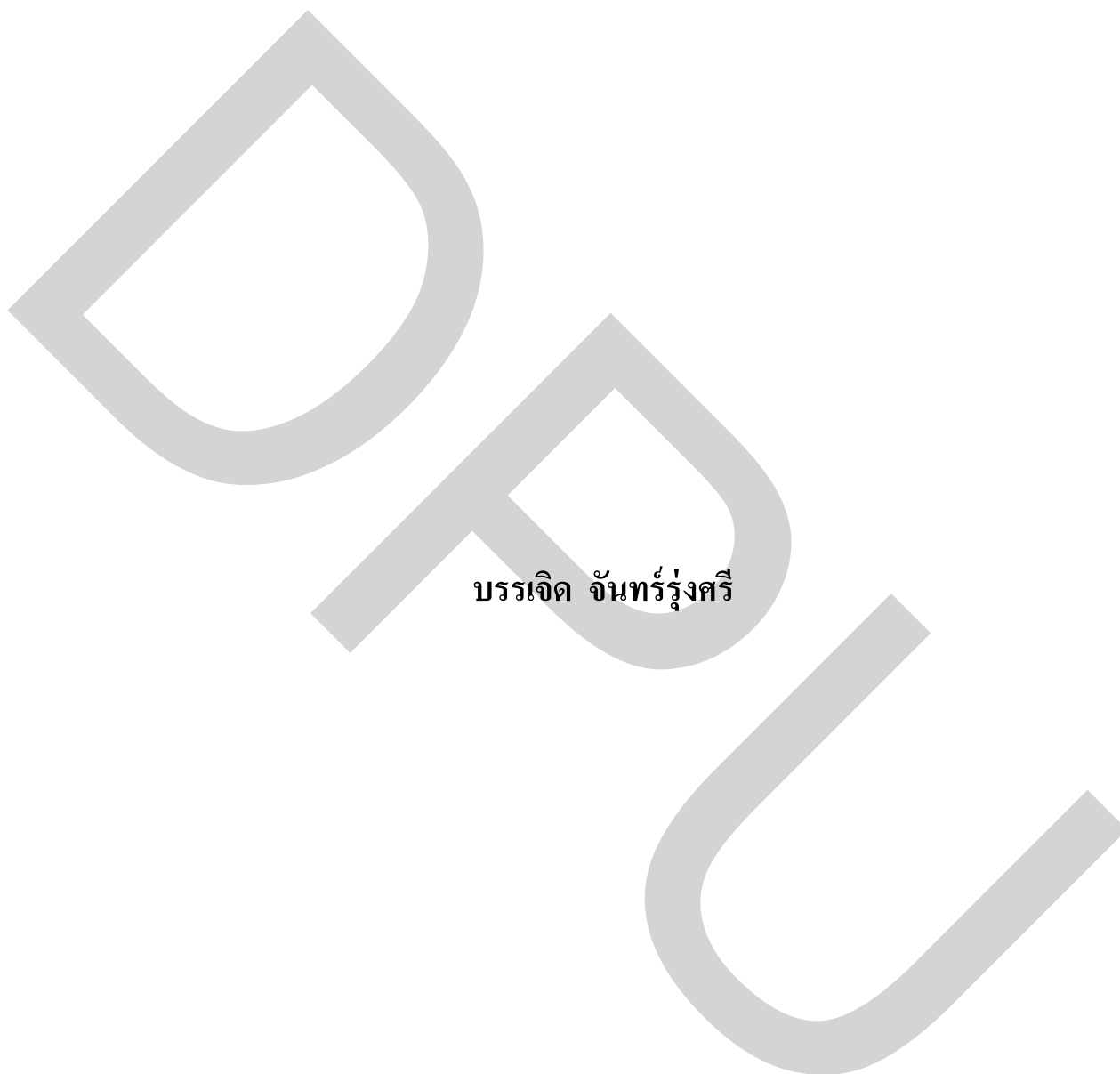

ปัญหาในการใช้เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2558

The Problems in the use of Restraint on inmates

Bunjerd Junrungsri

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master Degrees of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาในการใช้เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขัง
ชื่อผู้เขียน	บรรเจิด จันทร์รุ่งศรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธาณี วรภัทร์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์ เพื่อการศึกษาถึงสภาพปัญหาของมาตรการทางกฎหมาย ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด เพราะกฎหมายราชทัณฑ์และในทางปฏิบัติของประเทศไทย ที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิในร่างกายของผู้ต้องขัง ซึ่งศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด ในบางกรณีการปฏิบัติของเจ้าพนักงานเรือนจำก็เข้าข่ายในการละเมิดสิทธิ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี มาตรการในทางกฎหมายเพื่อตรวจสอบการกระทำดังกล่าว รวมทั้งจะได้ศึกษาถึงรายละเอียด เกี่ยวกับลักษณะ และการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนที่บัญญัติไว้ในมาตรฐานสากลไปพร้อมกัน เพื่อเปรียบเทียบในความชอบด้วยกฎหมาย และหาช่องว่างทางกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่มาแก้ไข

วิธีการศึกษาของวิทยานิพนธ์นี้ ใช้วิธีการวิจัยจากเอกสาร โดยการค้นคว้าจาก บทบัญญัติของกฎหมาย วารสาร บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย ญี่ปุ่น อังกฤษ หรืออเมริกา อีกทั้งยังหาข้อมูลในทางปฏิบัติจากการสัมภาษณ์เจ้าพนักงานเรือนจำ และ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเข้าดูงานในเรือนจำ เพื่อนำข้อมูลมาจัดรวบรวมอย่างเป็นระบบ และทำการวิเคราะห์เพื่อหาข้อมูลมาสรุป

ผลการศึกษาพบว่า การใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดยังมี ปัญหาและข้อบกพร่องทั้งทางกฎหมายและทางปฏิบัติ เพราะเจ้าพนักงานเรือนจำและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องพันธนาการ ยังใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด อยู่ ทั้งผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นและผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์และฎีกา ตัวอย่าง ดังเช่นกรณีการใช้โซ่ตรวนกับผู้นำชุมนุมทางการเมืองที่แม้ว่ายังไม่ไต่สวนโทษเด็ดขาดหรือผู้ต้องหา ในคดีอุกฉกรรจ์ก็มีการใช้เครื่องพันธนาการเช่นนั้น ซึ่งเข้าข่ายละเมิดสิทธิของผู้ต้องขัง เพราะศาล ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ต้องขังดังกล่าวมีความผิด ซึ่งโดยหลักการของกฎหมายรัฐธรรมนูญ ของไทย และมาตรฐานสากล ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องขังเหล่านี้เป็นผู้บริสุทธิ์ จะไป

ปฏิบัติเสมือน เขามีความผิดแล้วมิได้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่นสหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ก็ให้หลักการเช่นเดียวกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้กฎหมายราชทัณฑ์ของไทยยังมีการบัญญัติในลักษณะที่เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานและประเภทของเครื่องพันธนาการตามกฎหมายก็มีลักษณะเป็นการทรมานผู้ต้องขัง ประกอบกับลักษณะทางกายภาพของเรือนจำไม่มั่นคงแข็งแรง ดังนั้น จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และสร้างความเคลือบแคลงสงสัยให้กับบุคคลภายนอกมาโดยตลอด แนวทางปรับปรุงแก้ไขได้แก่

1. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา ให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479

2. ควรดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 คือ คำว่า “ น่าจะ ”

3. มาตรา 14 อนุมาตรา (1) และ (3) ถือเป็นบทบัญญัติเป็นนัยกว้างๆ กล่าวคือ พระราชบัญญัติว่า ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่

(1) เป็นบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม

4. ควรแก้ไขกฎกระทรวงฯ โดยบัญญัติให้ใช้เครื่องพันธนาการที่ทันสมัยในต่างประเทศมาใช้แทนตรวน เช่น สายรัดข้อเท้า และควรนำเอาระบบการควบคุมด้วย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) มาใช้กับผู้ต้องขัง โดยเฉพาะผู้ต้องขังก่อนคำพิพากษาถึงที่สุดที่มีอัตราโทษสูง หรือ ผู้ต้องขังที่มีจิตไม่ปกติ

5. ควรมีการเพิ่มเติม บทบัญญัติในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 4 โดยบัญญัติคำว่า “ คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา ” ไว้ต่างหาก กล่าวคือ ในมาตรา 4 (1) ให้บัญญัติใหม่ว่า “ ผู้ต้องขัง ให้หมายถึง หรือรวมตลอดถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาและคนฝากขัง ” และให้อธิบายให้ผู้ปฏิบัติหรือบุคคลทั่วไปที่ได้อ่านมาตรา 4 (1) ให้เข้าใจว่ามีความหมายว่าประการใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดปัญหาการตีความกฎหมายไปในทางที่ผิดๆ

6. เพื่อลดปัญหาในการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ทางกรมราชทัณฑ์ควรจัดให้มี “ เขตควบคุมพิเศษ ” ภายในเรือนจำหรือทัณฑสถานทั่วประเทศ นอกเหนือจากเรือนจำพิเศษที่มีอยู่ สำหรับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งจัดไว้เป็นแดนหนึ่งต่างหาก และควรติดตั้งกล้องวงจรปิด เพื่อเฝ้าดูพฤติกรรมของผู้ต้องขังเหล่านั้นว่าประพฤติและปฏิบัติตามกฎ กติกา หรือระเบียบของเรือนจำหรือไม่

7. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน โดยเฉพาะพัสดิและผู้ควบคุมที่ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการประเภท โซ่ ตรวนกับผู้ต้องขัง

ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถสั่งใช้เครื่อง
พันธนาการ ประเภทโซ่ ตรวน ให้เป็นไปตามความเหมาะสม และเป็นธรรมตามเจตนารมณ์ของ
กฎหมายและของกรมราชทัณฑ์อย่างแท้จริง ให้เอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบ ให้ควบคุมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถานให้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
ด้วยหลักเมตตาธรรม มนุษยธรรม และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพของบุคคล
อย่าปล่อยปละละเลยให้ผู้ได้บังคับบัญชาแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ หรือให้มีระบบการ
ทารุณโหดร้าย หากมีผู้ฝ่าฝืนจะต้องดำเนินการทางวินัยอย่างเด็ดขาดและจริงจัง

8. ควรให้เรือนจำและทัณฑสถาน มีการรายงานการใช้โซ่ตรวน กับผู้ต้องขังให้ทาง
กรมราชทัณฑ์ทราบเป็นประจำทุกเดือน โดยระบุเหตุผลในการสั่งให้ใช้หรือเพิกถอนการใช้นั้นให้
ชัดเจน เพื่อนำไปรวบรวมเป็นข้อมูลสำหรับนำส่งผู้บริหารระดับสูง ได้ตรวจสอบความถูกต้อง
ต่อไป

Thesis Title	The problems in the use of Restraint on inmates
Author	Bunjerd Junrungsri
Thesis Advisor	Assistance Professor Dr.Thanee Vorapatr
Department	Law
Academic Year	2014

ABSTRACT

This thesis aims to study the problem concerning legal measures for the treatment of prisoners in connection with the use of restraint instrument prior to the final judgment. The practice in the Correction Act of Thailand has provided for the use of restraint instruments that affected the defendant's rights whose final judgment of guilty has been made by the Court of Justice. In certain cases, the undertaken of officers' duty in prisons may be considered violation of human rights. Therefore, it is necessary to have measures to safeguarding detainees of such action. The study includes the details of the behavior on the use of restraint instruments against a prisoner in Thailand and other countries together with standard and guidelines which have been written in the standard in comparison with the legitimacy and looking for loopholes of Thailand applicable laws so that the loopholes of such practices shall be curtailed and redressed.

This thesis employs the documentary research method by searching the legal provisions, journals, articles and other related documents of Thailand, Japan, England and America countries. Besides, it includes practical information through the interview of officers working in prisons and authorities having the knowledge thereto. The field trips in the prisons are made in order to systematically gather and analyze the information and findings for the final conclusion and recommendations.

It is found from the study that with regard to the use of restrain instruments prior to final judgment, there still are flaws both legal and practical problems because the officers in prisons and administration overseeing the use of restraint instruments still apply the instruments prior to final judgments pending the trials in the Court of First Instance, in the Appeal Court and the Supreme Court. For example, using chains with political man who hasn't prisoners in a capital case is the use of restrains. This excess has violated the rights of a prisoner whereby the

Court has not imposed final judgment of guilt or innocence under the provision of the Constitution of Thailand and the international standard. They shall not be treated as if they were guilty. In considering the laws of Japan, England and America in comparison, the same principles as the international standard are applied. The correction law of Thailand is still given beneficial for the use of discretion by officers. The restraint instruments according to the old law are provided for torture against a prisoner. Moreover, the prisons are not physically secured and strong. Consequently, it always brings about the problems of unnecessary use of restraints and abuse of power in the treatment of prison.

The author is of opinion that the instruments of restraint against a prison prior to final judgment should be used only in case of utmost necessity according to the law and in the limited period of time. However, the prison and the guarding system of prisoners should be in the proper conditions. The treatment of a prisoner should be examined by the external organization for transparency in monitoring the work of officers in prisons. Moreover, the other instruments of restraint which are not persecuted in nature to be used against prison. International standard and guidelines effective for the control that exist in other countries should be applied and prescribed in Thailand's correction legislation.

1) A proposal to improve Including Should the amendment provision in respect of the use of restraints on inmates during appeal or petition for clarity. The Correction Act in 1936

2) Should the amendment to The Correction Act in 1936 , the word "likely"

3) Section 14 subsection (1) and (3) are considered commandment is hinted broadly the Act. Ban the use of restraints for inmates excluded.

(1) A person is a danger to life or their body or someone else.

(3) A person trying to escape of control.

4) Ministry should revise rules by law, restraints closer to the modern international chains such as replacing the ankle strap. And a control system with electronic monitoring should be used against inmates. Especially inmates sentenced before a high penalty rate or inmate with mental symptoms.

5) There should be more provisions in the Correction Act in 1936, section 4 by coined the word "Prisoner during appeal or petition" is mention separately in section 4 (1) a new commandment that "prisoners shall mean the prisoners. Prisoner during appeal or petition and

put in jail " and explain to the practice or the general public to read section 4 provides that any meaningful for reduce the problem of interpreting the law to abuse.

6) To reduce the use of restraints on inmates tools before judgment, corrections should provide "Special control zones" in prisons nationwide except remand prison available for inmates before a final judgment. Which was set up as a separate region and should install close circuit of abuse to watch behavior that follow the rules of prison or not

7) Provide operational staff in prisons especially Pasc and prison guard who have been educate about use of restraints bond type chains with inmates. By attributing the actual laws for knowledge and understanding to use appropriate restraints type chain and fair the intent of the law, and corrections experience, care for the well-being of prisoners that responsibility. The staff working in prisons to treat prisoners with humanitarian principles and respect for the dignity of the human potential of personal freedoms. Don't neglect to subordinate wrongful exploitation.

8) Sould jail and detention have reported the use of chains on prisoners every month; the stated reason for the order or revoked the obvious to gather information for sent to top executives to be checked for accuracy.

กิตติกรรมประกาศ

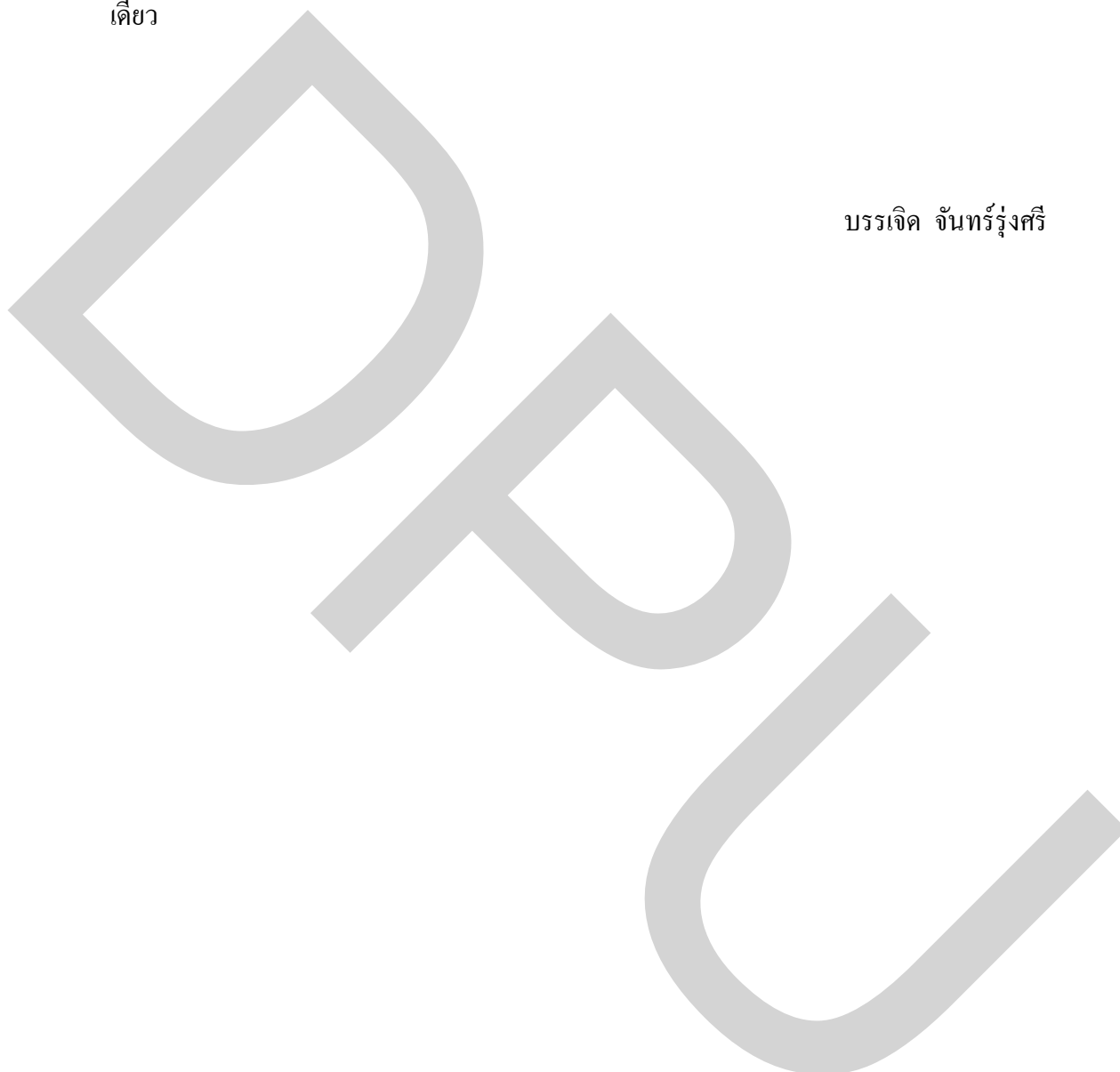
ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์ รองผู้อำนวยการหลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้ทำวิทยานิพนธ์ใน หัวข้อดังกล่าว ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายบังคับโทษให้แก่ผู้เขียนอย่างดียิ่ง นอกจากนี้ คุณดูแล เอาใจใส่ ให้คำปรึกษา ติดตาม และตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ของผู้เขียนอย่างสม่ำเสมอ และให้ความ ช่วยเหลือ เรื่องบุคลากร ที่ผู้เขียนจะไปดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก และการขอข้อมูลตามเงื่อนไข ต่างๆ กับลูกศิษย์เก่าของท่านที่จบไปแล้ว และทำงานเป็นผู้คุมอยู่ตามเรือนจำ นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.นันทิ จิตสว่าง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะ กรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความเมตตา และให้คำปรึกษาเรื่องกฎหมายราชทัณฑ์ รวมถึงให้ คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสม และขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฃ นนทร อดีตประธาน คอป.ที่ท่านเมตตาให้ข้อมูลและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ และท่านสุดท้ายที่ลืมไม่ได้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์จรูณี ลิปิพันธ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้เขียนในฐานะอาจารย์ที่เลี้ยง ให้คำปรึกษาเรื่อง การเขียนรูปเล่มวิทยานิพนธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลกฎหมายของต่างประเทศ

ในส่วนของคุณข้อมูลในทางปฏิบัติ และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เขียนขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่สำนักทัณฑวิทยา (บางขวาง) ทุกท่าน ที่ผู้เขียนได้ไปสัมภาษณ์ และเจ้าหน้าที่ๆ ทุกท่าน บอกว่าไม่ประสงค์ให้ออกนาม ในการให้ข้อมูลและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ อีกทั้งยังได้รับความอนุเคราะห์รูปภาพประกอบต่างๆ จากทางกรมราชทัณฑ์ และที่ขาดไม่ได้คือขอขอบพระคุณ ท่านประเสริฐ อยู่สุภาพ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ให้พวกเราชาวคณะนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้เข้าไปเห็นและ สัมผัส บรรยากาศในเรือนจำ คิวชีวิตในความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง และคู่มือการตีตรา น ถอดตรา น ผู้ต้องขัง ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านประเสริฐ อยู่สุภาพ และเจ้าหน้าที่ เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ทุกท่าน ไว้ในที่นี้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย และขอบคุณภรรยา (เสียชีวิตแล้วทุกคน) ที่เคารพและรัก ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนมาโดยตลอด ทั้งทางด้านทุนทรัพย์ และกำลังใจ โดยเฉพาะภรรยาซึ่งภาระแม่บ้านต้องดูแลลูกและทำงานบ้านก็ หนักอยู่แล้ว ยังต้องมาเหนื่อยคอยดูแลผู้เขียนและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนมาตลอด บางครั้งผู้เขียนใส่ อารมณ์และใช้คำพูดที่รุนแรง เธอยังรับได้ไม่แสดงอาการ โกรธเลยสักครั้ง เธอมีแต่รอยยิ้มและให้ กำลังใจผู้เขียนตลอดเวลา

ส่วนที่ดีและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบบูชาพระคุณแด่ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย และภรรยา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน ให้ความอนุเคราะห์ทั้งทางด้านข้อมูลและอื่นๆ ส่วนที่บกพร่องใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

บรรเจิด จันทร์รุ่งศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.5 วิธีการศึกษา.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังในประเทศไทย.....	9
2.1 กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ.....	9
2.2 ข้อตกลงกฎหมายในระหว่างประเทศ.....	14
2.3 การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง.....	36
2.4 พัฒนาการของกฎหมายการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง.....	40
3. กฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการของต่างประเทศ.....	45
3.1 สหรัฐอเมริกา.....	45
3.2 สหราชอาณาจักร.....	53
3.3 ญี่ปุ่น.....	68
4. วิเคราะห์ปัญหาด้านกฎหมายของการใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง.....	77
4.1 ความไม่ชัดเจนของกฎหมายและกฎข้อบังคับ.....	77
4.2 ปัญหาในการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด.....	78
4.3 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง.....	80
4.4 การใช้เครื่องพันธนาการ.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	91
5.1 สรุปการศึกษา.....	91
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้เขียน.....	121

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทางปฏิบัติของประเทศไทย ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ตรวนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิร่างกายของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา ซึ่งศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดซึ่งในบางกรณีการปฏิบัติของเจ้าพนักงานเรือนจำก็เข้าข่ายในการละเมิดสิทธิของผู้ต้องขัง

รัฐที่ยึดมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น กระบวนการยุติธรรมนับเป็นกลไกที่สำคัญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชน และเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กรอบกฎหมาย โดยใช้กระบวนการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายหรือมีมาตรการทางกฎหมาย เพื่อกำหนดเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการของรัฐ และเป็นมาตรฐานซึ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมอันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งในการนำมาซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในสังคมนั้นๆ¹

ในการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น ได้มีวิวัฒนาการมานานแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมาตรการลงโทษในทางกฎหมายหรือที่เรียกว่า “ การบังคับโทษอาญา ” (Strafvollzug)² ซึ่งถือเป็นมาตรการในการดำเนินการเกี่ยวกับโทษจำคุก และโทษหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่เป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคล เพื่อใช้ในการควบคุมสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อย ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการลงโทษ โดยเฉพาะโทษทางอาญานั้น จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและเข็ดหลาบ ไม่กล้ากระทำความผิดอีก เพื่อคุ้มครองสังคม โดยรวมให้ปลอดภัยจากผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญา ซึ่งบทลงโทษในทางอาญาส่วนใหญ่มักจะเป็นการกระทำ ต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและทรัพย์สินของบุคคล เช่น การลงโทษประหารชีวิต จำคุก กักขัง ริบทรัพย์สิน และปรับ เป็นต้น ดังนี้เมื่อมีการลงโทษในทางอาญาเกิดขึ้น มาตรการทางกฎหมาย

¹ จาก *กระบวนการทัศน์ใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด* (น. 23), โดย คณะนักวิชาการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 1. 2546, ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

² จาก *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา* (น. 45-46), โดย คณิต ฅ นคร, 2549, กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

ต่อผู้ที่ถูกลงโทษก็ย่อมเกิดขึ้นตามมา ส่วนหนึ่งก็คือมาตรการในการที่จะปฏิบัติต่อผู้ที่ถูกลงโทษนั้น ทั้งนี้ย่อมอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษของต่างประเทศ

มาตรการหรือกระบวนการบังคับโทษ แก่ผู้กระทำผิดในทางอาญา ถือเป็นหน้าที่หลักของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นมาพร้อมกับการเกิดขึ้นของรัฐสมัยใหม่ กล่าวคือหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยหลักๆ ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์นั้น ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่ได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดี ตลอดจนมีเครื่องมือเครื่องมือต่างๆ ในการดำเนินการต่อผู้กระทำผิด ซึ่งในระยะเวลาหนึ่งกล่าวได้ว่า กระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้กลายมาเป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อย และควบคุมสังคม กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจึงนับเป็นกลไกสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกของสังคม มีการพัฒนามากขึ้น ประกอบกับรัฐมีการตรากฎหมายที่มีบทกำหนดโทษ ในทางอาญามากขึ้นเรื่อยๆ โดยมุ่งที่จะใช้โทษทางอาญาและสร้างภาพบังคับโทษในทางอาญาเพื่อควบคุมสังคม ส่งผลทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีอยู่นั้นประสบปัญหา โดยเฉพาะปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย และผู้ต้องขัง ในกรณีที่เป็นการละเมิดสิทธิ เป็นต้น

สำหรับเรือนจำ (Prison) นั้น เป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่ปฏิบัติงานราชทัณฑ์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีผลต่อมาตรการในการบังคับโทษแก่ผู้กระทำผิด ซึ่งได้วิวัฒนาการมาเป็นเวลาเกือบสองศตวรรษ โดยได้มีการนำมาใช้แทนการลงโทษต่อเนื้อตัวร่างกายไม่ว่าจะเป็นการทรมานหรือการเฆี่ยนตี การใช้เรือนจำในยุคแรกๆ ดำเนินการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนและการข่มขู่ยับยั้ง แต่ต่อมาในระยะหลังได้หันมาดำเนินการ ในเรื่องการแก้ไข อบรมให้กลับเข้าสู่สังคม รูปแบบและกิจกรรมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำจึงได้เปลี่ยนแปลงไป จากที่ดำเนินการควบคุมอย่างเคร่งครัดมาสู่การจัดกิจกรรมในเชิงแก้ไข เช่น การให้การศึกษา การฝึกวิชาชีพ และการจัดสวัสดิการต่างๆ³ ซึ่งหน้าที่อันสำคัญยิ่งในเรือนจำ ก็คือ การใช้สถานเรือนจำเพื่อการปรุแต่งแก้ไขความประพฤติของผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองที่ดีภายหลังการปลดปล่อยไปแล้ว โดยอาศัยกระบวนการใช้เรือนจำในฐานะองค์กรแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

เรือนจำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลควบคุมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในเรือนจำที่ต้องปฏิบัติ โดยที่ผู้ต้องขัง ก็คือ ผู้ต้องโทษ รวมตลอดถึง

³ จาก *หลักทัณฑ์วิทยา: หลักการวิเคราะห์ระบบงานราชทัณฑ์* (น. 43), โดย นัทธี จิตสว่าง ก., ม.ป.ป.

นักโทษเด็ดขาด คนต้องขังและคนฝาก⁴ ซึ่งอาจเป็นบุคคลที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก หรือบุคคลที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ทั้งก่อนมีคำพิพากษาหรือหลังจากมีคำพิพากษาแล้ว รวมทั้งกรณีผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน ซึ่งเรียกว่า การขังระหว่างสอบสวน⁵ ซึ่งบุคคลดังกล่าวเหล่านี้ จะถูกส่งตัวเข้ามาอยู่ในความดูแลของเรือนจำ โดยที่ชีวิตความเป็นอยู่ในระหว่างการต้องโทษ และระหว่างรอการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องขังนั้น จะอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของกรมราชทัณฑ์ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือตามคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ แต่สำหรับผู้ต้องขังที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น เกิดเป็นปัญหาขึ้นมาทั้งในด้านการกำจัดสิทธิเสรีภาพหรือการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ อย่างเช่น การใช้เครื่องพันธนาการซึ่งมีแนวโน้มไปในทางที่มิได้คำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยธรรมหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด แสดงว่าบุคคลได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของหลักพื้นฐาน แห่งสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย โดยเฉพาะสิทธิเสรีภาพของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถูกเรียกว่าเป็นจำเลยจนกลายมาเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ ควรที่จะได้รับสิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปภายในกรอบของการลงโทษตามกฎหมายที่เขาพึงได้รับ แม้ว่าเขาเหล่านั้นอาจเป็นอาชญากรแท้ๆ เขาก็ยังมีสิทธิได้รับความเที่ยงธรรมตามกฎหมายเหมือนกับบุคคลอื่นๆ อีกทั้งยังพึงได้รับการปกป้องสิทธิที่เขามีในฐานะเป็นจำเลยในศาล ในสายตาของกฎหมาย จำเลยหรือผู้ต้องขังที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดย่อมไม่มีความผิดจนกว่าศาลจะตัดสินว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์การเยียวยาที่จะเกิดตามมานั้น ย่อมไม่เกิดประโยชน์และเทียบกันไม่ได้ต่อสิ่งที่ตัวบุคคลผู้นั้นได้รับ

ด้วยเหตุนี้ประชาชนพลเมืองและองค์กรของรัฐเกือบทุกประเทศในโลก จึงได้มองเห็นถึงความสำคัญในด้านสิทธิเสรีภาพมากขึ้น รัฐสมาชิกต่างๆ จึงได้บัญญัติที่จะให้ได้มาซึ่งความร่วมมือกับสหประชาชาติ นำมาซึ่งการส่งเสริมการเคารพ และการถือปฏิบัติโดยสากลต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน จึงได้เกิดเป็นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479, มาตรา 4.

⁵ จาก กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (น.45-46), โดย คณิต ฉนกร ก., 2549, กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

(The Universal Declaration of Human Rights: UDHR)⁶ ซึ่งในปฏิญญานี้ได้ให้ความสำคัญแก่สิทธิเสรีภาพของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถูกกล่าวหาด้วยความผิดอาญา ซึ่งเป็นสิทธิในการได้รับการสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์ ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ในการพิจารณาโดยเปิดเผย ซึ่งตนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็น สำหรับการต่อสู้คดี”⁷

ในส่วนของระบบการควบคุมผู้ต้องขังรวมทั้งเพื่อความมั่นคง และปลอดภัยของเรือนจำ บางครั้งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังเพื่อขัดขวางไม่ให้ผู้ต้องขังเคลื่อนไหวได้โดยง่ายหรือสะดวก หรือเป็นการยับยั้งมิให้ผู้ต้องขังก่อเหตุร้าย เช่น ตีกัน หลบหนี หรือทำความเสียหายแก่ชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น แต่อย่างไรก็ตาม การใช้เครื่องพันธนาการเป็นการทำให้เสียเสรีภาพในการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนที่ จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน⁸ ตามหลักขององค์การสหประชาชาติที่มีมติรับรองสิทธิของประชาชน โดยที่หลักการและการปฏิบัติเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการดี สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและสะดวกต่อการบริหารงานเรือนจำ และเพื่อเป็นหลักประกันศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตลอดจนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน เช่น สิทธิในชีวิตเสรีภาพจากการไม่ถูกทรมาน หลักการไม่เลือกปฏิบัติ การใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังในขณะที่คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดนั้น หากเป็นการใช้โดยที่ไม่ระมัดระวัง หรือโดยอำเภอใจของเจ้าหน้าที่เรือนจำ นอกจากเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังดังกล่าวแล้วนั้น ยังถือเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศด้วย เพราะบุคคลเหล่านั้นยังได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างเช่นคนปกติทั่วไป ในฐานะเช่นนั้นเขาอาจเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ก็ได้ และมีโอกาสต่อสู้คดีจนกว่าคดีจะถึงที่สุด กล่าวได้ว่าในขณะที่เขายังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ ดังนั้นการที่ไปใช้เครื่องพันธนาการต่อเขาก็ถือเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพ และทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยคุ้มครองอยู่ในส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงสำหรับการใช้เครื่องพันธนาการนั้น ก็คือ พระราชบัญญัติ

⁶ สิทธิมนุษยชน: รวบรวมสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญ. น. 8 คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน. (ผู้แปล). 2544.

⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ได้บัญญัติรับรองไว้ในมาตรา 3 “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้” (ม.ป.ป.)

⁸ จาก คำอธิบายพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (น. 80), โดย คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน. (ผู้แปล). 2544, ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ซึ่งได้วางหลักไว้อย่างสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อกักโทษขององค์การสหประชาชาติ กล่าวคือ ในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ได้บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง.....” ไว้ก่อนเป็นเบื้องต้น ส่วนในเรื่องข้อบ่งชี้หรือการใช้เครื่องพันธนาการเป็นเพียงข้อยกเว้นของกฎหมายเท่านั้น การตีความเพื่อใช้เครื่องพันธนาการจึงต้องตีความอย่างเคร่งครัดจะกระทำอย่างมั่งงายไม่ได้ ผู้มีอำนาจสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการจึงต้องตีความเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายข้อนี้เป็นอย่างดีเสียก่อน ทางปฏิบัติที่ผ่านมา มักมีการใช้เครื่องพันธนาการกันอย่างฟุ่มเฟือย ส่วนหนึ่งใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ หรือใช้เป็นข้อต่อรองเรียกร่องผลประโยชน์ กันอย่างพร่ำเพรื่อด้วยความเชื่อว่าจะช่วยป้องกันการหลบหนีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบางครั้งได้ผลตรงข้าม คือทำให้เกิดแรงกดดันจนผู้ต้องขังคิดหลบหนี อย่างไรก็ตาม ถ้อยคำบางคำที่ใช้ในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 คือ คำว่า “น่าจะ” ซึ่งอนุมาตรา (3) ถือเป็นการบัญญัติเป็นนัยกว้างๆ กล่าวคือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 14 (1) และ (3) บัญญัติว่า ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังเว้นแต่ (1) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น (3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม

จะเห็นได้ว่า คำว่า “น่าจะ” เป็นการคาดคะเนหรือการประมาณการณ ว่าจะเกิดเหตุการณ์ตามอนุมาตรา (1) และอนุมาตรา (3) ซึ่งหากผู้มีอำนาจสั่งใช้เครื่องพันธนาการคาดคะเนผิดพลาดหรือตั้งใจคาดคะเนผิดพลาด ผู้ต้องขังก็จะถูกจองจำด้วยเครื่องพันธนาการโดยไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมเป็นการส่งเสริมให้ผู้มีอำนาจสั่งใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังอย่างฟุ่มเฟือยขาดความยุติธรรม โดยอ้างความชอบธรรมว่ากฎหมายให้อำนาจไว้เจ้าหน้าที่บางคนใช้ลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย โดยอ้างเหตุอนุมาตรา 1 หรืออนุมาตรา 3 ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ ส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ต้องขังอีกทั้งเมื่อกฎหมายอาญา ต้องตีความโดยเคร่งครัดและต้องบัญญัติไว้โดยแน่นอนตามแนวทางของระบบ Civil law กฎหมายว่าการบังคับโทษอาญา ก็ควรที่จะตีความโดยเคร่งครัดและบัญญัติให้ชัดเจนแน่นอนด้วยเพื่อเป็นหลักประกันในกฎหมายอาญา⁹ ดังนั้น การบัญญัติกฎหมายดังเช่นที่กล่าวมา ทำให้การตีความกฎหมายเป็นดุลพินิจหรือคาดคะเนมากกว่าจะเป็นการตีความโดยเคร่งครัด

⁹ จาก กฎหมายอาญาภาคทั่วไป (น.60-66) , โดย คณิต ฌ นคร ข, 2547, กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

ดังนั้น แม้จะเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำก็ต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญกฎหมายและข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ เช่น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษโดยทารุณโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม สิทธิที่จะได้รับการคุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น ยกเว้นการใช้สิทธินั้นจะถูกจำกัดสำหรับต้องโทษในเรือนจำและทัณฑสถาน หรือในกรณีการที่สิทธิของผู้ต้องขังจะขัดแย้งกับการปฏิบัติงานของเรือน¹⁰ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมุ่งที่จะศึกษาถึงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ โดยกรณีศึกษาคือ การยกเลิกการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งยังเป็นปัญหาในทางกฎหมายตามแนวทาง ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ อีกทั้งมาตรฐานสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการและที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขังเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายของไทย ว่าสอดคล้องกันหรือเป็นไปตามเจตนารมณ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างแท้จริงหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรค เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและแนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับผู้ต้องขังให้สอดคล้องกัน และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นจริงในทางปฏิบัติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขัง ที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำก่อนที่จะมีคำพิพากษาถึงที่สุด และรอการพิจารณาคดีนั้น ๆ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ การใช้เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขังของไทย กับประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ปัญหาของการใช้เครื่องพันธนาการ ต่อผู้กระทำความผิดระหว่างพิจารณาคดี การที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้วยการใช้เครื่องพันธนาการในการควบคุมตัว การขนส่งในการเดินทางต้องกระทำอย่างเหมาะสมภายใต้กฎหมายบังคับเอาไว้อย่างชัดเจนและแน่นอนด้วย

¹⁰ จาก สิทธิของผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา (รายงานผลการวิจัย) (น.300), โดย ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, ม.ป.ป.

ดังนั้น การใช้เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง และตามความจำเป็นอย่างยิ่งตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และในเวลาจำกัด แต่ทั้งนี้ต้องประกอบด้วยสภาพเรือนจำและระบบการควบคุมผู้ต้องขังที่มั่นคงแข็งแรงด้วย ตลอดทั้งควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง จากองค์กรภายนอก เพื่อความโปร่งใสจากการทำงานของเจ้าพนักงานเรือนจำ และควรรักษาเครื่องพันธนาการชนิดอื่นที่ไม่เป็นการทรมานผู้ต้องขัง แต่มีประสิทธิภาพในการควบคุม ซึ่งมีการนำมาใช้และบัญญัติไว้ในกฎหมายราชทัณฑ์ของประเทศไทย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ จะศึกษาถึงหลักกฎหมายในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ระหว่างพิจารณา โดยเฉพาะกรณีการใช้โซ่ตรวนต่อผู้ต้องขัง ในระหว่างพิจารณาคดีของศาล หรือก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ทั้งผู้ต้องขังที่อยู่ภายในเรือนจำ ซึ่งยังอยู่ในความรับผิดชอบของเรือนจำนั้น แต่ไม่ศึกษากรณีนักโทษเด็ดขาดหรือผู้ต้องขังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และไม่ศึกษาถึงกรณีของเด็กหรือเยาวชน ในส่วนเนื้อหานี้ เป็นการศึกษา ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กฎหมายที่ใช้ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ปัญหาและมาตรการต่าง ๆ หลักขององค์การสหประชาชาติและกฎหมายของต่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ กฎมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ ตลอดจนอนุสัญญาหรือปฏิญญาสากล และกฎหมายจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใส่ตรวนนักโทษในระหว่างจองจำ หรือออกนอกเรือนจำด้วยและกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น

1.5 วิธีการศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่องมาตรการทางกฎหมายในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ศึกษาในเรื่องปัญหาในการใช้เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขัง ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดนี้ ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าจากบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบปฏิบัติในปัจจุบัน ประกอบกันกับหนังสือ ตำรา บทความ วารสาร ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้เข้าพบเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ซึ่งมีความรู้ในทางปฏิบัติและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบข้อมูลและขอเอกสารอันเป็นประโยชน์ในการศึกษา จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และจัดรวบรวมเป็นระบบให้ทราบถึงสภาพปัญหา และศึกษาวิเคราะห์หาข้อสรุป ตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวความคิด และหลักกฎหมายในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด และกฎหมายที่ใช้เกี่ยวกับการตีตราอันจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเรือนจำ และผู้ที่มีอำนาจสั่งการให้ใช้โซ่ ตราวนกับผู้ต้องขังในการกระทำผิดในระหว่างติดคุกหากโทษในการกระทำ ระหว่างอยู่ในคุกว่าสมควรจะใส่ตราวนขนาดเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้บัญชาการเรือนจำนั้นๆ

2. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ให้มีความชัดเจน และไม่มีช่องว่างในทางกฎหมายและเพื่อเป็นการหามาตรการ ในการตรวจสอบถ่วงดุลในการใช้อำนาจ ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง นำมาซึ่งหลักปฏิบัติที่เหมือนกันในทุกเรือนจำ

3. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการกระตุ้นเตือนให้หน่วยงานราชทัณฑ์ ไม่ว่าจะ เป็นเรือนจำ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ตระหนักถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขัง ที่ยังอยู่ในระหว่างพิจารณาคดีหรือยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งควรจะได้รับปฏิบัติที่เป็นธรรมแตกต่างหากจากผู้ต้องขังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

4. ทำให้ทราบถึงปัญหาในทางปฏิบัติ และในทางกฎหมาย ความแตกต่างและความสอดคล้องของหลักกฎหมายไทย หลักปฏิบัติขององค์การสหประชาชาติ และหลักกฎหมายของต่างประเทศ ในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยใช้เครื่องพันธนาการ และสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด

บทที่ 2

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการ กับผู้ต้องขังในประเทศไทย

การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง ในขณะที่คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดนั้นหากเป็นการใช้โดยที่ไม่ระมัดระวัง หรือโดยอำเภอใจของเจ้าหน้าที่เรือนจำ นอกจากเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังดังกล่าวแล้วนั้น ยังถือเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศด้วย เพราะบุคคลเหล่านี้ยังได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างเช่นคนปกติทั่วไป

2.1 กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ

กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษที่สำคัญของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ดังกล่าวซึ่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ได้มีการประกาศใช้ภายหลังจากที่ประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 เพราะรัฐบาลในขณะนั้นได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานราชทัณฑ์ โดยยกฐานะแผนกราชทัณฑ์ใน “กรมพลำภัง”¹ (กรมการปกครอง) เป็น “กรมราชทัณฑ์” และเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ในปี พ.ศ. 2479 ดังกล่าวทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากหลักกฎหมายในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว การจะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมีหลักการในเบื้องต้นร่วมกัน กล่าวได้ ดังนี้

(1) จะต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องและถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้ประกันต่อหลักสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังนั้น

(2) จะต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยยึดหลักมนุษยธรรม เสมือนหนึ่งว่าผู้ต้องขังเป็นมนุษย์คนหนึ่งซึ่งอาจถูกจำกัดสิทธิบางอย่างเนื่องจากการกระทำความผิดนั้น แต่คงไว้ซึ่งสิทธิในการที่จะ

¹ พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. , 2546.

ได้รับการดูแลในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์คนหนึ่งจะต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับหลักการที่เป็นที่ยอมรับของอารยประเทศเท่าที่ไม่ขัดต่อจารีตประเพณีวัฒนธรรม และสภาพทางสังคมของแต่ละประเทศอย่างไรก็ตาม การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น ก็มีรายละเอียดที่แตกต่างกันอยู่หลายส่วน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแยกพิจารณาถึงความหมายและหลักการปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ ในการจำกัดขอบเขตในการศึกษาไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนต่อเนื้อหาอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องถึงการศึกษา

ในเรื่องนี้โดยที่ความหมายและแนวทางปฏิบัติตลอดจนอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ นั้น จะพิจารณาจากกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ หรือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในงานราชทัณฑ์ เป็นหลักอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ นั้น จะพิจารณาจากกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ หรือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในงานราชทัณฑ์เป็นหลัก

ความหมายของผู้ต้องขัง “ผู้ต้องขัง” หมายถึง บุคคลที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำ ได้แก่ นักโทษ เต็ดขาด คนต้องขังและคนฝาก ซึ่งตามความหมายในพจนานุกรมดังกล่าวได้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2479 มาตรา 4 (2) ที่ว่า ผู้ต้องขัง หมายถึงบุคคลที่นักโทษเต็ดขาดคนต้องขัง คนฝากโดยนัยความหมายดังกล่าวจึงทำให้ทราบว่า บุคคลทุกคนที่นำมาคุมขังไว้ในเรือนจำถือเป็นผู้ต้องขังหมด คำว่า “ผู้ต้องขัง” จึงเป็นคำรวม เมื่อไม่ประสงค์จะระบุเฉพาะเจาะจงถึงผู้ที่ถูกคุมขังประเภทใดประเภทหนึ่งภายในเรือนจำ ดังนั้นในความหมายของคำว่า ผู้ต้องขัง จึงประกอบด้วย (1) นักโทษเต็ดขาด (2) คนต้องขัง และ (3) คนฝาก “นักโทษเต็ดขาด” ตามความของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 4 (3) หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุดและหมายความรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย และในความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ก็ได้ให้ความหมายไว้ในทำนองเดียวกัน² จึงทำให้คำว่า นักโทษเต็ดขาด แยกพิจารณาความหมายได้ 2 ประการ คือ

(ก) บุคคลที่ถูกจำคุกตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วนั้น จะเรียกว่าเป็นนักโทษเต็ดขาดได้ ต้องเข้าองค์ประกอบสองประการ คือ ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และถูกคุมขังอยู่ด้วยอำนาจตามหมายจำคุก ซึ่งโดยปกติเรียกนักโทษเต็ดขาด เป็นคำสั้น ๆ ว่านักโทษชาย หรือนักโทษหญิง เรียกย่อ ๆ ว่า น.ช. หรือ น.ญ.³ กรณีของ “คำพิพากษาถึงที่สุด” ในที่นี้ หมายความว่า ดังนี้

² พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (น.568), 2546

³ จาก เอกสารการสอน ชุติวิชา กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ (น.348), โดย วิสัย พฤษะวัน ข, 2547, ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

(1) คำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งเมื่อมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแล้ว โจทก์ จำเลย ไม่มีสิทธิคัดค้าน คำพิพากษาของศาลได้อีกต่อไป⁴

(2) คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ซึ่งต้องห้ามฎีกาตามกฎหมาย หรือไม่ต้องห้ามฎีกา แต่โจทก์ จำเลย ฎีกาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

(3) คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ซึ่งต้องห้ามอุทธรณ์ตามกฎหมายหรือซึ่ง โจทก์ จำเลย ไม่อุทธรณ์ในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แม้ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ก็ตาม แต่สำหรับคดีที่มีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ให้ลงโทษประหารชีวิตจำเลย หรือจำคุกตลอดชีวิต แม้จะไม่มีการอุทธรณ์ คดีก็ยังไม่ถึงที่สุด ศาลชั้นต้นจะต้องส่งสำนวนคดีไปให้ศาลอุทธรณ์พิจารณา หากศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น คำพิพากษานี้จึงจะถึงที่สุด⁵ สำหรับหมายจำคุก เป็นมาตรการบังคับในการดำเนินคดีอาญาชนิดหนึ่งเพื่อนำมาซึ่งการบังคับโทษทางอาญา ปกติเป็นหมายให้บังคับคดีตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลในกรณีที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก โดยที่การบังคับคดี ก็คือ การออกหมายจำคุกส่งไปยังเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ และการออกหมายจำคุก ศาลต้องกระทำโดยไม่ชักช้า ซึ่งศาลอาจออกหมายจำคุกหรือที่เรียกว่าหมายแดงแจ้งโทษในวันที่คำพิพากษาถึงที่สุดหรือวันต่อ ๆ มา ที่เป็นการไม่ชักช้าได้ในบางกรณีคดียังอยู่ในระยะเวลาที่โจทก์หรือจำเลยอาจยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาตามคำพิพากษาของศาลล่างได้ แต่จำเลยไม่ประสงค์จะอุทธรณ์หรือฎีกาอีกต่อไป จำเลยอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจำคุกก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ศาลก็อาจออกหมายจำคุกให้แก่จำเลยตั้งแต่วันที่จำเลยร้องขอเป็นต้นไป⁶ อันเป็นผลทำให้คดีถึงที่สุด จำเลยกลายเป็นนักโทษเด็ดขาด มีผลตามกฎหมายซึ่งอาจทำให้จำเลยได้รับผลจากพระราชกฤษฎีกาให้พระราชทานอภัยโทษ⁷ แต่เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุด ไม่ว่าจะกรณีใด

⁴ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 บัญญัติ “ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์ หรือฎีกาและคดีที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษา รวมทั้งมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือสั่งคำร้อง คำขอที่ยื่นต่อศาลฎีกาตามกฎหมาย คดีที่ศาลฎีกาได้พิจารณาพิพากษา หรือมีคำสั่งแล้ว คู่ความไม่มีสิทธิที่จะทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาคัดค้านนั้นต่อไป”.

⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 245.

⁶ คำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ 86/2500 (ประชุมใหญ่) “ในคดีที่จำเลยหลายคนมีความผิดฐานเดียวกัน หรือต่อเนื่องกันก็ตาม ถ้าความผิดสำหรับจำเลยคนใดคนหนึ่งถึงที่สุดแล้ว ก็ออกหมายแดงแจ้งโทษสำหรับจำเลยคนนั้นได้ในเมื่อจำเลยนั้นร้องขอ”.

⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 715/2503 “นักโทษเด็ดขาดตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. 2500 หมายความว่านักโทษเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ซึ่งหมายแดงแจ้งโทษเด็ดขาดได้ออกก่อนหรือในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ.....”.

ตามกฎหมายก็แล้วแต่ ศาลอาจสั่งขังจำเลยไว้ก่อนได้ กรณีที่ต้องออกหมายจำคุกจำเลยนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดไว้ให้ออกหมายจำคุกจำเลยได้ในกรณีเมื่อจำเลย ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกและเมื่อจำเลยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิตโดยการออก หมายจำคุก สำหรับในกรณีที่จำเลยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิต ก็เพราะกฎหมาย กำหนดให้รอการประหารชีวิตไว้ มีกำหนดหกสิบวันนับแต่วันฟังคำพิพากษาจึงจะจัดการตามคำ พิพากษาได้ ในระหว่างนั้นจึงให้จำคุกจำเลยไว้เมื่อศาลออกหมายจำคุกเช่นว่านี้แล้ว จำเลยก็ กลายเป็นนักโทษเด็ดขาดซึ่งผลของการเป็นนักโทษเด็ดขาดนั้นมีความสำคัญต่อตัวนักโทษ เพราะ จะทำให้ได้รับการปฏิบัติ ตามที่กฎหมายกำหนด แตกต่างจากนักโทษที่อยู่ในระหว่างพิจารณาคดี หรือก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดนับตั้งแต่ที่มีสภาพเป็นนักโทษเด็ดขาด นั้น แต่ก็มีสิทธิต่าง ๆ ตาม กรอบที่กฎหมายให้ไว้ในฐานะที่เป็นนักโทษเด็ดขาดเช่นกัน เช่น ในการเลื่อนชั้นนักโทษ ในการ ขึ้นทูลเกล้าถวายฎีกา เป็นต้น⁸ บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษใน ความหมายนี้ คำว่า นักโทษเด็ดขาด ตามปกติแล้วศาลเท่านั้นที่มีอำนาจสั่งขังหรือจำคุกบุคคลไว้ใน เรือนจำ และจะต้องออกหมายขังหรือจำคุกตามเหตุผลที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา⁹ ซึ่งแม้การที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ในมาตรา 852 ยอมรับเอกสารอัน เป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ ก็หมายถึง ในกรณีคนฝากควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ มาตรา 4 (5) ซึ่งฝากไว้ชั่วคราว เนื่องจากความจำเป็นซึ่งกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น มิได้ให้อำนาจผู้ใดสั่งขังหรือจำคุกบุคคลใด ๆ โดยอาศัยอำนาจเด็ดขาดไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรม ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง แต่ในประเทศไทยเราและในอีกหลายประเทศ มีกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ สามารถใช้อำนาจของกำลังมิใช่อำนาจของกฎหมาย ในการทำรัฐประหารหรือการปฏิวัติยึดกุม อำนาจสูงสุด และใช้อำนาจนั้นหรือยอมให้มีการใช้อำนาจนั้น โดยบัญญัติไว้ในธรรมนูญการ ปกครอง ให้อำนาจผู้นำหรือกลุ่มผู้นำสั่งลงโทษผู้ใดก็ได้ในรูปของประกาศหรือคำสั่ง โดยเป็น อำนาจพิเศษที่ไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรมที่เป็นหลักของสังคม แต่เป็นลักษณะของคำสั่งที่ชอบ ด้วยกฎหมายให้ลงโทษ¹⁰ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 8 บัญญัติว่า “เจ้าพนักงาน เรือนจำจะไม่รับบุคคลใด ๆ ไว้เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ เว้นแต่จะได้รับหมายอาญา หรือเอกสารอัน เป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเด็ดขาด เพื่อให้ได้รับสิทธิเหมือนนักโทษเด็ดขาดตามคำ

⁸ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 74 และ 262.

⁹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 11 บัญญัติว่า “...คนต้องขังและคนฝากให้แยกขัง ไว้ต่างหากจากนักโทษเด็ดขาดเท่าที่จะกระทำได้”.

¹⁰ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (9), 57, 59/1, 60, 71, 87, 88 เล่มเดิม

พิพากษาของศาล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น¹¹ เมื่อบุคคลใดถูกสั่งขังด้วยอำนาจดังกล่าวแล้ว ก็กลายเป็นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายเช่นเดียวกัน เหมือนนักโทษเด็ดขาดตามคำพิพากษาของศาลด้วยทุกประการ คำสั่งนี้จึงมีความหมายเท่ากับหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลนั่นเอง “คนต้องขัง” ตามความหมายของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 4 (4) หมายถึง บุคคลที่ถูกขังไว้ตามหมายขัง และในความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ก็ให้ความหมายไว้ในทำนองเดียวกัน¹² หมายขังเป็นหมายอาญาชนิดหนึ่ง ซึ่งหมายขังเป็นคำสั่งของศาลให้จำกัดเสรีภาพในร่างกายหรือเสรีภาพในการเคลื่อนไหว เปลี่ยนที่ทางอย่างถาวรของผู้ต้องหา จำเลย หรือบุคคลอื่นการออกหมายขังผู้ต้องหา คือ การออกหมายขังในระหว่างการสอบสวน ส่วนการออกหมายขังจำเลยเป็นการออกหมายขังในระหว่างพิจารณาทั้งก่อนมีคำพิพากษาและหลังจากมีคำพิพากษาแล้วและแม้จะมีการยกฟ้องการออกหมายขังก็อาจจะเกิดขึ้นได้¹³ ดังนั้นในคดีที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่ว่าจะเป็นเพราะมีการอุทธรณ์หรือฎีกาหรือกรณีใดก็ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การที่จะเอาตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ไว้ในอำนาจรัฐได้ ก็ต้องมีหมายขังจากศาลผู้มีอำนาจออกหมายขัง คือ ศาล โดยศาลสามารถออกหมายขังได้ 3 ระยะ ดังนี้¹⁴

(ข) การออกหมายขังระหว่างการสอบสวน เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ออกหมายขัง และสั่งขังผู้ต้องหาไว้ระหว่างสอบสวนโดยในทางปฏิบัติถือกันเป็นหลักว่า ถ้าพนักงานสอบสวน ยังไม่ได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ ย่อมเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะยื่นคำร้องขอเอง ซึ่งมีระยะเวลาในการขังกำหนดไว้สำหรับคดีประเภทต่าง ๆ ที่เรียกกันทั่วไปว่า นำตัวผู้ต้องหาไปฝากขังนั่นเอง

(ค) การออกหมายขังระหว่างการไต่สวนมูลฟ้อง หมายถึง การออกหมายขังจำเลยในคดีที่พนักงานอัยการฟ้อง¹⁵ ซึ่งศาลจะออกหมายขังโดยพลการ หรือโดยโจทก์ยื่นคำร้องก็ได้

¹¹ จาก เอกสารการสอน ชุดวิชา กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ (น.349), โดย วิสัย พฤษะวัน, ม.ป.ป.

¹² พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 น. 216

¹³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 58, 59, 71, 8 -76

¹⁴ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 58, 59, 71,87 และ 88

¹⁵ จาก กฎหมายอาญาภาคทั่วไป (น.307-310), โดย คณิต ฌ นคร, ม.ป.ป กรุงเทพฯ: วิญญูชน .

(ง) การออกหมายขังระหว่างการพิจารณา หมายถึง การออกหมายขังจำเลย ซึ่งศาลอาจออกหมายขังจำเลยได้ทั้งกรณีพนักงานอัยการฟ้องและกรณีผู้เสียหายฟ้อง ซึ่งศาลจะออกหมายขังโดยพลการหรือโดยโจทก์ยื่นคำร้องได้เช่นเดียวกัน โดยอาจเป็นการที่ศาลชั้นต้นออกหมายขังภายหลังพิพากษายกฟ้องจำเลยก็ได้ แต่ต้องเป็นกรณีที่คดียังไม่ถึงที่สุดเพื่อเป็นการประกันการบังคับโทษ ทั้งนี้หมายขัง ไม่ว่าจะศาลจะออกหมายปล่อยหรือหมายจำคุกแทนบุคคลที่ถูกขังไว้ตามหมายขัง ซึ่งศาลออกให้ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น บุคคลเหล่านี้จึงเรียกตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ว่า “คนต้องขัง” ซึ่งเมื่อศาลสั่งขังคนต้องขังแล้วจะต้องขังบุคคลนั้นไว้ในเรือนจำตามหมายขังนั้น ภายในเขตอำนาจของศาลนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และศาลก็อาจมีคำสั่งให้โอนการขังมาขังไว้ในเรือนจำแล้วผู้ต้องขังนั้นก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ด้วย ซึ่งมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ก็ให้อำนาจอธิบดีกรมราชทัณฑ์ย้ายผู้ต้องขังไปเรือนจำต่าง ๆ ได้สำหรับบุคคลที่ถูกศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่คดียังไม่ถึงที่สุด ยังอยู่ในระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกานั้น ถ้าไม่มีการประกันตัวศาลจะออกหมายขังไว้แต่ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ยังไม่ถือว่าเป็นนักโทษเด็ดขาด ดังนั้นจะเรียกบุคคลเหล่านี้โดยภาษากฎหมายว่าอย่างไร ก็ไม่มีคำจำกัดความไว้ จะเรียกว่า คนต้องขัง ก็ไม่สมควร เพราะคนต้องขังหมายถึงบุคคลที่ถูกขังไว้ตามหมายขัง ไม่ใช่หมายจำคุก แต่หากพิจารณาในทางปฏิบัติจากตัวหมายอาญาที่ศาลใช้สำหรับสั่งจำคุกไปถึงเรือนจำ จะใช้คำว่า “หมายจำคุกระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา” ดังนั้นจึงเทียบเคียงได้กับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 23 วรรค 2 และกฎกระทรวง มหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ข้อ 53 และข้อ 69 ซึ่งเรียกบุคคลเหล่านี้ว่า “คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา” ทั้งนี้แม้ในกฎหมายจะปรากฏคำดังกล่าว แต่ก็ไม่มีกฎหมายใดให้คำจำกัดความเอาไว้

ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นคนต้องขัง หรือคนต้องขังระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกา ในที่นี้ “ผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายรวมทั้ง ผู้ต้องหาที่ศาลออกหมายขังในระหว่างการสอบสวน จำเลยที่ศาลออกหมายขังในระหว่างไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาคดีทั้งก่อนมีคำพิพากษาและหลังจากมีคำพิพากษาแล้ว หรือจำเลยที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และออกหมายขังไว้ เพราะคดียังไม่ถึงที่สุดและอยู่ในระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต้องถูกส่งตัวเข้าไปคุมขังในเรือนจำ หรือ ทัณฑสถานทั้งสิ้น

2.2 ข้อตกลงกฎหมายระหว่างประเทศ

เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการของต่างประเทศในเรื่องนี้จากการศึกษาถึง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการ ของต่างประเทศ โดยมีมาตรการทางกฎหมายที่จะศึกษา ได้แก่ มาตรฐานทางด้านสิทธิของผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร

2.2.1 หลักศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) เป็นมูลฐานหนึ่งของสิทธิมนุษยชน ดังมีนัยสำคัญ 2 ประการ¹⁶ ดังนี้

ประการแรกคือ “ธรรมชาติของมนุษย์” กล่าวคือ ลักษณะที่แท้จริงของมนุษย์ที่เกี่ยวกับสภาพจิตใจและความต้องการจำเป็นที่มุ่งใจให้มนุษย์ทำการใด ๆ ในทางทฤษฎี มนุษย์น่าจะเป็นอย่างเดียวกันไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดแต่ในทางปฏิบัติ พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมด้วย

ประการที่สอง “ศีลธรรม” กล่าวคือ เป็นหลักที่ว่าด้วยความรับผิดชอบชั่วดีที่สังคมหนึ่ง ๆ กำหนดให้สมาชิกยึดถือปฏิบัติ โดยไม่มีศีลธรรมสากลให้ยึดถือ นอกจากอนุমানเอาจากส่วนที่กำหนดไว้เหมือนกันในความประพฤติบางเรื่อง

ในเบื้องต้น หากพยายามเข้าถึงความหมายอย่างหยาบๆ ชนิดแปลไทยเป็นไทยโดยอ้างอิงพจนานุกรมฯ¹⁷ ก็จะไม่มีการอธิบายถึงดังกล่าวโดยตรง แต่หากไล่เรียงถอดความทีละคำ แล้วนำมาประกอบกัน “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ก็อาจแปลความให้ชัดเจน โดยหมายถึง ความยกย่องนับถือความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นสัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผลหรือเป็นสัตว์ที่มีจิตใจสูง¹⁸ ความหมายโดยพยัญชนะในข้อความที่ขยายให้ละเอียดขึ้นนี้ นัยสำคัญคงมุ่งไปที่การเคารพนับถือมนุษย์ ความเป็นมนุษย์ที่มีคุณสมบัติเชิงบวกสูงกว่าสัตว์โลกอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ประเด็นความเข้าใจที่รอบด้านในเรื่องนี้คงมิได้หยุดอยู่ที่เพียงความหมายเชิงพยัญชนะ แต่หากต้องมองเชื่อมโยงอิทธิพลที่มาทางความคิดหรือแนวคิดโดยรวมของการนำไปใช้พยัญชนะ แต่หากต้องมองเชื่อมโยงอิทธิพลที่มาทางความคิดหรือแนวคิดโดยรวมของการนำไปใช้ประโยชน์ พร้อมกับคำนึงถึงบริบททางศาสนาหรือวัฒนธรรมของสังคมประกอบด้วยสิทธิเช่นว่านี้ได้ รัฐบาลที่จัดตั้งโดยประชาชนมีหน้าที่ต้องปกป้องอย่างไรก็ดี ในปัจจุบันยังไม่มีนิยามของคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ใด ที่จะได้รับการ

¹⁶ จาก การอ้างอิงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (น.9-10), โดย อุดม รัฐอมฤต, นพนิติ สุริยะ, และบรรเจิด สิงคนดี, 2544, กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

¹⁷ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. 2546.

¹⁸ จาก รัฐธรรมนูญ 2540. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ผู้ซึ่งมีสิทธิมนุษยชน, โดย จริญญา โฆษณานันท์, 2544, กรุงเทพฯ : นิติธรรม.

ยอมรับเป็นการทั่วไป แม้จะเป็นเรื่องสำคัญต่อตัวผู้ต้องขังก็ตาม อีกทั้งในปรัชญาสาขากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนก็ยังมีมุมมองคุ้มครองในเรื่องนี้ โดยอ้างถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในฐานะที่เป็น วัตถุประสงค์หนึ่งในการคุ้มครองสิทธิของมนุษย์และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน แต่มีความพยายามของนักนิติศาสตร์และคำพิพากษาของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธสาธารณรัฐเยอรมนีที่ให้ความหมายของคำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ซึ่งหมายถึง คุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ทุกคนโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัย หรือคุณสมบัติอื่นๆ ของบุคคลนั้น โดยคุณค่าของความเป็นมนุษย์ดังกล่าว มีความมุ่งหมายเพื่อให้มนุษย์มีอิสระในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ภายใต้อำนาจรับผิดชอบของตนเอง โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ดังกล่าว มีความมุ่งหมายเพื่อให้มนุษย์มีอิสระในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ภายใต้อำนาจรับผิดชอบของตนเอง โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าที่ไม่อาจล่วงละเมิดได้¹⁹ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นคุณค่าทั่วไปที่อยู่เหนือความเป็นส่วนตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ โดยเป็นส่วนประกอบพิเศษที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์โดยธรรมชาติและมีความสำคัญต่อตัวบุคคลเนื่องจากมนุษย์โดยธรรมชาติแล้วมีความแตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือความเป็นคน จึงมีอยู่เฉพาะตัวมนุษย์เท่านั้น ดังนั้นรัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยจึงบัญญัติขึ้นมาเพื่อรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของปัจเจกบุคคลไว้ชัดเจนหรือโดยปริยายและให้การรับรองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้านต่าง ๆ ที่มนุษย์พึงมี ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้เช่นกัน ทั้งนี้จึงถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าในทางกฎหมายอย่างหนึ่งที่ได้รับการคุ้มครองแยกต่างหากจากสิทธิและเสรีภาพ และยังถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นรากฐานของสิทธิเสรีภาพทั้งปวงด้วย เพราะโดยสภาพพื้นฐานแล้ว สิทธิและเสรีภาพต่างๆ เป็นเพียงผลของการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การคว่ำพาดพิงกรรมใดเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในหรือนั้น เบื้องต้นอาจแยกพิจารณาได้สามประเด็นเบื้องต้น ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ประเด็นแรก ได้แก่ สิ่งนั้น ๆ มนุษย์ควรปฏิบัติต่อกันหรือไม่

ประเด็นที่สอง ได้แก่ ความรู้สึกทางด้านจิตใจของคนในสังคมนั้น สนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างไร

ประเด็นที่สาม ได้แก่ แนวทางที่สังคมอื่น ที่มีประสบการณ์มาก่อน เป็นข้อพิจารณา

¹⁹ จาก หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาสิทธิในการดำเนินชีวิต (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) (น.9-10), โดย ฉัฐยา จรรยาชัยเลิศ, ม.ป.ป, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประกอบ²⁰ จึงกล่าวได้ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ใช่ภาพตัวตายแต่มีลักษณะพลวัต ดังนั้นในการวินิจฉัยแต่ละครั้งแต่ละเรื่องจึงต้องมีคำอธิบายที่ไม่ขัดแย้งต่อสังคม สำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำซึ่งถือเป็นมนุษย์และพลเมืองของประเทศผู้หนึ่ง จึงควรได้รับสิทธิต่าง ๆ เช่นเดียวกับประชาชนทุกคนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เนื่องจากสถานะแห่งความมีศักดิ์ศรีของมนุษย์เช่นนี้ ย่อมถือว่าดำรงอยู่ในมนุษย์ทุกคน และไม่อาจถูกกลืนหรือทำลายลงได้ ไม่ว่าจะโดยรัฐหรือโดยตัวของเขาเอง หมายความว่า แม้มนุษย์จะมีพฤติกรรมที่ชั่วร้ายสักดิ์ศรีหรือไร้คุณค่า แต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเขาก็ยังคงอยู่มิได้ถูกกลืนหายไปด้วย ดังนั้นจึงต้องเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนของบุคคลที่เป็นผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องขังในเรือนจำด้วยเช่นเดียวกันแม้จะเป็นนักโทษเด็ดขาดก็ตาม²¹

จากหลักการดังกล่าว ประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐเสรีประชาธิปไตยประเทศหนึ่ง ก็มีการรับรองในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นกัน เมื่อพิจารณาได้จากเนื้อหาของรัฐธรรมนูญ ฉบับเดิม พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นฉบับที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากที่สุด โดยมีบทบัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ รวมถึงการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ครั้งแรกในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นไปตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948 (The Universal Declaration of Human Rights 1948) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Rights 1966) แต่ถึงแม้จะมีการบัญญัติเอาไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่คำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ก็มีได้มีการให้คำนิยามเกี่ยวกับคำนี้เอาไว้ เหมือนกับในหลาย ๆ ประเทศ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยมีบัญญัติมาก่อน การหาคำจำกัดความหมายหรือขอบเขตของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นอาจจะยังหาข้อยุติมิได้ แต่ก็อาจสรุปได้ตามแนวทางของนักนิติศาสตร์เยอรมัน ที่ได้กล่าวมาแล้วซึ่งถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าที่มีอาจจะล่วงละเมิดได้²² โดยเจตนารมณ์สำคัญในการบัญญัติเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลงในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็คือ แนวความคิดที่ต้องการให้

²⁰ จาก การอ้างอิงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (น. 9-10), โดย อุดม รัฐอมฤต, นพนิติ สุริยะ, และบรรเจิด สิงคนดี, 2544, กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

²¹ จาก รัฐธรรมนูญ 2540. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ผู้ซึ่งมีสิทธิมนุษยชน (น.65), โดย จริญญา โฆษณานันท์, 2544, กรุงเทพฯ : นิติธรรม.

²² จาก การอ้างอิงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (น.107), โดย อุดม รัฐอมฤต, นพนิติ สุริยะ, และบรรเจิด สิงคนดี, ม.ป.ป.

“มนุษย์ตระหนักว่าในความสัมพันธ์ระหว่างกันนั้น จะปฏิบัติต่อผู้อื่นเยี่ยงสัตว์ คือ ในลักษณะที่ต่ำกว่ามนุษย์ไม่ได้”²³ สำหรับประเด็นที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน รวมไปถึงสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ของผู้ต้องขังที่พิจารณาข้างต้นนั้น คงต้องยอมรับความจริงกันว่า เป็นประเด็นใหม่สำหรับประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ที่มิได้มีวิวัฒนาการของเรื่องเหล่านี้มาด้วยตัวเอง หากแต่ทำการนำเข้าแนวความคิดเหล่านี้มาจากประเทศ ตัวอย่างเช่น ในประเทศจีน อาจเป็นอุทาหรณ์ที่ดีว่าในการเปิดประตูประเทศเพื่อรับแนวความคิดแบบตะวันตกนั้น มีปัญหาอย่างมาก ซึ่งในขั้นตอนของการร่าง กฎหมายแพ่งของประเทศจีนนั้น นักวิชาการก็ยังไม่สามารถจะหาคำที่มีความหมายตรงกับคำว่า “สิทธิ” มาใช้ได้ โดยคำที่ท้ายสุดได้รับการยอมรับให้นำมาใช้แทนคำว่า “สิทธิ” นี้ก็ปรากฏว่าไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่อาจสื่อความหมายที่ต้องการท้ายที่สุดเมื่อประเทศญี่ปุ่น ได้พัฒนากฎหมายแพ่งขึ้นมาและเทียบเคียงหาคำที่ต้องการได้ ประเทศจีนจึงได้ยืมคำดังกล่าวมาใช้บ้าง ดังที่ประเทศไทยเองก็ได้รับอิทธิพล จากประมวลกฎหมายแพ่งของญี่ปุ่นไม่น้อย ซึ่งที่กล่าวมานี้ไม่ใช่เป็นการหยิบยกปัญหาขึ้นมาเพื่อบอกถึงความเก่งกาจในการร่างกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่งแต่เป็นประเด็นสำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นจากปัญหาดังกล่าว ว่า ปัญหาพื้นฐานของการรับแนวความคิดมาจากต่างประเทศนั้น จะประสบปัญหาเป็นอย่างมาก โดยเริ่มตั้งแต่การที่จะหาคำศัพท์ที่เหมาะสมที่สามารถจะสื่อความหมายจากต้นแบบได้ตรงตามความต้องการของภายในประเทศนั้นๆ ได้หรือไม่²⁴

แนวความคิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น คำว่า “สิทธิ” ถ้าพิจารณาในแง่ของเจ้าของสิทธิ หมายถึง ประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครองและป้องกันให้ แต่ถ้าพิจารณาในแง่ของผู้มีหน้าที่ ก็หมายถึง อำนาจที่ให้ไว้แก่เจ้าของสิทธิ ทำให้บุคคลอื่นมีหน้าที่ไม่รบกวนขัดขวางการถือสิทธิ ทำให้บุคคลอื่นมีหน้าที่ไม่รบกวนขัดขวางการถือสิทธิของเขา และคำว่า “เสรีภาพ” หมายถึง อิสระที่จะกระทำหรืองดเว้นไม่กระทำตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งถือเป็นประเด็นที่ได้รับการอ้างเพียง วิพากษ์วิจารณ์ มาเป็นระยะเวลาเวลานานพอสมควรแล้วในประเทศไทย ก่อนที่จะอ้างอิงถึงวิถีเอเชีย ดังที่กล่าวมาข้างต้นในประเทศเพื่อนบ้านของเราในช่วงระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้

²³ เล่มเดิม. (น. 71).

²⁴ จาก *หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ* (รายงานผลการวิจัย) (น.169-170), โดย บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, 2549, ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

สำหรับประเทศไทยเรานั้น ซึ่งรวมไปถึงความสามารถที่จะยกเอาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อการใช้สิทธิทางศาล หรือเพื่อการต่อสู้คดีในศาล แต่แม้การบัญญัติดังกล่าวจะถือให้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน แต่ก็ยังทำให้เกิดปัญหาต่อว่า เรื่องที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์นั้น เป็นเรื่องที่ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิของประชาชนได้ด้วยหรือไม่

จากประเด็นดังกล่าว อาจมีข้อพิจารณาที่จะทำให้ตอบง่ายขึ้น ก็คือในมาตรา 29 รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว กำหนดให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ ซึ่งหากเป็นเรื่องในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ต้องขัง ก็คือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 58 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 นั่นเองแต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ต้องอยู่ภายใต้กรอบแห่งกฎหมายหากแต่รัฐธรรมนูญกำหนดกรอบของการใช้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในรัฐธรรมนูญเองว่า บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งจากบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ทำให้พอสรุปได้ว่า หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วก็จะเป็นเรื่องที่ฝ่ายนิติบัญญัติไม่สามารถออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิได้และหากพิจารณาว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นี้เป็นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประเด็นเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ก็จะเป็นประเด็นที่ไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามกระบวนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญได้ ทำนองเดียวกับแนวความคิดตามกฎหมายพื้นฐานของเยอรมันเช่นเดียวกัน²⁵

สำหรับแนวนโยบายของกรมราชทัณฑ์ของไทยนั้น ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยมีการจัดให้มีมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน 5 ด้าน ดังนี้²⁶

- 1 มาตรฐานด้านการแยกประเภทผู้ต้องขัง
- 2 มาตรฐานด้านการร้องทุกข์และการลงโทษทางวินัย
- 3 มาตรฐานด้านการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง
- 4 มาตรฐานด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และ
- 5 มาตรฐานด้านการเยี่ยมผู้ต้องขัง

²⁵ จาก หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ (รายงานผลการวิจัย) (น.176-177), โดย บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ., 2549, ม.ป.ท. : ม.ป.ท.

²⁶ มาตรฐาน 5 ด้านของกรมราชทัณฑ์. สืบค้น 8 กันยายน 2557, จาก <http://www.correct.go.th>

การใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎนี้ เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นผู้บัญชาการเรือนจำจะอนุญาตให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าเบากว่าที่กำหนดไว้ในกฎนี้ก็ได้ จากหลักกฎหมายดังกล่าวทั้งในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวงฯ จะเห็นว่ากรณีของการใช้เครื่องพันธนาการนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเป็นหลักไว้โดยว่า ห้ามใช้เครื่องพันธนาการนอกจากจะเข้าข้อยกเว้น สำหรับผู้ต้องขังที่สูงอายุและผู้ต้องขังหญิงคงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติกับนักโทษ เรียกว่า คนต้องขัง หรือคนที่อยู่ในระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกาเพราะกฎกระทรวงฯ บัญญัติให้ใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังเหล่านี้ เฉพาะในกรณีที่ต้องนำตัวออกไปนอกเรือนจำเท่านั้น แต่บางรายที่ปฏิบัติกันมา ถึงแม้ว่าในเรือนจำก็ใช้ จนถึงขั้นต้องมีการเรียกร้องกัน หากพิจารณาความในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์แล้ว จะเห็นว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ ต้องการให้ใช้เครื่องพันธนาการ เพื่อป้องกันเหตุร้ายหลักๆ 2 ประการเท่านั้น คือ

- 1) ป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี อันเป็นหัวใจหลักของงานราชทัณฑ์หรืองานเรือนจำ
- 2) ป้องกันผู้ต้องขังจิตปกติหรือไม่ปกติก็ตาม มิให้ทำการอันเป็นอันตรายต่อตนเอง

หรือผู้อื่น²⁷ ซึ่งเมื่อเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายดังนี้แล้ว ก็ยากที่จะใช้เครื่องพันธนาการไปในทางที่ผิดได้ เว้นแต่จะมีเจตนาเช่นนั้นหากพิจารณาข้อกำหนดว่าด้วย กฎมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลของสหประชาชาติ จึงเกิดเป็นปัญหาต้องขังตลอด 24 ชั่วโมง จนเกิดเป็นแผลอักเสบบริเวณที่ใส่ตรวนก็อาจเข้าข่ายการกระทำที่เป็นการทรมานและการปฏิบัติ หรือการลงโทษผู้อื่นที่เป็นการทารุณโหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ กระทบต่อสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2479 ถึงปัจจุบัน

2.2.2 มาตรฐานสากลของสหประชาชาติ มาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังการยอมรับสิทธิของผู้ต้องขังว่าเป็นสิทธิมนุษยชนประเภทหนึ่งได้นำมาสู่การรับรองสิทธิต่างๆ ที่ผู้ต้องขังพึงมีไว้ในข้อตกลงรับรองสิทธิในระหว่างหลายฉบับ โดยถือว่าสิทธิมนุษยชนเป็นระบบคุณค่าประการหนึ่งที่สังคมมนุษย์พยายามรังสรรค์ขึ้นมาในสภาพที่สังคมกำลังเผชิญกับสภาวะการของการลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่เป็นไปอย่างค่อนข้างรุนแรง ทั้งนี้เพื่อนำเอาระบบคุณค่าดังกล่าวมาจัดระเบียบทางสังคม โดยเฉพาะ ทั้งด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกันและความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและรัฐ โดยคำนึงถึงคุณประโยชน์ในการอยู่

²⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479.

ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขแม้จะเป็นผู้ต้องขังก็ตาม ทิศทางการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศที่มีการยอมรับแนวคิดในเรื่องนี้แล้วหลายประเทศ จึงได้พัฒนา

ประเทศในแนวเดียวกัน ทั้งนี้สังคมมนุษย์ในปัจจุบัน ได้มีการปรับเข้าสู่ยุคสภาพมากขึ้นไม่ว่าในแง่ของความเสมอภาคทางสังคม ในแง่การเรียกร้องสิทธิหรือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน โดยมีความคิดที่จะเชื่อมต่อเรื่องหลักนิติธรรมเท่ากับเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยได้พยายามที่จะกำหนดให้สิทธิมนุษยชนเป็นมาตรฐานร่วมกันที่จะประกันให้ประชาชนทุกคนได้รับการปกป้องและคุ้มครองโดยถ้วนหน้ากัน และถือเป็นปณิธานอันสูงสุดที่ประชาชนในโลกปรารถนาให้บังเกิดขึ้นทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศดังนี้ ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล²⁸ จึงได้บุกเบิกและแสดงแนวความคิดในเรื่องหลักนิติธรรม และสิทธิมนุษยชนดังกล่าวให้ปรากฏ เพื่อเป้าหมายที่จะมีสังคมแห่งเสรีภาพ เป็นสังคมที่มวลสมาชิกสามารถสำแดงจิตวิญญาณเสรีของตนได้อย่างเต็มเปี่ยมหรือสังคมที่ยอมรับในคุณค่าสูงสุดในตัวมนุษย์ด้วยการพิจารณาถึงสถาบันทางสังคมทั้งหมด โดยเฉพาะรัฐว่าเป็นเสมือนผู้รับใช้มิใช่เจ้านายของปัจเจกบุคคล โดยถือเป็นหลักการที่สำคัญต่อการปกป้องปัจเจกบุคคลจากรัฐบาลที่ใช้อำนาจตามอำเภอใจ และทำปัจเจกบุคคลสามารถชื่นชมในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ได้ เป็นองค์กระระหว่างประเทศที่มีศักดิ์เป็นที่ปรึกษาขององค์กรสหประชาชาติ ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ.1952 จุดก่อตั้งขององค์กรทางกฎหมายนี้เป็นผลมาจากการประชุมของนักนิติศาสตร์ ซึ่งจัดให้มีขึ้นที่กรุงเบอร์ลินประเทศเยอรมันตะวันตกในขณะนั้น โดยสรุปเน้นความสำคัญของสังคมแห่งเสรีภาพในฐานะเป็นเป้าหมายอันพึงปรารถนาของหลักนิติธรรม ซึ่งในปี ค.ศ.1983 ศาสตราจารย์จิดดี ดิงสกีท์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ โดยถือเป็นนักกฎหมายไทยคนแรกที่ได้รับเกียรติสูงสุดดังกล่าว อ้างถึงใน ศิริพร ตังคนนุกุลชัย (2549) การใช้กำลังรุนแรงถึงตายของเจ้าพนักงานในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ : การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย ในส่วนของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น องค์การสหประชาชาติในฐานะองค์การระหว่างประเทศได้กำหนดเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศรวมทั้งมาตรฐานสากลในด้านต่างๆ ในแนวทางการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องขังขึ้นหลายฉบับ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้ตรวนต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด อาจแยกเป็นการพิจารณาจากมาตรฐานทางด้านสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดและมาตรฐานทางด้านการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง ดังนี้

²⁸ จาก *นิติปรัชญา*, (น.131-138), โดย จรัญ โฆษณานันท์, 2541 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

2.2.3 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights, 1948: UDHR) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้ถือเป็นเครื่องหมายอันยิ่งใหญ่แห่งประวัติศาสตร์การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพราะได้กำหนดมาตรฐานทางด้านสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงถึงเจตนารมณ์ร่วมกันของประเทศต่างๆหลายสิบประเทศในการกำหนดเป็นหลักฐานว่า สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ และควรให้ความคุ้มครองนั้นมีอะไรบ้าง ทั้งนี้เป็นนิมิตอันดีว่า การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ ย่อมจะดีขึ้นเป็นลำดับและปฏิญญานี้เป็นพื้นฐาน หรือหลักการสำคัญอย่างยิ่งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยสหประชาชาติโดยปฏิญญานี้ได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายธรรมชาติและ เป็นผลงานชิ้นแรกที่เป็นการนำแนวคิดในทางปรัชญาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่มีผู้คิดค้นมานานนับปีนำมาบัญญัติไว้ ซึ่งรับรองโดยที่ประชุมสมัชชาองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ.1948 (พ.ศ.2491)²⁹ อันมีข้อความที่เป็นการรับรองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไว้หลายประการ ซึ่งอ้างอิงไปใช้กับผู้ต้องขังด้วยเพราะถือว่าผู้ต้องขังก็เป็นประชาชนพลเมืองคนหนึ่งที่ย่อมได้รับสิทธิอันพึงมีด้วย

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป และไม่ใช้สนธิสัญญาระหว่างประเทศ ดังนั้น โดยทั่วไปจึงไม่เกิดพันธกรณีให้ต้องปฏิบัติตามเพียงแต่เป็นเรื่องที่ควรปฏิบัติเพราะจะเกิดผลดีในทางส่งเสริมมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศนั้นเองให้เป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก และประเทศที่ให้การยอมรับหลักการของปฏิญญาสากลส่วนใหญ่นำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศตนเองด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยในหลายๆประเทศทั้งนี้ปฏิญญาสากล ดังกล่าวได้จำแนกสิทธิเสรีภาพของบุคคลทั่วไปออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ³⁰ คือ

1. สิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมือง (Political or Civil Right) สิทธิประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นสิทธิตามธรรมชาติที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม คือ สิทธิในการดำรงชีวิต เสรีภาพ ทรัพย์สิน ความเสมอภาค ความยุติธรรม และการแสวงหาความสุข (The rights to, property, equality, justice and the pursuit of happiness) สิทธิประเภทนี้เป็นสิทธิในทางลบ เป็นการจำกัดอำนาจรัฐไม่ให้กระทำการใดตามอำเภอใจและรัฐจะล่วงละเมิดสิทธิดังกล่าวมิได้

2. สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Right) สิทธิประเภทนี้ถือว่าเป็นสิทธิในทางบวก เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นชัยชนะของกลุ่มประเทศสังคมนิยมที่ทำให้มีการระบุ

²⁹ จาก มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (น.14-15), โดย ชาตี ชัยเดชสุริยะ, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

³⁰ จาก การใช้กำลังรุนแรงถึงตายของเจ้าพนักงานในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย 254, โดย ศิริพร ดังคนนุกุลชัย, ม.ป.ป.

สิทธิเหล่านี้ลงในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้โดยสิทธิดังกล่าวบัญญัติขึ้นเพื่อให้รัฐต้องจัดบริการต่างๆ เช่น สิทธิที่จะจัดตั้งสหพันธ์กรรมการ สิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว สิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง รวมทั้งการจำกัดเวลาการทำงานตามสมควรและมีวันหยุดงานเป็นครั้งคราวโดยได้รับเงินจ้าง ตลอดจนสิทธิในการศึกษา เป็นต้น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ได้แก่ “ทุกคนต่างเสมอกันในกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญานี้ และจากการยุ้งให้เกิดการเลือกปฏิบัติดังกล่าว” “ทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาคอย่างเต็มที่ในอันที่จะได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมและเปิดเผยจากศาลที่เป็นอิสระและเที่ยงธรรมในการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ของตนและการกระทำผิดอาญาใดๆ ที่ตนถูกกล่าวหา” และในเรื่องที่ถือว่าเป็นหลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งเป็นหลักการที่เรียกว่า หลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of innocence)³¹ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในปฏิญญาสากลนี้เช่นกัน กล่าวคือ “ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ในการพิจารณาเปิดเผยซึ่งคนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็นในการต่อสู้คดี” และในเรื่องที่ถือว่าเป็นหลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งเป็นหลักการที่เรียกว่า หลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of innocence)³² ซึ่งได้บัญญัติไว้ในปฏิญญาสากล นี้เช่นกัน กล่าวคือ คุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด มากขึ้นต่อประเทศภาคีสมาชิกของสหประชาชาติ เพราะข้อสันนิษฐานดังกล่าวมีผลโดยตรงต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดทั้งในเรื่องสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม สิทธิในการพบและปรึกษานายความเป็นการเฉพาะตัว สิทธิที่ได้รับการประกันตัว เป็นต้น

2.2.4 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Right, 1966: ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองดังกล่าวมีการรับรองโดยที่ประชุมสมัชชาองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ.1966 (พ.ศ.2509) และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม ค.ศ.1976 (พ.ศ.2519) มีผล

³¹ จาก คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (กปส.) 2544 สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 2). ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ : มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท.

³² จาก มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยชาติ ชัยเดชสุริยะ, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

ผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศแก่ประเทศภาคีสมาชิก ทั้งนี้โดยนำหลักการที่ได้รับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ มาทำให้เป็นสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศโดยมีระบบการตรวจสอบโดยองค์การสหประชาชาติว่าได้มีการปฏิบัติตามกติกาหรือไม่ และมีการละเมิดกติกาหรือไม่ รวมทั้งวิธีการดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาว่ารัฐภาคีที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพที่ได้มีการรับรองหรือคุ้มครองไว้ในกติกาดังกล่าวสำหรับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองโดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ.1996 (พ.ศ.2539) และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทย เมื่อวันที่ 30 มกราคม ค.ศ.1997 (พ.ศ.2540) โดยคณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้ กระทรวงยุติธรรมและสำนักงานอัยการสูงสุด รายงานผลการปฏิบัติตามพันธกรณีแห่งกติกาฯ ไปยังสหประชาชาติ และเกิดเป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามกติกาฯ ดังกล่าว³³ ประกอบด้วย วรรคอารัมภบท และบทบัญญัติ 53 ข้อ แบ่งเป็น 6 ส่วน เป็นบทบัญญัติที่เป็นการรับรองสิทธิเสรีภาพในข้อ 1-27 และเป็นบทบัญญัติที่เป็นวิธีการดำเนินงานเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามสิทธิเสรีภาพที่รับรองไว้ในข้อ 28-53 โดยมีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหลายประการในส่วนที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดได้แก่ ในภาค 3 เรื่อง สิทธิผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม บัญญัติไว้ดังนี้

1) บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพ และความมั่นคงของตนบุคคลใดจะถูกจับกุมหรือคุมขังโดยพลการ ไม่ได้ บุคคลใดจะถูกทรมานหรือลงโทษอย่างโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม กระบวนการตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

2) บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในข้อหาทางอาญา ย่อมต้องถูกนำตัวไปศาลหรือเจ้าหน้าที่อื่นผู้มีอำนาจตามกฎหมายโดยพลัน เพื่อที่จะมีการใช้อำนาจทางตุลาการ และได้รับการพิจารณาคดีภายในเวลาอันสมควรหรือมีการปล่อยตัว มิให้ถือเป็นหลักทั่วไปว่าจะต้องคุมขังบุคคลผู้อยู่ระหว่างพิจารณาคดี แต่จะปล่อยชั่วคราวโดยอาจมีหลักประกันว่าจะกลับมาปรากฏตัวในการพิจารณาคดีหรือในกรณีจำเป็นตามโอกาส จะกลับมารับการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา ในระหว่างกระบวนการพิจารณาชั้นใดก็ได้

3) บุคคลใดที่ถูกทรมานหรือลงโทษในกระบวนการควบคุมตัว ย่อมมีสิทธิร้องเรียนต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาโดยมิได้ชักช้า ถึงความชอบด้วยกฎหมายของการควบคุมตัวผู้นั้น และหากมีการควบคุมตัวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายก็อาจมีคำสั่งให้ปล่อยตัวได้

³³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 241 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 8(1) และ 173/1.

3.1) บุคคลใดที่ตกเป็นผู้ถูกจับ หรือควบคุมตัว โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน บัญญัติไว้ดังนี้

3.2) บุคคลทั้งหลายที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม และได้รับการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4) ก) พึงจำแนกผู้ต้องหาว่ากระทำผิดจากผู้ต้องโทษ และพึงได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมแก่สถานะอันมิใช่เป็นผู้ต้องโทษ

ข) พึงแยกตัวผู้ต้องหาว่ากระทำผิดที่เป็นเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ และให้นำตัวขึ้นพิจารณาพิพากษาคดีให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

5) ระบบการราชทัณฑ์พึงประกอบด้วยการปฏิบัติต่อนักโทษด้วยความมุ่งหมายสำคัญที่จะให้มีการกลับเนื้อกลับตัวและการฟื้นฟูทางสังคม พึงจำแนกผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชนจากผู้ใหญ่และได้รับการปฏิบัติตามความเหมาะสมแก่วัย และสถานะทางกฎหมายบทบัญญัติไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1) บุคคลทุกคนย่อมเสมอภาคในการพิจารณาของศาลและตุลาการ

5.2) “บุคคลทุกคนผู้ถูกหาว่ากระทำผิดอาญา ย่อมมีสิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ากระทำผิดตามกฎหมาย”

5.3) ในการพิจารณาคดีอาญา ซึ่งบุคคลถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับหลักประกันขั้นต่ำอย่างเสมอภาคเต็มที่ ดังต่อไปนี้ ได้แก่สิทธิที่จะได้รับแจ้งข้อกล่าวหาความผิด สิทธิในการต่อสู้คดีปรึกษาทนาย สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้ปรักปรำตนเองหรือรับสารภาพผิด เป็นต้น³⁴

6) บุคคลทุกคนที่ถูกลงโทษในความผิดอาญา ย่อมมีสิทธิที่จะอุทธรณ์การลงโทษ และคำพิพากษาต่อศาลสูง ให้พิจารณาทบทวนอีกครั้งตามกฎหมาย

7) เมื่อบุคคลใดถูกลงโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีอาญาและภายหลังจากนั้น คำพิพากษาได้ถูกกลับหรือได้รับอภัยโทษ โดยเหตุได้ปรากฏข้อเท็จจริงที่เพิ่งค้นพบใหม่ที่มีการปฏิบัติขัดต่อความยุติธรรม บุคคลผู้ได้รับโทษอันเป็นผลมาจากการลงโทษดังกล่าวย่อมได้รับการชดใช้ตามกฎหมาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงในขณะนั้นเป็น

³⁴ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7/1, 8, 83, 134, 134/1, 134/3, 134/4, 135, 172, 173/1 และ 173/2.

ผลมาจากบุคคลนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน” ซึ่งเหตุการณ์นี้ได้บัญญัติไว้สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ต้องขังกล่าวว่า “บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายในทุกรัฐ

ดังนั้น จากข้อความดังกล่าวที่ตามหลักแล้วเป็นกฎหมายระหว่างประเทศดังนั้นแม้จะเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำก็ย่อมที่จะต้องได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายราชทัณฑ์ภายในประเทศนั้น จะใช้อำนาจในทางที่มิชอบ เพียงแค่มองว่าเขาถูกขังหรือจำคุกแล้วไม่ได้ และจะจำกัดสิทธิของเขานอกเหนือขอบเขตของกฎหมายที่มีอยู่ไม่ได้เช่นกัน³⁵

2.2.5 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ (Standard Minimum Rules of the Treatment of Prisoners, 1955:SMR) สหประชาชาติ และอาศัยหลักสำคัญของระบบการราชทัณฑ์ที่นิยมใช้ปฏิบัติในแต่ละประเทศเป็นเกณฑ์ กฎฉบับนี้รับรองโดยที่ประชุมองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ครั้งที่ 1 ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเจนีวาเมื่อปี ค.ศ. 1955 และสภาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การสหประชาชาติได้เห็นชอบแล้ว โดยมติที่ 663 ซี (24) เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ.1957 และมติที่ 2076 (62) เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ.1977 โดยที่มีประเทศสมาชิกรวม 57 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันรับรองกฎมาตรฐานดังกล่าว รวมถึงประเทศไทยด้วยและองค์การสหประชาชาติยังได้พยายามผลักดันให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามกฎมาตรฐานดังกล่าวโดยกำหนดเป็นมาตรการให้ประเทศสมาชิกรับทราบและปฏิบัติในปี ค.ศ.1984

อย่างไรก็ตาม โดยเหตุที่กฎมาตรฐานดังกล่าวมิใช่กฎหมาย และขาดอำนาจบังคับให้ปฏิบัติตาม ซึ่งการที่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะปฏิบัติตามหรือไม่ ก็เป็นเรื่องของประเทศนั้นๆ องค์การสหประชาชาติไม่มีอำนาจใดๆ จะไปบังคับให้ปฏิบัติตาม สิ่งที่ต้องการสหประชาชาติจะพึงกระทำได้ ก็คือ การส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกต่างๆ ปฏิบัติตามกฎมาตรฐานดังกล่าวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านต่างๆ ของแต่ละประเทศดังที่ในกฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อกฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษดังกล่าว องค์การสหประชาชาติได้พยายามกำหนดขึ้น โดยถือเอาหลักการและทางปฏิบัติอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าดีสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและสะดวกต่อการบริหารงานเรือนจำ โดยอาศัยแนวความคิดที่เห็น สอดคล้องต้องกัน

³⁵ จาก มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (น.1-17), โดย กิตติพงษ์ กติยารักษ์, ชาดิ ชัยเดชสุริยะ, และ ณัฐสา นัทรไพฑูริย์ (ผู้แปล), ม.ป.ป, กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระบวนการยุติธรรม.

ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่ง³⁶ นักโทษ ข้อ 2 ระบุว่า “ ในแง่มุมอย่างกว้างตามเงื่อนไขทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ และสภาพเชิงภูมิศาสตร์ของโลก ย่อมเป็นที่ประจักษ์ว่าหลักเกณฑ์ทุกข้อในกฎฉบับนี้ ไม่สามารถที่จะใช้ได้ตลอดทุกเวลาและทุกสถานที่ แต่อย่างไรก็ตามก็คงจะเกื้อหนุนความพยายามอย่างมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ในการที่จะนำเอาหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำต่อการสหประชาชาติได้เห็นชอบนี้ไปใช้ ”

กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษดังกล่าว มีทั้งหมด 95 ข้อ แบ่งเป็น 2 ภาค ในภาคที่หนึ่ง จะครอบคลุมถึงการจัดการทั่วไปของหน่วยงานราชทัณฑ์ซึ่งใช้กับนักโทษทุกประเภท ผู้ที่ถูกจำคุกไม่ว่าในคดีอาญาหรือคดีแพ่ง ตลอดจนยังไม่มีคำพิพากษาหรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วรวม ทั้งนักโทษประเภทที่ต้องมีมาตรการคุ้มกันความปลอดภัยตามคำสั่งศาลส่วนในภาคสอง จะใช้เฉพาะกับนักโทษกรณีพิเศษในแต่ละประเภท

ในส่วนกฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในภาคสอง หัวข้อ ค) เกี่ยวกับผู้ถูกคุมขังที่อยู่ระหว่างถูกควบคุมตัวหรือรอการพิจารณาคดี ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. ผู้ถูกจับกุมหรือคุมขังด้วยเหตุที่ถูกกล่าวหา ในคดีอาญาที่ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกนั้น ไม่ว่าจะถูกควบคุมตัวอยู่ที่สถานีตำรวจ หรือถูกขังอยู่ในเรือนจำ ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปในกฎฉบับนี้ จะเรียกว่า ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี

2. ผู้ถูกคุมขังที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษจำคุกนั้นพึงได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่ายังเป็นผู้บริสุทธิ์ และพึงได้รับการปฏิบัติแยกต่างหากจากผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่าได้กระทำความผิด

3. ภายใต้หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลหรือวิธีพิจารณาความว่าด้วย ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี ผู้ถูกคุมขังเหล่านี้พึงได้รับประโยชน์จากหลักเกณฑ์พิเศษ ซึ่งจะกล่าวเฉพาะในส่วนสาระสำคัญ “ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี จะต้องแยกคุมขังต่างหากจากนักโทษเด็ดขาด

4. ผู้ถูกคุมขังที่เป็นเยาวชน ต้องแยกคุมขังคนละที่กับผู้ใหญ่ โดยควรจะเป็นสถานที่คุมขังเฉพาะขังเฉพาะสำหรับเยาวชน ผู้ถูกคุมขังระหว่างดำเนินคดี ควรได้รับการจัดให้อยู่ในห้องพักที่แยกต่างหากไม่ปะปนกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพของอากาศด้วย ประเทศไทยก็ได้ปฏิบัติตามกฎฯ ดังกล่าว โดยจัดให้มีสถานที่ควบคุมตัวผู้ถูก

³⁶ จาก การปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเรือนจำในประเทศไทย (น.1-2. 2531), โดย อารีรักษ์ ลิททพันธ์, ม.ป.ป.

ขังและเยาวชนโดยเฉพาะ เรียกว่า “สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน” เช่น บ้านเมตตา เป็นต้น โดยมีกฎหมายรับรองและคุ้มครองให้เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ ทั้งนี้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรมตามพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545. ภายใต้ขอบเขตความสอดคล้องกับระเบียบวินัยของเรือนจำผู้ถูกคุมขังระหว่างดำเนินคดี พึงมีสิทธิได้รับการจัดหาอาหารจากภายนอกโดยค่าใช้จ่ายส่วนตัวตามความประสงค์ของตนไม่ว่าครอบครัวหรือญาติมิตรของตนหรือโดยส่งอาหารจากที่อื่น

ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี พึงมีสิทธิใส่เสื้อผ้าที่จัดหาเองได้ หากเป็นเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสม

“ ในกรณีที่ใส่เสื้อผ้าที่สถานคุมขังนั้นจัดให้ เสื้อผ้าดังกล่าวจะต้องมีลักษณะแตกต่างจากชุดของนักโทษเด็ดขาด ”

“ ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี อาจได้รับการเสนอให้ทำงานในสถานที่คุมขังนั้น แต่ต้องเป็นไปโดยความสมัครใจมิใช่การกำหนดให้ต้องทำงานอีกทั้งพึงมีสิทธิได้รับค่าจ้างในการทำงานนั้นด้วย”³⁷ หลักการพื้นฐานว่าด้วยการปฏิบัติต่อนักโทษ ได้มีการรับรองและประกาศโดยที่ประชุมสมัชชาทั่วไป ขององค์การสหประชาชาติ โดยมีมติที่ 45/111 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1990 มีหลักการทั้งหมด 11 ข้อ โดยจะกล่าวไว้บางข้อดังนี้³⁸

1. นักโทษทุกคน พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเคารพต่อศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์
2. การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่นๆ แหล่งกำเนิดทางชาติหรือสังคมสถานะทางทรัพย์สินหรือทางอื่นใดนั้นจะกระทำมิได้
3. อย่างไรก็ตาม เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะเคารพต่อความเชื่อทางศาสนา และวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่นักโทษเป็นสมาชิกอยู่ ตามที่เงื่อนไขของสังคมนั้นกำหนด
4. มาตรการลงโทษประเภทคุมขังให้โดดเดี่ยวนั้น ควรถูกยกเลิก หรือถูกจำกัดการใช้ลงซึ่ง ความพยายามที่จะยกเลิกดังกล่าวพึงได้รับการผลักดันและส่งเสริม มาตรฐานทางด้านการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Humanright, 1948: UDHR) จากที่ได้กล่าวรายละเอียดของปฏิญญาฯ มาแล้ว ต่อไป จะได้กล่าวถึงบทบัญญัติในส่วน ที่เกี่ยวกับ

³⁷ กฎกระทรวงฯ ข้อ 68, 69, 70 และ 71.

³⁸ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479, มาตรา 23, 24 และ 25 และกฎกระทรวงฯ ข้อ 52, 53, 59, 60, 61, และ 63.

การกระทำทรมานต่อผู้ต้องขัง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกันในการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังต่อการใช้เครื่องพันธนาการมีดังนี้

5. บุคคลใดๆ จะถูกทรมานหรือได้รับผลปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้ายผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้าไม่ได้³⁹

บุคคลจะถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้ามิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลจะถูกใช้ในการทดลองทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยปราศจากความยินยอมอย่างเสรีของบุคคลนั้นมิได้⁴⁰

กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ (Standard Minimum Rules For the Treatment of Prisoners, 1955: SMR) นอกจากที่ได้กล่าวไว้แล้วหากพิจารณาถึงเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังแล้ว กฎมาตรฐานขั้นต่ำต่อนักโทษหรือเป็นกฎมาตรฐานฯ ฉบับหนึ่งที่สำคัญต่อการวางแนวทางในการใช้เครื่องพันธนาการ (โซ่ตรวน) โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง และถือเป็นมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติฉบับเดียวที่บัญญัติไว้ ซึ่งในหลายๆ ประเทศ ก็เห็นชอบด้วยกับมาตรฐานด้านเครื่องพันธนาการในกฎมาตรฐานฯ ดังกล่าว

ส่วนที่เกี่ยวกับการพันธนาการ และการกระทำทรมานต่อผู้ต้องขัง และกฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษมีดังนี้⁴¹ บรรดาเครื่องพันธนาการ เช่น กุญแจมือ โซ่ ตรวน และเสื่อรัดตัวจะต้องไม่นำมาใช้เพื่อการลงโทษ นอกจากนี้จะใช้ตรวนในการจองจำนักโทษไม่ได้ ส่วนเครื่องพันธนาการอย่างอื่น จะนำมาใช้ได้ต่อเมื่อมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อป้องกันการหลบหนี ในระหว่างขนย้ายนักโทษแต่ควรจะต้องถอดเครื่องพันธนาการนั้นออก เมื่อนำนักโทษนั้นไปปรากฏตัวที่ศาล หรือหน่วยงานของฝ่ายบริหาร

(ข) ด้วยเหตุผลทางการแพทย์ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์

(ค) โดยคำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวนักโทษด้วยวิธีอื่นใช้ไม่ได้ผล ทั้งนี้เพื่อจะป้องกันปัญหาเรื่องที่นักโทษทำร้ายตัวเอง หรือผู้อื่นหรือทำลายทรัพย์สินในกรณี

³⁹ คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (น.10). เล่มเดิม.

⁴⁰ กติกาข้อดังกล่าว ถือเป็นกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยต้องปฏิบัติตามเพราะเป็นภาคีสมาชิก มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี 2540 และในปีต่อมาก็ถือว่าเป็นกติกาสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้น โดยเฉพาะ

⁴¹ มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (น.5-6). เล่มเดิม.

เช่นนี้ผู้บัญชาการเรือนจำ จะต้องปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และรายงานต่อผู้บัญชาชั้นสูงสุดไปด้วย”⁴²

2.2.6 รูปแบบและลักษณะของการใช้โซ่ตรวน จะต้องมีการกำหนดโดยหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศ และโซ่ตรวนนั้นจะใช้ได้เพียงในระยะเวลาที่จำกัดและเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น “การลงโทษทางวินัยที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายอย่างรุนแรง การขังไว้ในห้องมืด ตลอดจนโทษที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักโทษ ถือเป็นเรื่องต้องห้ามโดยเด็ดขาด” ปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนให้พ้นจากการกระทำทารุณและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Declaration on the Protection of All Persons from Being Subjected to Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1975)

ปฏิญญาฯ ดังกล่าว ถือเป็นมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะเจาะจง ในเรื่องการกระทำใด ๆ ก็ตามที่เป็นการ ทรมาน ทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อบุคคลทั่วไปแต่ในที่นี้ขอนำมาพิจารณากับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดด้วย เพราะผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ก็คือ มนุษย์ ที่เป็นบุคคลที่จะต้องออกไปใช้ชีวิตในสังคมเหมือนกันเพียงแต่นั้นแล้วแต่ต้องได้รับโทษโดยการจำกัดสิทธิเสรีภาพบางอย่างเท่านั้น และเมื่อมีการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจนเกิดเป็นผลร้ายต่อร่างกายของผู้ต้องขัง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำปฏิญญาฯ ดังกล่าวมาพิจารณาดู ปฏิญญาฯ ฉบับนี้ โดยทั่วไปแล้วไม่มีการให้ประเทศต่างๆ เข้าเป็นภาคีหากแต่เป็นมาตรฐานเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติที่ดี ซึ่งไม่ใช่บทบังคับโดยตรง ทั้งนี้ องค์การสหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาฯ ฉบับนี้โดยที่ประชุมสมัชชาทั่วไป โดยมีมติที่ 3452 (30) เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ.1975 โดยมีเนื้อหาทั้งหมด ข้อ 1 ถึง ข้อ 12 ถือว่ามีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันและสำคัญทั้งหมด จึงขอกล่าวเป็นบางข้อ โดยสรุปได้ความว่า

ข้อ 1. โดยจุดมุ่งหมายของปฏิญญาฉบับนี้ การกระทำทารุณหมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตาม ที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะในด้านร่างกายหรือจิตใจ โดยเป็น

⁴² (a) As a precaution against escape during a transfer, provided that they shall be removed when the prisoner appears before a judicial or administrative authority;

(b) On medical grounds by direction of the medical officer;.

(c) By order of the director, if other methods of control fail, in order to prevent a prisoner from injuring himself or others or from damaging property; in such instances the director shall at once consult the medical officer and report to the higher administrative authority.

การกระทำโดยเจตนาที่จะล่วงละเมิดหรือโดยการยุยงส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำต่อบุคคลใดเพื่อที่จะบีบ บังคับให้ผู้นั้นหรือบุคคลที่สาละยมบอกข้อเท็จจริงหรือการรับสารภาพ หรือเพื่อลงโทษผู้นั้นสำหรับการกระทำของผู้นั้นหรือที่ผู้นั้นต้องสงสัยว่าได้กระทำนั้นหรือเพื่อเป็นการข่มขู่ผู้นั้นหรือบุคคลอื่น แต่ครั้งนี้ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นเองประจำตัว หรือโดยปกติธรรมดาสำหรับการลงโทษตามกฎหมายที่เป็นไปโดยชอบตามกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ “ การกระทำทรมาน ประกอบด้วยรูปแบบที่รุนแรงหรือจงใจของการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ”

ข้อ 2 การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่เป็นการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถือเป็นความผิดที่กระทำต่อศักดิ์ศรีความล่วงละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่มีการประกาศไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นมนุษย์ และพึงถูกประณามโดยเหตุที่เป็นการปฏิเสธต่อกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ

ข้อ 3 แต่ละประเทศ จะต้องวางมาตรการเข้มแข็งที่จะป้องกันการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามกรอบอำนาจของประเทศนั้น

ข้อ 4 การฝึกรบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายตลอดจนเจ้าหน้าที่อื่นๆ ของรัฐ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกจำกัดอิสรภาพนั้น จะต้องเป็นการฝึกรบอย่างจริงจัง ให้ตระหนักถึงข้อห้าม ว่าด้วยการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งข้อห้ามดังกล่าว หากเป็นไปได้พึงกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์หรือคำนำทั่วไปเกี่ยวกับหน้าที่และภารกิจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุมขังหรือจำคุกหรือการปฏิบัติต่อบุคคลที่ถูกคุมขังหรือจำคุกนั้นด้วย

ข้อ 5 บุคคลใดที่ถูกกระทำทรมาน หรือการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยการกระทำหรือการยุยงส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ให้มีสิทธิทำคำร้องทุกข์ต่อองค์กรของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง และคำร้องทุกข์นั้นพึงได้รับการไต่สวนอย่างเป็นธรรม

ข้อ 6 ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่า การกระทำทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดขึ้น โดยการกระทำหรือการยุยงส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการนั้นมีสิทธิได้รับการชดเชยเยียวยาและค่าสินไหมทดแทนตามที่กฎหมายของประเทศนั้นกำหนดไว้ด้วย ทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดขึ้นโดยการกระทำหรือการยุยงส่งเสริมของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการนั้นมิสิทธิได้รับการชดใช้เยียวยาและค่าสินไหมทดแทนตามที่กฎหมายของประเทศนั้นกำหนดไว้ด้วย

ข้อ 7. เอกสารบันทึกคำให้การ ที่จัดทำขึ้นเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังมาถือเป็นการต้องห้ามมิให้ถูกนำไปใช้เป็นหลักฐาน ในทางที่เป็นโทษแก่บุคคลที่ให้ปากคำหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องด้วยกันกับการสอบปากคำนั้น⁴³

2.2.7 อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการกระทำทารุณ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้าน การกระทำทารุณ และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1984) ที่มา: สำนักกัททวิทยา กรมราชทัณฑ์อนุสัญญาฯ ฉบับนี้ สอดคล้องกับหลักการที่ประกาศไว้ในกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งการรับรู้ถึงสิทธิที่เท่าเทียมกันและไม่แบ่งแยกของสมาชิกทุกคนของครอบครัวมนุษย์ คือ พื้นฐานแห่งเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพของโลก ถือเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำทารุณและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิเสรีภาพของมนุษย์กับการใช้อำนาจรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกจากนี้มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในปฏิญญาสากลฯ กติการะหว่างประเทศ แล้ว ยังเป็นเรื่องเฉพาะด้านมากขึ้นในการวางแนวทางการปฏิบัติของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าอย่างไรจึงจะชอบด้วยกฎหมาย และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม⁴⁴ หลักการในอนุสัญญาฯ ฉบับดังกล่าว นอกเหนือจากสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในปฏิญญาสากลฯ กติการะหว่างประเทศฯ แล้ว ยังเป็นการบัญญัติที่คำนึงถึงหลักการ ในปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคน ให้พ้นจากการกระทำทารุณและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ปี 1975 ที่เคยได้กล่าวมาแล้วด้วยอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ ประรณนาที่จะทำให้เกิดความบากบั่นที่มีประสิทธิภาพ ในการต่อต้านการกระทำทารุณและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั่วทั้งโลก โดยเปิดให้แต่ละประเทศสามารถลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีได้มีการให้สัตยาบันและให้ความเห็นชอบ รับรองโดยที่ประชุมสมัชชาทั่วไปขององค์การสหประชาชาติโดยมติที่ 39/46 เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1984 และมีผล

⁴³ จาก มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, โดย ชาดิ ชัยเดชสุริยะ, ม.ป.ป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

⁴⁴ แหล่งเดิม.

บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1987 ซึ่งแม้ประเทศไทยจะยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี แต่ก็เป็นแนวทางที่ดีสำหรับการพัฒนาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย และหากได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่ดีอันเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกของประชาคมโลกด้วยนั้น ก็ย่อมเป็นปัจจัยย้อนกลับมาเกื้อหนุนมาตรฐานการจัดการด้านความยุติธรรมในสังคม ของประเทศไทยต่อไปโดยเฉพาะแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในลักษณะที่เป็นการต่อต้านการกระทำทารุณ ทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ดังกล่าว อนุสัญญาฯ ฉบับนี้ มีทั้งหมด ซึ่งจะได้กล่าวในส่วนที่สำคัญต่อประเทศไทย บางข้อ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังดังต่อไปนี้⁴⁵ “โดยจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ การกระทำทารุณหมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะในด้านร่างกาย หรือจิตใจ โดยเป็นการกระทำโดยเจตนาที่จะล่วงละเมิดซึ่งกระทำต่อบุคคลใดเพื่อที่จะบีบบังคับให้ผู้นั้นหรือบุคคลที่สามยอมบอกข้อเท็จจริงหรือในการรับสารภาพ หรือเพื่อลงโทษผู้นั้นสำหรับการกระทำของผู้นั้น หรือที่ผู้นั้นต้องสงสัยว่าได้กระทำนั้น หรือเพื่อเป็นการข่มขู่หรือบังคับผู้นั้นหรือบุคคลที่สามหรือด้วยเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ ซึ่งได้ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมาน โดยการกระทำ ทั้งหมดได้กระทำโดยถึงที่สุดตามวิธีการของประเทศนั้น และโดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว แต่ทั้งนี้การแก้ไขเยียวยาที่กระทำไม่ถึงที่สุดนั้น ต้องไม่ใช่เป็นกรณีที่เกิดจากการเลื่อนเวลาโดยไม่สมควร หรือโดยมีพฤติการณ์ในทางที่จะไม่ขอใช้เยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดต่ออนุสัญญาฯ ฉบับนี้ โดยเฉพาะกรรมการจะต้องจัดการประชุมลับเพื่อเป็นการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวด้วย”

2.2.8 ประมวลระเบียบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย (Code of Conduct for Law Enforcement Officials, 1979)⁴⁶ ประมวลฉบับนี้รับรองโดยที่ประชุมสมัชชาทั่วไปขององค์การสหประชาชาติโดยมติที่ 34/169 เมื่อ 17 ธันวาคม ค.ศ. 1979 ซึ่งตามประมวลฉบับนี้ คำว่า “เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย” ให้รวมถึงเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายทุกประเภท ไม่ว่าจะได้รับการแต่งตั้ง หรือการเลือกตั้งที่มีอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการจับกุมหรือคุมขัง ดังนั้นจึงได้นำประมวลระเบียบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายกล่าวไว้ในที่นี้ด้วยเพราะ “เจ้าพนักงานเรือนจำ” ก็คือ เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย โดยต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามกฎหมายราชทัณฑ์ ยิ่งในเรื่องของการใช้เครื่องพันธนาการ

⁴⁵ แหล่งเดิม.

⁴⁶ แหล่งเดิม. (น.48-59).

ซึ่งกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังแล้วก็ต้องกระทำตามกฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มีอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการจับกุมหรือคุมขัง ดังนั้นจึงได้นำประมวลระเบียบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย กล่าวไว้ในที่นี้ด้วย เพราะ “ เจ้าพนักงานเรือนจำ ” ก็คือ เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายโดยต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามกฎหมายราชทัณฑ์ ยิ่งในเรื่องของการใช้เครื่องพันธนาการซึ่งกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังแล้วก็ต้องกระทำตามกฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อปัญหาของการกระทำทรมาน และการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง อย่างไรก็ตาม จากที่ได้กล่าวมา ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานทางด้านสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือมาตรฐานทางด้านการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง เรื่องเหล่านี้ต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น ทั้งนี้เจ้าพนักงานเรือนจำก็มีส่วนสำคัญเพราะเป็นบุคคลที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยตรง จึงต้องคำนึงถึงว่าการกระทำนั้นจะไปละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ด้วย หรือเป็นการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่ ในอดีตผู้ตรวจเรือนจำได้รับอำนาจให้แก้ไขการปฏิบัติโดยมิชอบด้วยกฎหมายได้ด้วย แต่ในปัจจุบันผู้ตรวจเรือนจำมักจะถูกกล่าวอ้างว่ากระทำเป็นพิธีและไม่มีความหมายแต่อย่างใดการตรวจเรือนจำจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าคณะกรรมการตรวจเรือนจำมีความเป็นอิสระไม่ลำเอียง รวมทั้งมีอำนาจรับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้ต้องขังได้ ก็จะเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังดังเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต⁴⁷

บทบัญญัติว่าด้วยการตรวจเรือนจำดังกล่าวเป็นวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของราชการ ซึ่งความจริงแล้วในสมัยรัชกาลที่ 6 ก็ได้มีการกำหนดให้ผู้พิพากษาเข้าเยี่ยมและตรวจราชการฝ่ายราชทัณฑ์ได้ โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริที่จะให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด จึงได้ทรงบัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติประกาศตั้งกรมราชทัณฑ์ว่า “ให้ผู้พิพากษาฝ่ายตุลาการมีอำนาจไปตรวจการคุมขังนักโทษในคุก หรือเรือนจำและเรือนจำทั้งปวง” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่คล้องกับหลักการราชทัณฑ์ในระบบก้าวหน้าสนับสนุนให้ผู้พิพากษาเข้าเยี่ยมตรวจรายงานกิจการเรือนจำเป็นประจำ⁴⁸ เช่น ในประเทศอังกฤษ ศาล magistrate มีอำนาจเข้าไปตรวจเยี่ยมเรือนจำได้ตลอดเวลาเพื่อดูว่ามีการใช้อำนาจโดยมิชอบของพนักงานต่อนักโทษหรือไม่ และการบังคับโทษสอดคล้องกับ

⁴⁷ จาก สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังตามรัฐธรรมนูญ (น.124. 2546), โดย พัทธภรณ์ กองอุบล, ม.ป.ป, กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

⁴⁸ แหล่งเดิม. (น125).

เจตนาารมณ์ของกฎหมายหรือไม่และเมื่อตรวจเยี่ยมเสร็จจะบันทึกข้อสังเกตไว้ในสมุดเยี่ยม เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเรือนจำได้อ่านและจะมีการตรวจเรือนจำโดยคณะกรรมการตรวจเรือนจำทุกๆ 4 สัปดาห์ อย่างไรก็ตาม นอกจากการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำโดยคณะกรรมการเรือนจำ ซึ่งมาจากองค์กรภายนอกดังกล่าวแล้ว หากพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับเดิม พ.ศ. 2540 ก็จะพบว่า ยังมีองค์กรภายนอกซึ่งเป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำได้อีกด้วย กล่าวคือ เป็นสถาบันระดับชาติในประเทศไทยที่มีบทบาทในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยอ้อมและโดยตรง ซึ่งเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ อันได้แก่ “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” และ “คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ”⁴⁹

โดยทั่วไปแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะเน้นภาระหน้าที่ของงานสอบสวนอย่างเป็นทางการกรณีมีข้อร้องเรียนเกิดขึ้น ซึ่งเป็นไปตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสหประชาชาติที่ให้มีการจัดตั้งขึ้นโดยเป็นองค์กรอิสระ และมีการเรียกชื่อต่างๆ กันไปตามแต่ละประเทศนั้นๆ เบื้องต้นจะมีหน้าที่กำกับการบริหารรัฐกิจให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมตามกฎหมาย เพื่อให้คุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ที่เชื่อว่าตนต้องตกเป็นเหยื่อของการกระทำที่ไม่ชอบโดยฝ่ายปกครอง รวมทั้งหน้าที่ไกล่เกลี่ยอย่างเป็นทางการระหว่างผู้ร้องเรียนกับฝ่ายรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่รัฐ สำหรับในประเทศไทยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจดังต่อไปนี้

พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ในกรณี การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการกระทำทรมาน และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1984) หลักการในอนุสัญญาฯ ฉบับดังกล่าว นอกเหนือจากสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในปฏิญญาสากลฯ กติการะหว่างประเทศฯ แล้ว ยังเป็นการบัญญัติที่คำนึงถึงหลักการในปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนให้พ้นจากการกระทำทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ปี 1975 ที่เคยได้กล่าวมาแล้วด้วยอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ ปรารถนาที่จะทำให้เกิดความบากบั่นที่มี

⁴⁹ จาก สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก (น.186), โดย กุมพล พลวัน, 2547, ม.ป.ท. :ม.ป.พ.

ประสิทธิภาพ ในการต่อต้านกระทำทารุณ และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั่วทั้งโลก โดยเปิดให้แต่ละประเทศ สามารถลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีได้มีการให้สัตยาบันและให้ความเห็นชอบ รับรองโดยที่ประชุม สมัชชาทั่วไปขององค์การสหประชาชาติโดยมติที่ 39/46 เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1984 และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1987 ซึ่งแม้ประเทศไทยจะยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี แต่ก็ เป็นแนวทางที่ดีสำหรับการพัฒนาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของ ไทย และหากได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่ดีอันเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก ซึ่งประเทศไทยเป็น สมาชิกของประชาคมโลกด้วยนั้น ก็ย่อมเป็นปัจจัยย้อนกลับมาเกื้อหนุนมาตรฐานการจัดการด้าน ความยุติธรรมในสังคมของประเทศไทยต่อไป โดยเฉพาะแนวทางใน ของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ใน ลักษณะที่เป็นการต่อต้านการกระทำทารุณ ทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความ เป็นมนุษย์ดังกล่าวอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ สอดคล้องกับหลักการที่ประกาศไว้ในกฎบัตรขององค์การ สหประชาชาติ ซึ่งการรับรู้ถึงสิทธิที่เท่าเทียมกันและไม่แบ่งแยกของสมาชิกทุกคนของครอบครัว มนุษย์ คือ พื้นฐานแห่งเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพของโลก ถือเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งใน เรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำทารุณและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้ มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิเสรีภาพของมนุษย์กับการ ใช้อำนาจรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกจากนี้มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในปฏิญญาสากลฯ กติการะหว่างประเทศแล้ว ยังเป็นเรื่องเฉพาะด้านมากขึ้นในการวางแนวทางการปฏิบัติของ รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าอย่างไรจึงจะชอบด้วยกฎหมาย และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม⁵⁰ อนุ สัตถ์สัญญาฯ ฉบับนี้ มีทั้งหมด ซึ่งจะได้อธิบายในส่วนที่สำคัญต่อประเทศไทยบางข้อ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับ ปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง ดังต่อไปนี้ “โดยจุดมุ่งหมาย ของอนุสัญญาฉบับนี้ การกระทำทารุณหมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวด หรือทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะในด้านร่างกาย หรือจิตใจ โดยเป็นการกระทำโดยเจตนาที่จะล่วง ละเมิดซึ่งกระทำต่อบุคคลใดเพื่อที่จะบีบบังคับให้ผู้นั้นหรือบุคคลที่สามยอมบอกข้อเท็จจริงหรือให้ การรับสารภาพ หรือเพื่อลงโทษผู้นั้นสำหรับการกระทำของผู้นั้นหรือที่ผู้นั้นต้องสงสัยว่าได้ กระทำนั้น หรือเพื่อเป็นการข่มขู่หรือบังคับผู้นั้นหรือบุคคลที่สามหรือด้วยเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าชนิดใดๆ ซึ่งได้ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมาน โดยการกระทำ การยุงส่งเสริม

⁵⁰ จาก มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (น.48-5), โดย กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, ชาติ ชัยเดชสุริยะ, และฉัตรวิภา วัชรไพฑูริย์, ม.ป.ป.

การยินยอม หรือการเพิกเฉยของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นที่กระทำในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นเองประจำตัว หรือ โดยปกติธรรมดาสำหรับการลงโทษตามกฎหมาย”หลักเกณฑ์ในข้อนี้ ไม่กระทบต่อหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายในระหว่างประเทศ ในกรณีที่ประเทศนั้นๆ กำหนดความหมายของการกระทำทรมานไว้อย่างกว้างขวางกว่า ”

2.3 การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง

โดยปกติให้ใช้ตรวนขนาดที่ 1 หรือขนาดที่ 2 หรือกุญแจเท้า เว้นแต่เห็นว่ามิเหตุจำเป็นหรือศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ต้องขังนั้นตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือเป็นผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์ จะใช้ตรวนขนาดที่ 3 ก็ได้ เมื่อมีเหตุที่น่าเชื่อว่าผู้ต้องขังจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น และเห็นว่าไม่มีทางอื่นที่จะป้องกันได้ดีกว่า ให้ใช้กุญแจมือหรือโซ่ล่ามเพิ่มขึ้น นอกจากตรวน หรือกุญแจเท้าได้ในกรณีที่ต้องนำตัวคนต้องขังหรือคนฝากนอกเรือนจำ ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการ ให้ใช้กุญแจมือ เว้นแต่คนต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์จะใช้ตรวนหรือกุญแจเท้าได้ “เครื่องพันธนาการซึ่งกำหนดไว้ในกฎนี้ มิให้ใช้แก่ผู้ต้องขังอายุเกิน 60 ปี หรือผู้ต้องขังหญิง เว้นแต่เป็นคนคร่ำหรือเสียดจริต ซึ่งจำต้องป้องกันมิให้ก่ออันตราย หรือเป็นผู้ต้องขังชายซึ่งดำเนินตามความในข้อก่อน ” ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎนี้ เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นผู้บัญชาการเรือนจำจะอนุญาตให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าเบากว่าที่กำหนดไว้ในกฎนี้ก็ได้⁵¹ จากหลักกฎหมายดังกล่าวทั้งในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวงฯจะเห็นว่ากรณีของการใช้เครื่องพันธนาการนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเป็นหลักไว้เลยว่า ห้ามใช้ นอกจากจะเข้าข้อยกเว้น สำหรับผู้ต้องขังที่สูงอายุและผู้ต้องขังหญิงคงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติกับนักโทษ เรียกว่า คนต้องขัง หรือคนในระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกาเพราะกฎกระทรวงฯ บัญญัติให้ใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังเหล่านี้ เฉพาะในกรณีที่ต้องนำตัวออกไปนอกเรือนจำเท่านั้น แต่บางรายที่ปฏิบัติกันมา ถึงแม้ว่าในเรือนจำก็ใช้ จนถึงขั้นต้องมีการเรียกร้องกัน⁵² หากพิจารณาความในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์แล้ว จะเห็นว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ ต้องการให้ใช้เครื่องพันธนาการเพื่อป้องกันเหตุร้ายหลัก ๆ 2 ประการเท่านั้น คือ

⁵¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479.

⁵² จาก รายละเอียดคดีในกรณีศึกษา การจำตรวนผู้ต้องขังชาวญี่ปุ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), โดย ญัฐกิต บุญจันทร์, ม.ป.ป.

1) ป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี อันเป็นหัวใจหลักของงานราชทัณฑ์ หรืองานเรือนจำ

2) ป้องกันผู้ต้องขังจิตปกติหรือไม่ปกติก็ตาม มิให้ทำการอันเป็นอันตรายต่อตนเอง หรือผู้อื่นซึ่งเมื่อเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายดังนี้แล้ว ก็ยากที่จะใช้เครื่องพันธนาการไปในทางที่ ผิดได้ เว้นแต่จะมีเจตนาเช่นนั้นหากพิจารณาข้อกำหนดว่าด้วย กฎมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อ ผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ซึ่งกรมราชทัณฑ์อ้างว่าได้ยึดถือปฏิบัติ จนถึงกับมาอ้างไว้ในพระราช กฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ ก็จะเห็นว่าหลักการใช้เครื่องพันธนาการใน พระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำฯ คล้ายคลึงกัน ความจริงหลักการเหล่านี้มีมานาน แล้ว ที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีกำหนดอยู่ในข้อบังคับสำหรับปฏิบัติต่อนักโทษ ของคณะกรรมการ พิจารณาการลงอาชญา และทางกรมราชทัณฑ์ ค.ศ.1929 แก้ไขใน ค.ศ. 1935ของสันนิบาตชาติ⁵³ เข้าใจทั้งกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำฯ และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ก็คงมีที่มาจากข้อบังคับฯ ของสันนิบาตชาตินี้เองหลักการต่าง ๆ จึงคล้ายคลึงกัน มิใช่แต่เฉพาะเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการ เท่านั้น เดิมเครื่องพันธนาการมีเพียง ตรวน กุญแจมือ และ โซ่ล่ามเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ได้มี การแก้ไขกฎกระทรวงฯ ข้อ 25-28 เพิ่มเติมกุญแจเท้าขึ้นมาอีกประเภทหนึ่ง⁵⁴ ซึ่งเหตุที่ต้องมีการ แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฯ ก็เพราะต้องการจะเพิ่มเครื่องพันธนาการประเภทกุญแจเท้าขึ้นมาอีก ประเภทหนึ่ง ตามแบบอย่างของต่างประเทศ หรือบางประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ดูเป็นอารยะมากขึ้น พร้อมกันนี้ก็ ได้เพิ่มตรวนขึ้นมาอีกหนึ่งขนาด และกำหนดให้ใช้ตรวน แบบใหม่ที่ทันสมัย แต่มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิมเพราะใช้เหล็กอย่างดี⁵⁵ ตลอดจนปรับปรุงวิธีการใช้ เครื่องพันธนาการไปด้วย สำหรับในปี 2549 ก่อนที่จะมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2540 ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 (ฉบับที่...) พ.ศ. ... โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ให้กระทำได้ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการตรวจพิจารณาร่าง ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งเนื้อหาในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการ⁵⁶ ได้แก่มตรา 12 ให้ ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. 2479 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน “ภายใต้บังคับอนุมาตรา (4) และ (5) แห่งมาตรานี้ ให้อธิบดีกำหนดพัศดีผู้มีอำนาจที่ จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง และเพิกถอนคำสั่งนั้น” มาตรา 13 ให้เพิ่มความต่อไปนี

⁵³ เอกสารการสอน ชุดวิชา กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ (น.82.). เล่มเดิม.

⁵⁴ กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479.

⁵⁵ กรมราชทัณฑ์ (น. 4). เล่มเดิม.

⁵⁶ ในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้มีแบบสำหรับการควบคุมการใช้เครื่องพันธนาการ.

เป็นมาตรา 14/1 มาตรา 14/2 และมาตรา 14/3 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 “ มาตรา 14/1 ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังที่มีอายุเกินหกสิบปี หรือผู้ต้องขังหญิง เว้นแต่กรณี ตามมาตรา 14 (1) หรือ 14 (2) และพัสติเห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการมาตรา 14/2 ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่กรณีตามมาตรา 14 (1) หรือ (2) และพัสติเห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการหรือเป็นผู้ต้องขังที่ถูกคุมตัวไป นอกเรือนจำ และเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมเห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ มาตรา 14/3 การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น ให้บันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็นไว้ด้วย”⁵⁷ ซึ่งเหตุผลในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ก็เนื่องมาจากว่า พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ได้ประกาศบังคับใช้มาเป็นเวลานาน มีบางส่วนล้าสมัยไม่สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญและสภาวะการณ์ในปัจจุบัน⁵⁸ เนื่องจากกระบวนการยุติธรรม เป็นการดำเนินความ ยุติธรรมที่ขับเคลื่อน โดยการปฏิบัติงานของพนักงาน หรือเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่ง แบ่งงานกันทำเป็นขั้นเป็นตอนและพึ่งพาอาศัยกัน กล่าวคือมีเจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสืบสวน สอบสวนและจับกุม มีพนักงานอัยการทำหน้าที่ฟ้องร้องดำเนินคดี มีผู้พิพากษาทำหน้าที่ พิจารณาพิพากษาคดี และสุดท้ายก็มีเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ทำหน้าที่ควบคุมอบรมสั่งสอนผู้กระทำผิด เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีเมื่อพ้นโทษไปแล้ว ซึ่งถือว่างานราชทัณฑ์ในท้ายที่สุดนี้ถือเป็น งานที่สำคัญยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของผู้กระทำผิด หรือผู้ต้องขัง ดังนั้น เพื่อให้การ ดำเนินกระบวนการยุติธรรมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องศึกษาถึงการบังคับโทษทางอาญาด้วย ซึ่งในการศึกษากฎหมายอาญาและกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญา นอกจากจะต้องศึกษากฎหมายอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว จำเป็นต้องศึกษากฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษด้วยกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษเป็นกฎหมายที่ บัญญัติขึ้นมาเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติในการที่จะจัดการกับผู้กระทำผิดในขั้นตอนสุดท้ายของ กระบวนการยุติธรรม โดยการควบคุมผู้กระทำผิดไว้ตามคำพิพากษาของศาล เพื่อแก้ไขและ ปรับปรุงบุคคลผู้กระทำผิดให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีเสียใหม่จนสามารถกลับเข้าสู่ สังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติสุขกฎหมายดังกล่าวนี้จะกำหนดลักษณะและวิธีการ บังคับโทษจำคุก รวมถึงโทษกักขัง และกำหนดลักษณะวิธีการเพื่อความปลอดภัยอื่นที่เป็นการจำกัด สิทธิและเสรีภาพ ที่กระทำในเรือนจำและทัณฑ์สถานทั้งหลาย ซึ่งถือเป็นส่วนของกฎหมายอาญา

⁵⁷ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479.

⁵⁸ แหล่งเดิม. (น.30).

และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยเป็นหลักที่เชื่อมโยงกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ หลังจากศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก การบังคับคดี ก็คือ การออกหมายจำคุกส่งไปยังเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เพื่อบังคับโทษอาญาต่อไป⁵⁹ แต่แม้จะเป็นการจ้างตามหมายจ้างตามหมายจ้างของศาล ในการที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องจ้างตามหมายจ้างดังกล่าวก็ย่อมต้องใช้กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษเช่นกัน เพราะถือเป็นมาตรการบังคับทางอาญาอย่างหนึ่งตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกนั้น การบังคับโทษได้ก่อกำเนิดมาเป็นเวลานานแล้ว โดยมุ่งที่จะหาวิธีการมาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดหลังจากที่ถูกศาลพิพากษา มีวิวัฒนาการมาแต่ละยุคสมัยแผ่ขยายจนมีการบังคับใช้ในหลายประเทศ ซึ่งบางประเทศก็มีกฎหมายบังคับโทษบัญญัติไว้ต่างหาก เช่น ประเทศเยอรมันนี ญี่ปุ่น รวมถึงประเทศไทยด้วย บางประเทศก็บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งในการบัญญัติกฎหมายที่ใช้บังคับกับผู้ต้องจ้างของแต่ละประเทศนั้น ได้เริ่มหันมาคำนึงถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้ต้องจ้างควรจะได้รับมากขึ้น สาเหตุที่สำคัญ ก็คือปรัชญาของการลงโทษได้เปลี่ยนไป จากที่ต้องการให้ผู้ต้องจ้างต้องได้รับโทษสาสมกับความผิดหรือให้เจ็บทรมาน กลายเป็นการลงโทษเพื่อการแก้ไขปรับปรุงหรือฟื้นฟูให้เขาเหล่านั้นกลับตัวเป็นคนดีและหันหน้าเข้าสู่สังคมได้ โดยไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก⁶⁰ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทั่วโลกให้ความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยผู้บัญชาการเรือนจำจะอนุญาตให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าเบากว่าที่กำหนดไว้ในกฎนี้ก็ได้ จากหลักกฎหมายดังกล่าวทั้งในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวงฯ จะเห็นว่ากรณีของการใช้เครื่องพันธนาการนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเป็นหลักไว้เลยว่า ห้ามใช้ชนอกจากจะเข้าข้อยกเว้นสำหรับผู้ต้องจ้างที่สูงอายุและผู้ต้องจ้างหญิงคงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติกับนักโทษ เรียกว่า คนต้องจ้าง หรือคนต้องในระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกาเพราะกฎกระทรวงฯ บัญญัติให้ใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องจ้างเหล่านี้ เฉพาะในกรณีที่ต้องนำตัวออกไปนอกเรือนจำเท่านั้น แต่บางรายที่ปฏิบัติกันมา ถึงแม้ว่าในเรือนจำก็ใช้ จนถึงขั้นต้องมีการเรียกร้องกัน หากพิจารณาความในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์แล้ว จะเห็นว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ ต้องการให้ใช้เครื่องพันธนาการเพื่อป้องกันเหตุร้ายหลักๆ 2 ประการเท่านั้น คือ

- 1) ป้องกันผู้ต้องจ้างหลบหนี อันเป็นหัวใจหลักของงานราชทัณฑ์ หรืองานเรือนจำ

⁵⁹ จาก กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ ศึกษากรณิศการลวันต้องโทษจำคุก (น.29), โดย ชีรรัตน์ สัมมา , 2546, ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

⁶⁰ จาก เอกสารการสอน ชุติวิชา การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 5) (น.243), โดย รุจิรา พุกษยาชีวะ, และนันทิ จิตสว่าง , 2546, นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

2) ป้องกันผู้ต้องขังจิตปกติหรือไม่ปกติก็ตาม มิให้ทำการอันเป็นอันตรายต่อตนเอง หรือผู้อื่น⁶¹

2.4 พัฒนาการของกฎหมายการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง

ในประเทศไทย และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ของประเทศไทยสืบเนื่องมาจากการรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังนั้น มีความเป็นมานับแต่ยุคสมัยของการเรียกร้องอิสรภาพและเสรีภาพในประเทศตะวันตก และมีการเรียกร้องให้ได้มาซึ่งสิทธิพลเมืองโดยสิทธิของผู้ต้องขังถือเป็นสิทธิของพลเมืองอย่างหนึ่งที่มีการเรียกร้องและทำให้ได้มาด้วยเหตุผลที่ว่า การที่ผู้ต้องขังต้องถูกแยกตัวออกจากสังคมปกติทำให้เขาถูกจำกัดเสรีภาพต่าง ๆ และทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความถูกต้องชอบธรรม ความพอดีในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ความทุกข์ทรมานที่ผู้ต้องขังได้รับจากการถูกแยกตัวออกจากการถูกจำกัดสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปสู่การเรียกร้องให้ตระหนักถึงการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปสู่การเรียกร้องให้ตระหนักถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน (Basic Human Rights) รวมทั้งเรียกร้องให้มีการรับรองสิทธิตามกฎหมายที่บุคคลนั้นพึงได้รับด้วยเพราะแม้ว่าผู้ต้องขังจะเป็นบุคคลที่ถูกจำกัดเสรีภาพและต้องสูญเสียสิทธิบางประการไปจากการถูกลงโทษ แต่ยังมีสิทธิบางประการในฐานะที่เป็นมนุษย์ ที่ไม่อาจถูกจำกัดหรือล่วงละเมิดได้⁶² การเรียกร้องให้คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง ยังเกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาแนวความคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นสิทธิที่มีมาตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันในรูปของสิทธิธรรมชาติ (Natural Right) โดยมีแนวความคิดว่ามนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกันและพระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์ขึ้นมาและได้ให้สิทธิบางอย่างแก่มนุษย์ สิทธิเหล่านี้จึงไม่อาจโอนกันได้และไม่มีใครล่วงละเมิดได้ และรัฐทั้งหลายจะต้องทำทุกอย่างเพื่อให้มนุษย์มีสิทธิอย่างเต็มที่ที่สิทธิธรรมชาติดังกล่าวที่บุคคลทุกคนพึงมี ก็คือ สิทธิพื้นฐานของพลเมือง ซึ่งต่อมาเรียกสิทธิประเภทนี้ว่า “สิทธิมนุษยชน” (Human Right) อันครอบคลุมถึงสิทธิของผู้ต้องขัง⁶³ ดังนี้ การจะกล่าวถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงต้องพิจารณาถึงสิทธิมนุษยชนไปควบคู่กันเพราะสิทธิมนุษยชนเป็นคุณลักษณะประจำตัวของมนุษย์ทุกคน ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์

⁶¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479.

⁶² จาก เอกสารการสอน ชุติวิชา กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ หน่วยที่ 9-15 (น.50), โดย กุลพล พลวัน, 2546, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

⁶³ จาก หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง : กรณีศึกษาสิทธิในการดำเนินชีวิต (น.14), โดย ัญญา จรรยาชัยเลิศ, 2548, ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

และเป็นสิ่งจำเป็นมิใช่เพียงเพื่อการมีชีวิตอยู่ แต่เพื่อการดำรงชีวิตที่มีศักดิ์ศรี กล่าวคือ เพื่อชีวิตที่มีคุณค่าสมกับความเป็นมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นรากฐานของความยุติธรรมที่จะเกิดขึ้นในสังคมด้วย

ในประเทศหรือรัฐเสรีประชาธิปไตย ต่างก็ยึดมั่นในลัทธิปัจเจกชนนิยม หรือเฉพาะบุคคลทั้งสิ้น ซึ่งลัทธิปัจเจกชนนิยมกล่าวไว้ว่า มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาย่อมมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อันมีลักษณะเป็นนามธรรม โดยจะปรากฏให้เห็นในรูปของความสามารถในการที่จะกำหนดชะตากรรมของตนเองได้ ซึ่งการที่มนุษย์แต่ละคนจะสามารถกำหนดชะตากรรมได้ก็ต่อเมื่อแต่ละคนมี “แดนแห่งเสรีภาพ” และภายในแดนแห่งเสรีภาพนี้ บุคคลแต่ละคนสามารถที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระตามอำเภอใจ ปราศจากการแทรกแซงของบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใช้อำนาจปกครองซึ่งแนวความคิดดังกล่าวถือเป็น ที่มาในการให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการที่บุคคลจะสามารถใช้สิทธิเสรีภาพที่ตนมีอยู่นั้น ไปพัฒนาบุคลิกภาพของตนไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจหรือที่เรียกว่า เสรีภาพในขั้นพื้นฐาน⁶⁴ โดยที่รัฐเสรีประชาธิปไตย จะให้การรับรองถึงสิทธิ และเสรีภาพของราษฎรไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แต่จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณีและความก้าวหน้าในทางวิชาการหรือเทคโนโลยีของแต่ละประเทศ อย่างกรณีของประเทศไทยนั้นสิทธิเสรีภาพของบุคคล ได้มีการนำมากำหนดไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อันเป็นการให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคล และนับได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งได้มีการพัฒนาตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบันรูปแบบการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะต้องอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นชุมชนจนถึงระดับประเทศ ซึ่งก็ส่งผลให้มีการร่างกฎเกณฑ์กำหนดบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมขึ้นแตกต่างกันไปเพื่อการอยู่ร่วมกัน ไปเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนจำนวนมากนั้นสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบเรียบร้อยโดยรัฐหรือผู้ปกครองนั้นมีหน้าที่ในการปกครองดูแลประชาชนให้เกิดความสงบสุข ซึ่งการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เช่นนี้ได้ รัฐจำเป็นต้องใช้อำนาจปกครองทั้งในทางส่งเสริมและในทางจำกัดสิทธิเพื่อจัดระเบียบสังคมให้อยู่ในกรอบที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามถึงแม้ผู้ปกครองจะมีอำนาจในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ แต่ก็เชื่อว่าจะสามารถใช้อำนาจที่มีนั้นได้อย่างมีอิสระเสรี เพราะมนุษย์ทุกคนที่เกิดมานั้น ไม่ว่าจะเป็หญิงหรือชายย่อมมีสิทธิประเภทหนึ่งอันเป็นสิทธิประจำตัวอันไม่อาจโอนให้แก่กันได้ และไม่อาจถูกทำลายได้โดยอำนาจใด ๆ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) ของความเป็นมนุษย์อันเท่าเทียมกันและไม่อาจแบ่งแยกกันได้ ซึ่งการกระทำอย่างใด ๆ ของผู้ปกครอง จะต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์การใช้อำนาจจะ

⁶⁴ จาก หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามรัฐธรรมนูญ (น.113), โดยบรรเจิด สิงคะเนติ, 2547, ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพและพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพมิให้ถูกทำลาย แต่อย่างไรก็ตามสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนนั้นตราบใดที่ไม่มีกฎหมายภายในของรัฐบัญญัติรับรองไว้ให้ชัดเจน ก็จะมีผลเพียงแสดงว่าประชาชนควรมีอิสระ เป็นเพียงข้อเรียกร้องต่อรัฐในการกระทำการใด ๆ ที่จะต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายภายในหรือนำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตามทฤษฎีอำนาจอธิปไตยของรัฐบาลจะทำให้ผลบังคับใช้อย่างแท้จริง เพราะสิทธิเหล่านี้ได้ถูกรับรองและถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ข้อบ่งใช้เครื่องพันธนาการนั้น ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 14 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่

- (1) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
- (2) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตไม่สมประกอบ อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น
- (3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม
- (4) เมื่อถูกคุมตัวไปนอกเรือนจำ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมเห็นเป็นการสมควรที่

จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ

(5) เมื่อรัฐมนตรีสั่งว่าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ เนื่องจากสภาพของเรือนจำ หรือสภาพการณ์ของท้องถิ่นภายใต้บังคับอนุมาตรา (4) และ (5) แห่งมาตรานี้ ให้พัศดีเป็นเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง และที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้น และมีการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องพันธนาการและข้อบ่งใช้ไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479⁶⁵ หมวด 3 ข้อ 25 ข้อ 26 ข้อ 27 ข้อ 28 ข้อ 29 และข้อ 30 ดังต่อไปนี้

เครื่องพันธนาการที่จะใช้กับผู้ต้องขังนั้น มี 4 ประเภท คือ

- (1) ตรวน
- (2) กุญแจมือ
- (3) กุญแจเท้า
- (4) โซ่ล่าม

ตรวนมี 3 ขนาด คือ

- (1) ขนาดที่ 1 วัดผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 10 มิลลิเมตร
- (2) ขนาดที่ 2 วัดผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 12 มิลลิเมตร

⁶⁵ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ พ.ศ. 2541 ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479.

(3) ขนาดที่ 3 วัดผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 1 มิลลิเมตร

โซ่ระหว่างวงแหวนของตรวนขนาดที่ 1 และขนาดที่ 3 ให้มีความยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และไม่เกิน 75 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ซึ่งวัดผ่าศูนย์กลางเหล็กสำหรับขนาดที่ 1 ไม่เกิน 10 มิลลิเมตร และสำหรับขนาดที่ 3 ไม่เกิน 17 มิลลิเมตร ส่วนโซ่ระหว่างวงแหวนของตรวนขนาดที่ 2 ให้มีความยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และไม่เกิน 70 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ซึ่งวัดผ่าศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน 4.75 มิลลิเมตร ” กุญแจมือเป็นไปตามแบบและขนาดซึ่งกรมราชทัณฑ์กำหนดไว้

กุญแจเท้าให้เป็นไปตามแบบที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ เว้นแต่ขนาดของโซ่ระหว่างกุญแจเท้าของทั้งสองข้างต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 38 เซนติเมตร และไม่เกิน 50 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ซึ่งวัดผ่าศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน 4.75 มิลลิเมตร โซ่ล่ามให้มีความยาวตามที่กำหนดไว้สำหรับตรวน ขนาดที่ 1 และ ขนาดที่ 3 ”

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการของต่างประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา นับว่าเป็นประเทศแรกของโลก ที่ได้มีการพัฒนาการยกเลิกการตีตรวนในนักโทษ แล้วเปลี่ยนมาเป็นการใช้สายรัดข้อมือ ข้อเท้า และรัดเอวแทนการใช้วัสดุที่ทำด้วยเหล็ก เพราะจะทำให้เกิดบาดแผล และเชื้อโรคจะเข้าสู่ร่างกายอาจจะเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ การใส่โซ่ตรวน เป็นการขัดต่ออนุสัญญาว่า การต่อต้านการกระทำทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1984)¹

3.1 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกา มีการลงโทษโดยการใส่โซ่ตรวนกับพวกทาส (คนผิวดำ) สหรัฐอเมริกา มีการแบ่งแยกชนชั้นและเหยียดผิวสีขาวยกกับสีดำนาก มองว่าพวกคนผิวดำคือชั้นต่ำและคนผิวดำที่เรารู้จักกันคือ พวกนิโกร สมัยโบราณคนนิโกรเป็นคนยากจนมาก ถึงขนาดขายลูกเมียกินกันเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิตจึงต้องมีมาตรการที่ป้องกันพวกทาสผิวดำหลบหนี จึงมีการนำเอาเครื่องพันธนาการประเภทโซ่ตรวนมาใช้พันธนาการพวกทาส ต่อมาในปัจจุบัน UN. เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับอนุสนธิสัญญาว่าด้วยการทรมานและให้มีการยกเลิกการใช้โซ่ตรวนกับพวกทาส และมีการเลิกทาสในสมัยประธานาธิบดีลินคอล์น ประเทศไทยเราในสมัยรัชกาลที่ 5 ท่านได้มีการเลิกทาสเหมือนกับสหรัฐอเมริกา

3.1.1 กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุก ของสหรัฐอเมริกา ที่เกี่ยวข้องกับความผิดข้อหา Killing. ในกรณีของการฆ่า ข้อหานี้จำคุกเป็นประโยคที่เหมาะสมถ้าประโยคของการเสียชีวิตไม่ได้ถูกกำหนด ออกมาจะไม่เหมาะสมในกรณีเช่นนี้การออกกฏตามกฎหมายบังคับ ของการจำคุกตลอดชีวิตเป็นที่อนุญาตเฉพาะในกรณีที่รัฐบาลมีการเคลื่อนไหวสำหรับ

¹ คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน: เจ้าพนักงานจิตดูแลสุขภาพมาตรฐาน และแนวทางในการส่งมอบบริการ (เอ็ด 2) ชิคาโก: คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน 2003.

การเดินทางของ จำเลยที่มีความช่วยเหลือที่สำคัญตามที่กำหนดไว้ ความผิดทางอาญา Murder. หาก จำเลยไม่ได้ทำให้เกิดการตายโดยเจตนาหรือไม่รู้เท่าทัน อาจจะมีการรับประกัน ตัวอย่างเช่น จำเลย เดินทางไปปล้นธนาคารจำเลยเพียงส่งจดหมายถึงพนักงาน ที่เป็นผลจากการที่พนักงานมีอารมณ์ หัวใจวายและเสียชีวิต ขอบเขตของความผิดควร ขึ้นอยู่กับรัฐบาลใช้ดุลยพินิจว่าจำเลยจะมีความผิด หรือเปล่า เช่น ความประมาทหรือความประมาทระดับของความเสี่ยงในการปฏิบัติ และลักษณะ ของการกระทำผิดภายใต้จิตใจ อย่างไรก็ตามการเดินทางด้านล่างประโยคแนวทางขั้นต่ำที่มีให้ สำหรับระดับที่สอง มาตรการในสองการกระทำฆาตกรรม ไม่น่าจะมีความเหมาะสม นอกจากนี้ เนื่องจาก เห็นได้ชัดว่าการตายเป็นเหตุบังเอิญมันจำเป็นจะไม่เหมาะสมที่จะกำหนดประโยคในระดับ ที่ต่ำกว่า ที่แนวทางสำหรับการกระทำผิดกฎหมายที่อยู่ภายใต้ ความจำเป็นต้องใช้ในกรณีที่ไม่มีการ ตาย² การบังคับใช้ของแนวทางเมื่อประโยคตายไม่ Imposed. หากจำเลยที่ถูกตัดสินจำคุกตาม ประโยคของการเสียชีวิตอาจจะเป็น ที่กำหนดภายใต้บทบัญญัติที่เฉพาะเจาะจงที่มีอยู่ในมาตราที่ แนว ทางนี้จะใช้บังคับวันที่ 1 พฤศจิกายน 1987 แก้ไขเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพ 1 พฤศจิกายน 1989

3.1.2 กฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการผู้ต้องขังของสหรัฐอเมริกา ในประเทศ สหรัฐอเมริกา (USA) เรือนจำความมั่นคงในรัฐแคลิฟอร์เนีย (California) มีการใช้โซ่ตรวน กับ ผู้ต้องขัง ในระหว่างการควบคุมตัวผู้ต้องขังออกนอกห้องคุมขังในทุกกรณี เพราะในทางปฏิบัติของ ประเทศสหรัฐอเมริกาจะถือว่าผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูงต่อการควบคุม โดยเจ้าหน้าที่ชุดควบคุมที่ ได้รับการฝึกพิเศษ มีอัตราการควบคุมผู้ต้องขัง 1 คน ต่อเจ้าหน้าที่ 3 คนและมีอุปกรณ์ Electronic ในการควบคุมผู้ต้องขังที่ทันสมัย โดยจะมีศูนย์สั่งการอยู่ส่วนกลางของแดนควบคุมผู้ต้องขัง จะใช้ เพื่อความจำเป็นในการป้องกันการหลบหนี ในระหว่างการขนย้ายผู้ต้องขังออกนอกเรือนจำ สหรัฐฯ มีการนำเครื่องพันธนาการชนิดสายรัดมาใช้แทนโซ่ตรวนแล้ว จึงถือว่ามีกรยกเลิกการใช้ โซ่ตรวนแล้วมาใช้อุปกรณ์ Electronic ในการควบคุมผู้ต้องขังแล้ว ในเรือนจำเท่านั้น ซึ่งลักษณะ เครื่องพันธนาการที่ใช้คือ กุญแจมือ (Han cuffs) หรือกุญแจเท้า (Ankle cuffs) หรือใช้ทั้งสองชนิด หรือใช้เข็มขัดพันธนาการ (Restraining belt) และในส่วนของผู้ต้องขังที่มีอาการทางจิตหรือ วิกลจริต จะมีการควบคุมดูแลเป็นพิเศษโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวช ซึ่งในบางกรณีก็มีความ จำเป็นที่จะต้องใส่เสื้อรัดตัวหรือเสื้อเกาะ (Straight jacket) ในผู้ป่วยที่มีอาการคลุ้มคลั่ง ซึ่งอาจทำ ร้ายร่างกายตนเองหรือผู้อื่นได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในดุลยพินิจ และมีกำหนดระยะเวลาการใช้ตาม ความเห็นของแพทย์ บทบังคับให้โซ่ตรวน ในขณะที่เคลื่อนย้ายนักโทษ บุคคลใดๆ ก็ตามที่เป็น นักโทษความผิดรุนแรง เมื่อมีการเคลื่อนย้ายจะต้องใส่ตรวน กุญแจมือ (Han cuffs) กุญแจเท้า

² บทบัญญัติตามกฎหมาย: 18 U.S.C. §§ 1111 1841 (ก) (2) (C) 1992 () (7) 2113 (จ), 2118 (ค) (2) 2199, 2282A, 2291, 2332b (ก) (1), 2340A; 21 U.S.C. § 848 (จ) สำหรับเพิ่มเติมบทบัญญัติตามกฎหมาย.

(Ankle cuffs) และกุญแจอิว ที่มีลูกตุ้มอยู่ด้านหลัง เว้นแต่การใช้อุปกรณ์เช่นว่านั้น จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของนักโทษ หรือภายใต้สภาพแวดล้อมอย่างอื่น เช่น นักโทษหญิงตั้งครรภ์ หรือมีอาการพิการ (ทุพพลภาพ) ที่ไม่สามารถใส่อุปกรณ์เช่นว่านั้นได้ ถ้าไม่ใช่ นักโทษความผิดรุนแรงทั่วไป เขาจะไม่ใส่ตรวนนักโทษคนนั้น³ การควบคุมอาวุธอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Taser จะใช้มากขึ้นโดยหน่วยงานตำรวจทั่วโลกอาจจะ อยู่ในมือของเจ้าหน้าที่เป็นปกติผ่านการฝึกอบรม ที่พวกเขาให้เป็นทางเลือกการต้อนรับในหลายกรณีการใช้อาวุธปืน ผลกระทบ หรือทำดีทำต่อร่างกายภาพที่จะยับยั้งและควบคุม บุคคลในความต้องการของการรักษาพยาบาลหรือการแทรกแซงจิตเวชต้องฝึกอบรมอย่างเพียงพอว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความคุ้นเคยกับความหลากหลายของสถานการณ์ ที่มักจะเกิดขึ้นและอยู่ทันการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายว่าด้วยการใช้กำลังรวมทั้ง ได้มีส่วนร่วมกับการรู้โดยการสร้างและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอทางอินเทอร์เน็ตสำหรับตำแหน่งการอ่านและการพิมพ์หรือบันทึก วิจัยชี้ขาดของศาล ดูอาวุธควบคุมอิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบออกมา เป็นที่ชัดเจนว่าหนึ่งในพื้นที่ที่ได้มีอยู่ และส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะยังคงเป็นจำนวนมากของการดำเนินคดีมีมากกว่าการใช้งานกับบุคคล ที่ถูกใส่กุญแจมือหรือยับยั้ง วัตถุประสงค์ของบทความสั้นๆ นี้คือการให้ภาพรวมอย่างรวดเร็วบางส่วน ของการตัดสินใจที่สำคัญในหัวข้อนี้บทความสองส่วนนี้ไม่ได้หาหรือในรายละเอียดใด ๆ กรณีที่มีการโต้เถียงกัน ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลที่ใส่กุญแจมือจริงหรือยับยั้ง หรือไม่ในขณะที่ ถูกนำไปใช้ โจทก์และจำเลยมักจะไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและผู้พิพากษาและคณะลูกขุน มีการจัดเรียงที่ออกบนพื้นฐานของหลักฐานที่มีอยู่ มีน้อยที่จะได้รับการคาดการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่เรามุ่งเน้นไปในทางที่กฎหมายมีผลบังคับใช้เมื่อมีการตกลงกันได้หรือกำหนดว่าบุคคลที่ถูกใส่กุญแจมือ หรือยับยั้งอย่างปลอดภัยเมื่อ ถูกนำมาใช้หลังจากตรวจสอบกรณีที่กฎหมายกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่อาจมีโอกาที่จะใช้ กับบุคคลที่ถูกใส่กุญแจมือหรือยับยั้ง ส่วนที่ 2 มีคำแนะนำบางอย่างที่จะต้องพิจารณา บทความก่อนหน้านี้ในเอกสารนี้ความรับผิดชอบในการใช้งานของกุญแจมือ การใช้กำลังกับคนใส่กุญแจมือ กล่าวถึงการใช้บังคับกับบุคคลที่ถูกใส่กุญแจมือ โดยไม่ต้องมุ่งเน้นไปที่การใช้ คนเดียว มันอาจจะเป็นประโยชน์ในการอ่านควบคู่กับบทความนี้ นอกจากนี้ในข้อสรุปของส่วนที่สองของบทความที่มีเป็นรายการสั้นของทรัพยากรที่เกี่ยวข้องและการอ้างอิง⁴ บุคคลที่ไม่ได้ต่อต้าน จะเริ่มต้นด้วยสถานการณ์ที่ง่ายที่สุดในสิ่งที่เกี่ยวกับการใช้งาน ต่อบุคคลที่ได้รับการวางไว้ในกุญแจมือและผู้ที่ไม่คำนึงถึงธรรมชาติของ

³ สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน: บริการจิตเวชในเรือนจำและทัณฑสถาน (เอ็ด 2) วอชิงตันดีซี: สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน, 2000.

⁴ คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน: เจ้าพนักงานจิตดูแลสุขภาพมาตรฐานและแนวทางในการส่งมอบบริการ (เอ็ด 2) ชิคาโก: คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน 2003.

การกระทำก่อนหน้าของเขาหรือเธอจะไม่ต่อต้านอย่างแข็งขัน แน่แน่นอนพวกเขาอาจจะไม่มีความสุขกับการถูกจับกุมหรือควบคุมตัวและมันแทบจะไม่น่าแปลกใจ ถ้าพวกเขาจะบ่นและแม้แต่จะสาปแช่ง แต่พวกเขาจะไม่พยายามที่จะหลบ และหลบหนีจะเป็นอันตรายต่อตัวเอง หรือบุคคลที่สาม หรือทำลายทรัพย์สิน เช่น เตะออกนอกหน้าต่างรถ หรือก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายที่ยอมรับไม่ได้ภายใต้มาตรฐานความสมเหตุสมผลแก้ไข ที่สี่ของวัตถุประสงค์สำหรับการใช้งานภายใต้บังคับของ เกรแฮม โวลคอนเนอร์ 490 สหรัฐอเมริกา 386 (1989) ก็ดูเหมือนจะเป็นเหตุผลเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีการใช้กำลังเช่นที่นี้ กองทัพไม่สามารถที่จะใช้สำหรับวัตถุประสงค์ของการ "ลงโทษ" จุดประสงค์ของมันคือการปราบปรามและป้องกันไม่ให้พวกเขา จะดำเนินการต่อไปกระทำ ความผิดหรือเป็นอันตรายต่อคน (รวมทั้งเจ้าหน้าที่และตัวเอง) ตัวอย่างเช่น การใช้งานของรองผู้อำนวยการ เมื่อเห็นเธอถูกใส่กุญแจมือและทำเป็นเครื่องพันธนาการ ที่ไม่จำเป็นและมากเกินไปของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความจริง ในขณะที่เครื่องพันธนาการนั้นถูกนำมาใช้เพียง 1.5 วินาทีมันก็ถูกกล่าวหาว่า นำไปใช้ในลักษณะที่ป่าเถื่อนและชาดิสต์ และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของความพยายาม ความศรัทธาที่ดีที่จะเรียกคืนวินัย การใช้ เครื่องช็อตไฟฟ้า (Taser) เป็นเหตุให้โจทก์ได้สัมผัสกับความเจ็บปวดและถูกไฟฟ้าช็อตเป็นการเพื่อการลงโทษ (ยับยั้ง) arrestee ไม่ได้เป็นวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมและละเมิดกฎหมายที่จัดตั้งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และเขามีสิทธิ์ที่จะอุทธรณ์ ศาลที่กซัสเป็นหนึ่งในศาลที่ได้รับรางวัลของคณะลูกขุนเป็นเงิน 3 ล้านดอลลาร์ ในคดีตายผิดพลาดหลังจากที่ผู้ตายถูกใส่กุญแจมือและเกิดช็อก รัฐมนตรีช่วยว่าการตำรวจกำลังพยายามจะพาเขาไปที่สถานสุขภาพจิต เพื่ออุทธรณ์ แต่ศาลตัดสินว่าเจ้าหน้าที่กระทำการตามความเหมาะสม และเชื่อว่ามันเป็นเรื่องถูกต้องตามกฎหมายที่อนุญาตให้ใช้มาตรการตามความเหมาะสมที่จะหยุดคนที่ป่วยเป็นโรคจิตด้วยการใช้ไฟฟ้าช็อตเป็นตามมาตรฐานในการยับยั้งและไม่เป็นภัยคุกคาม ศาลอุทธรณ์ยังพบว่า มีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนการค้นพบ ของคณะลูกขุนว่าได้ดำเนินการให้สัตยาบันเจ้าหน้าที่ คือในทำนองเดียวกันใน โวลต์เมืองโบมอนต์ ศาลปกครองว่าเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับสิทธิในการยกเว้นคุณสมบัติสำหรับการใช้ กบการใส่กุญแจมือผู้หญิงคนหนึ่งอย่างเต็มที่ ตามที่พวกเขาถืออยู่ในการดูแลที่จะใช้สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพจิต เจ้าหน้าที่ยังถูกกล่าวหาว่าเตะ ลาก และการสำคัญของเธอในช่วงเวลาหลายชั่วโมง ที่พวกเขากำลังขนส่งพวกเขา ถ้าการเรียกร้องเหล่านั้นเป็นความจริงเจ้าหน้าที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสม มีความคิดว่าจะระดับของการบังคับใช้ เป็นกฎหมายภายใต้สถานการณ์ การตั้งถิ่นฐานมาถึงในภายหลังในกรณีนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจในไม่ไกล

⁵ คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน: เจ้าพนักงานจิตดูแลสุขภาพมาตรฐาน และแนวทางในการส่งมอบบริการ (เอ็ด 2) ชิคาโก: คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน 2003.

โวลต์เมืองเวอร์มิลเลียน ใส่กุญแจมือชายวัย 17 ปี ประมาณยี่สิบห้าครั้ง รวมทั้งกระทำต่อ ลูก
 อ้นตามที โจทก์กล่าว เจ้าหน้าที่อ้างว่าได้ใช้ ไฟช็อตนั้นเป็นการป้องกันการหลบหนีและยับยั้งที่
 มีคุณภาพเพราะ การใช้ไม้ตาย ทำให้ผู้ต้องหาหมดความสามารถชั่วคราวในผู้ต้องสงสัยที่ใส่กุญแจ
 มือที่ไม่เป็นภัยและมีความปลอดภัย ที่มีความเสี่ยงต่อการหลบหนี หรือไม่ได้ขัดขืนการจับกุมถือ
 ว่าแรงมากเกินไป เจ้าหน้าที่อ้างว่าเด็กและเยาวชนต่อต้านแม้จะถูกใส่กุญแจมือในขณะที่เขาอ้างว่า
 เขาไม่ได้ต่อต้านและว่าการใช้ Taser ที่ได้รับให้เปล่าอย่างสมบูรณ์การใช้ Taser อาจเป็นธรรมชาติอย่าง
 เต็มที่ในขั้นต้น โดยการกระทำของบุคคลที่ยังมีเหตุผลที่อาจถึงจุดสิ้นสุดเมื่อคนได้รับการกระทำ
 ใน โอลเช่นกับเมืองซูเปอร์อ่าว (อลาสก้า 2011), คนทำหน้าที่ belligerently ต่อเจ้าหน้าที่เมื่อพวกเขา
 มาที่บ้านของเขาที่จะดำเนินการตรวจสอบ การจัดสวัสดิการหลังจากได้รับรายงานว่าเขากำลังเมา
 ในขณะที่ ค่าใช้จ่ายในการดูแลเด็กเล็ก พวกเขาเริ่มเอาเด็กออกจากบ้าน แต่เขาถูกกล่าวหาว่าต่อต้าน
 เขาเตะและพยายามที่จะกัดเจ้าหน้าที่ เป็นครั้งที่สองที่พวกเขาเจ้าหน้าที่พยายามที่จะใช้ Taser ใน แต่ก็
 ไม่ได้ผลเพราะความผิดของพวกเขาไม่สมบูรณ์ พวกเขาเจ้าหน้าที่จึงใช้ Tasers ในการนี้หลายครั้งที่น่า
 ตกใจพวกเขาเจ้าหน้าที่ใส่ Taser ประมาณ 15-18 ครั้ง ศาลถือได้ว่าเป็นครั้งแรกของการบังคับใช้โดย
 เจ้าหน้าที่และ Taser เป็นวัตถุที่เหมาะสม หรือจำเป็นสำหรับการมีผลบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง
 หลังจากการจับกุม Arrestee ถูกใส่กุญแจมือนั่งอยู่บนพื้นแล้ววางมือไว้บนท้องของเขา มีการ
 เปลี่ยนแปลง ศาลพิจารณาคดีผิดพลาดล้มเหลวในการที่จะพิจารณาว่านโยบายของกรมในการใช้
 Taser ได้นำเจ้าหน้าที่ที่แจ้งให้ทราบว่าพวกเขาอาจจะใช้ความรุนแรงมากเกินไปหลังจาก Arrestee
 เนื้อหาที่ไม่เป็นภัยคุกคามต่อพวกเขา⁶ นายออสตินโว ดำรวจ สหรัฐอเมริกา Lexis เจ้าหน้าที่
 ไม่ได้มีสิทธิ์ที่จะมีภูมิคุ้มกัน โรคที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งานที่สามของเขา (ในเรื่อง
 ช็อตไฟฟ้า) กับชายคนหนึ่งที่ถูกกล่าวหาว่าในขณะที่ถูกตรึงอยู่บนพื้นดินโดยเจ้าหน้าที่อื่นถูกใส่
 กุญแจมือและเป็นไปไม่ได้ต่อต้านอย่างแข็งขันพาร์สันส์ อย่างต่อเนื่องที่จะต่อต้านความจริงเท่านั้น
 ที่บุคคลที่ได้รับ การประสบความสำเร็จอยู่ในกุญแจมือ ไม่ได้หมายความว่าพวกเขาจะไม่เป็นภัย
 คุกคามต่อทุกคนบางคนที่จะอยู่ในกุญแจมืออย่างแข็งขันต่อการที่จะต่อต้าน โดยใช้เท้าของ
 เจ้าหน้าที่ที่จะเตะปากของพวกเขาที่จะกัด และเอาหัว หรือ ร่างกายส่วนอื่น ๆ ที่จะชนของพวกเขา
 ในกรณีดังกล่าว เจ้าหน้าที่อาจจะให้ความ เป็นธรรมชาติอย่างเต็มที่ในการที่จะใช้ Taser กับบุคคลที่จะ
 ทำให้พวกเขาหยุดความต้านทานของพวกเขา เพื่อที่จะปกป้องประชาชน เจ้าหน้าที่ และแม้แต่
 ตัวเอง ในบางกรณี บุคคลที่อาจยังคงต่อต้าน เป็นผลจากการอยู่ภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด
 แอลกอฮอล์ หรือ ความทุกข์ทรมานจากโรคหรือความเจ็บป่วยทางจิต เข้าไปยุ่งกับ ความสามารถ

⁶ อเมริกันเจ้าพนักงานสมาคมมาตรฐานสำหรับผู้ใหญ่เจ้าพนักงานสถาบัน (เอ็ด 4) บัลติมอร์:
 อเมริกันเจ้าพนักงานสมาคม 2003.

ในการควบคุมการกระทำ ของพวกเขาใน La Cross โวลต์เมือง ลูท สหรัฐอเมริกา Lexis ตัวอย่างเช่น ศาลพบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิที่จะ สรุปลคดี ในคดีความรุนแรงมากเกินไปเขาตัดสินว่า เขา ไม่ได้ ทำหน้าที่ โดยไม่มีเหตุผลสมควรในการใช้ Taser ครั้งเดียวในจะใส่กุญแจมือ ไม่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการ ขนส่ง เขาไปโรงพยาบาล โจทก์ได้รับการดำเนินการต่อความต้านทาน ของเขาที่จะจับกุมได้รับการทำหน้าที่ในลักษณะที่ก้าวร้าว และขู่ว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นอันตราย การใช้ Taser ได้รับการพิสูจน์เพราะ โจทก์เป็นภัยคุกคามทั้งความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่ของเขาเอง การที่ถูกนำมาใช้ก่อนหน้าี่สองครั้งในชายคนนั้นวิ่งหนีไปพร้อมกับ Taser ในด้านหลังของเขา ก่อนที่จะถูกจับและถูกใส่กุญแจมือ โจทก์ไม่ได้เรียกร้องว่าการใช้ Taser เป็นการมากเกินไปและ เจ้าหน้าที่บอกว่าที่ทำหลังจากที่เขาเหวี่ยงหมัดใส่เขา ในทำนองเดียวกันใน Oakley โวลต์เครียน สหรัฐอเมริกา (ผู้ป่วย) เจ้าหน้าที่ใช้ Taser ครั้งเดียวในและสามครั้งกับคนขับรถตู้ที่ติดอาวุธอาจจะมี เพียงแค่ นำตำรวจในการแสวงหาและปฏิเสธที่จะเชื่อฟัง คำสั่ง เมื่อรถตู้ของเขาถูกหยุดในที่สุด และ หลังจาก Arrestee ถูกใส่กุญแจมือแต่เขาก็ยังคงที่จะต่อต้าน ที่ใช้ในการจับกุมจะมีเหตุผลกับ ลัทธิและ ความจำเป็นในการมีผลบังคับใช้ในเวลาที่ สหรัฐอเมริกา Lexis (ND โอไฮโอ) ซึ่ง ศาลได้ข้อสรุปว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้ใช้ความรุนแรงมากเกินไป โดยใช้เป็นครั้งแรกไปยังผู้ต้องสงสัยที่ ลัทธิภัยเกี่ยวกับการที่จะ โยนแจกันใส่ตำรวจ และตำรวจใช้ไฟซ็อต หลายครั้งก่อนและหลังจากที่ เขาจะถูกใส่กุญแจมือ เขายังคงต่อต้านหลังจากที่ถูกยับยั้งการย้ายจากทางด้านข้างอย่างรุนแรงและ เตะขาของเขา⁷ สอดคล้องเป็นแคโรล โวลต์เคาน์ตีบูต สหรัฐอเมริกา Lexis (ND โอไฮโอ) ถือได้ ว่าเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิที่จะมีสิทธิป้องกันตัวเองในการใช้เครื่องช็อตไฟฟ้าในการจับกุม Arrestee ที่ถูก ใส่กุญแจมือ ขัดขึ้นการจับกุมของเขาด้วยการเตะ การใช้งานของพวกเขาเจ้าพนักงานโดยการจับใส่ กุญแจมือที่เป็นภัยคุกคามและป้องกันการหลบหนี เป็นการกระทำที่เหมาะสมเป็นเรื่องของ กฎหมายเพราะ เขาได้พยายามที่จะหนี เมื่อเขาถูกจับมานั่งไว้ในรถสายตรวจในการที่จะพาเขาไปยัง ศาลพิจารณาว่า Arrestee ที่ยอมรับก็คือเขาเมื่อดังนั้น เขาไม่ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้น และได้กระทำการ อะไรบ้างนานกว่าหนึ่งชั่วโมง มันเป็นที่เหมาะสมสำหรับเจ้าหน้าที่ที่จะเชื่อว่าเขาเป็นภัยคุกคามต่อ ทุกคนที่เขาพบส่วน โวนา Dist สหรัฐอเมริกา Lexis ในบางกรณีการใช้อุปกรณ์อาจจะแนะนำเมื่อ Arrestee เป็นเพียงความร่วมมือในลักษณะที่ทำให้มันยากที่เป็นไปไม่ได้หรือไม่ปลอดภัยที่จะส่ง พวกเขาไปยังสถานีตำรวจ ศาล โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่น ๆ ใน Willkomm สหรัฐอเมริกา Lexis 11489 2006 WL 582044 (WD รัฐวิสคอนซิน) เจ้าหน้าที่ใช้ Taser ในการช็อตสามครั้งที่คนขับเมา ถูกจับรวมทั้งสอง Stuns หลังจากที่เขาถูกใส่กุญแจมือ พวกเขาสิทธิที่จะสรุปลคดีเกี่ยวกับการ

⁷ อเมริกันเจ้าพนักงานสมาคมมาตรฐานสำหรับผู้ใหญ่เจ้าพนักงานสถาบัน (เอ็ด 4) บัลติมอร์: อเมริกันเจ้าพนักงานสมาคม 2003

เรียกร้องของเขาแรงมากเกินไป เมื่อเป็นความร่วมมือและจะไม่เชื่อฟังคำสั่งของพวกเขารวมทั้งเพื่อให้แกว่งขาของเขาภายในรถตำรวจการจับกุมของเขา ในทำนองเดียวกันในบัคเคีย์โวลต์คืออดุทธศาสตร์รัฐบาลกลางใช้ Taser กับผู้ขับขี่ใส่กุญแจมือจับบนทางหลวงและผู้ที่ได้ปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำที่จะยื่นขึ้นและเดินไปที่รถของรองผู้อำนวยการ หยุดที่ถูกสร้างขึ้นในเวลากลางคืนบนถนนที่อยู่ในสถานที่ที่มีการจราจรผ่าน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องว่าเขาจะต้องใช้กำลังรวมถึงการใช้งานหลายอย่างเพื่อให้บรรลุการจับกุมเนื่องจากความต้านทานของคนขับรถยนต์ อุตสาหกรรมศาลพบว่าผู้ใช้ Taser ครั้งแรกหลังจากที่พยายามที่วิธีการอื่น ๆ เช่น การจูงใจผู้ขับขี่ที่จะหยุดความต้านทานของเขาพยายามที่จะห้ามเขา เตือนเขาซ้ำแล้วซ้ำอีกว่าจะถูกนำมาใช้กับเขาแล้วให้เขามีเวลาที่จะปฏิบัติตาม คนขับรถยนต์ในเวลานั้นถูกใส่กุญแจมือ แต่ปฏิเสธที่จะลุกขึ้นยืนและไปที่รถของรองผู้อำนวยการตามที่ศาลสั่ง จุดนี้โดยคลาร์กโวลต์ Dist สหรัฐอเมริกา Lexis ศาลตัดสินว่าเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ในลักษณะที่เหมาะสมในการใช้ Taser ในการซื้อสามหรือสี่ครั้งที่ร่างกายตนได้ Arrestee แต่แม้จะมีความจริงที่ว่าเขาถูกใส่กุญแจมือ เขาได้ปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำสั่งที่จะหยุดการแตะ หรือที่จะได้เข้าไปในรถลาดตระเวน ศาลเชื่อว่าการพยายามที่จะบังคับให้ร่างกาย Arrestee เข้าไปในรถโดยไม่ต้องใช้เครื่องพันธนาการ จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อสถานการณ์ที่ส่งผลให้ได้รับบาดเจ็บสาหัสทั้ง Arrestee หรือเจ้าหน้าที่ เมื่อบุคคลที่เป็นตัวทำลายการใช้งานของที่จะทำให้ไม่อาจป้องกัน ไม่ให้พวกเขาจากการทำอันตรายกับตัวเองมากขึ้น ในนอร์แมนโว Dist สหรัฐอเมริกา Lexis เจ้าหน้าที่พบว่ามีสิทธิที่จะสรุปคดีบนพื้นฐานของการสร้างภูมิคุ้มกันที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งานของพวกเขาในเรื่องนี้ขึ้นอยู่กับผู้หญิงคนจี้เหล่านี้มา และคิดฆ่าตัวตายที่พวกเขาได้ปิดตาและที่แขน⁸ และเขาที่ถูกใส่กุญแจมือร่วมกันเพื่อป้องกันไม่ให้เธอทำร้ายตัวเอง หรือผู้อื่น เธอกลายเป็นความรุนแรงในการตอบสนองต่อความพยายามที่จะยับยั้ง เธอกรี๊ดร้องกึ่งไปรอบ ๆ และเอาหัวของเธอกระแทกกับพื้นและผนัง และพวกเขาไม่สามารถหยุดเธอด้วยคำสั่ง ด้วยวาจาหรือบังคับทางกายภาพ อุตสาหกรรมศาลรัฐบาลกลางในแมนน์โว Taser นานาชาติสหรัฐต่าง Lexis พบว่าการใช้งานของเครื่องพันธนาการในผู้ต้องสงสัยยังถูกใส่กุญแจมืออยู่ในห่วงขามันไม่มากเกินไป เมื่อเรื่องยังคงต่อต้านอย่างแข็งขัน ผู้หญิงที่ได้รับการสูบบุหรี่ยาบ้าและปฏิเสธที่จะออกจากบ้านของเพื่อนบ้าน แม้จะถูกใส่ในกุญแจมือและโซ่ตรวนขาเธออย่างรุนแรงการไม่ยอมออกนอกหน้าต่างรถลาดตระเวน และการต่อสู้ของเธอบนรถ ศาลพบว่า ใช้กับเธอไม่ได้มากเกินไปขณะที่เธอกำลังมีความรุนแรงและก้าวร้าว "และหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าเธอจะทำอันตรายต่อตัวเองและคนอื่น ๆ เธอเสียชีวิตหลังจากวันนั้นจากมะเร็ง ที่มีอุณหภูมิของร่างกายของเธออยู่ที่

⁸ จาก เอกสารเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของความยับยั้งชั่งใจและเจ็บสงบในการดูแลสุขภาพ. โดย Metzner JL, Tardiff K, Lion J, et al: , ม.ป.ป.

107 ° F; ศาลพบหลักฐานเพียงพอที่จะถือได้ว่าเป็นสาเหตุของการตายของเธอการดำเนินการตีความผิดมีความหลากหลาย ของสถานการณ์จาก การกระทำ ของอุบัติเหตุหรือ ไม่ได้ตั้งใจ โดยบุคคลที่อาจถูกตีความผิดโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความต้านทาน และผลใน การใช้งาน (รายงาน ผู้พิพากษา) สหรัฐอเมริกา Lexis ตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ที่ถูกกล่าวหาว่า ใช้ Taser ชั่วในเรื่องนี้กับ ศีรษะและ คอ ของ Arrestee ใ้กุญแจมือ หลังจากที่ เขา ถูกดึงออกมาจากรถ ของเขา และวางอยู่บนท้องถนนลง Arrestee อ้างว่าเขาไม่ได้รับการปฏิบัติการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ที่ได้ตลอดเวลา ศาลพบว่า การเคลื่อนไหว ที่ถูกกล่าวหา โดยไม่สมัครใจ Arrestee หลังจากมีการใช้ครั้งแรก ของเครื่องพันธนาการ นี้ จะได้รับการ ตีความว่าเป็น ความต้านทานต่อเนื่องโจทก์เป็นเพียงได้รับอนุญาตให้ ดำเนินการกับการ เรียกร้อง ของเขา เกี่ยวกับการใช้งานครั้งแรกบนพื้นฐานของเขายืนยันว่ามัน ถูกนำไปใช้ หลังจากที่ เขาถูกใ้กุญแจมือ และก่อนที่เขาจะมีส่วนร่วมในการใด ๆ การเคลื่อนไหว ซึ่ง อาจตีความได้ว่า ความต้านทานในกรณีรัฐโอไอโอวา เครื่องพันธนาการนี้ถูกนำมาใช้ในผู้ต้องหา เพื่อที่จะยับยั้งคน ที่เป็นคนใจเหี้ยมโหด มองว่าเป็น ความพยายามที่จะหนีออกไปจาก เจ้าหน้าที่ หลังจากที่ ต่อต้าน ความพยายามที่จะใ้กุญแจมือเขา คนที่มีเงื่อนไขทางการแพทย์ ซึ่งทำให้ แขนของเขา ที่จะประสบความสำเร็จโดยไม่สมัครใจ ศาลพิจารณาคดีพบว่า อาชญากรรม ที่ถูกกล่าวหาว่า ผู้ต้องสงสัยทั้งสองค่อนข้างน้อย อาชญากรรมที่เขาไม่ได้ก่อให้เกิด ภัยคุกคามต่อเจ้าหน้าที่และบอกว่าเขา ไม่ได้ต่อสู้กับเจ้าหน้าที่และต่อต้าน การจับกุม หรือพยายามที่จะหลบหนี เพื่อให้การใช้งานของเครื่องพันธนาการเป็นวัตถุ ไม่มีเหตุผล ถ้าข้อเท็จจริงพบว่าโจทก์ถูกกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้ มีสิทธิ์ที่จะใช้เครื่องพันธนาการที่มีคุณภาพ ศาลพิจารณาคดีปฏิเสธ ความล้มเหลวในการฝึกอบรม เรียกร้องกับ เขตอย่างไรก็ตามรัฐบาลกลางอุทธรณ์ศาล ยืนยันและพบว่า หลักการรัฐธรรมนูญทั่วไป เกี่ยวกับการใช้ เครื่องพันธนาการแรงมากเกินไปจะได้นำเจ้าหน้าที่ ที่เหมาะสมในการแจ้งให้ทราบว่า การใช้ Taser ที่ arrestee ภายใต้สถานการณ์เป็นการละเมิดกฎหมายที่จัดตั้งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ที่ถูกกล่าวหาในที่สุดแน่นอนเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการบนพื้นฐานของการรับรู้ของพวกเขา การกระทำของบุคคลในเวลานั้นและการตัดสินใจในการปรับใช้บังคับ รวมถึงการใช้ ต้องมักจะเกิดขึ้นในเสี้ยววินาทีโดยไม่ต้องมีประโยชน์ของการย้อนหลัง Taser เป็นเครื่องหมายการค้าของ Taser นานาชาติ ผู้อ่านอาจดาวน์โหลดเก็บพิมพ์หรือคัดลอกและแบ่งปันบทความนี้ แต่มันอาจจะไม่ถูกเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า อื่น ๆ เจ้าของเว็บไซต์จะยินดีที่จะเชื่อมโยงไปยังบทความนี้วัตถุประสงค์ของเอกสารนี้คือการให้บทความสั้น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักกับกฎหมายกรณีที่เลือกที่หัวข้อ บทความโดยทั่วไปจะมี 6-10 หน้าความยาว เพราะความกะทัดรัด

⁹ หนังสือสมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งาน ของ กุญแจมือ. ม.ป.ป.

มากเกินไปจึงไม่สามารถครอบคลุมทุกแง่มุมของเรื่อง ที่ บทกฎหมายมีบางครั้งความแตกต่างระหว่างวงจรของรัฐบาลกลาง ระหว่างรัฐและบางครั้ง ระหว่างหัวเมืองอุทธรณ์อยู่ในสถานะเดียวกัน บทความ AELE วารสารกฎหมายไม่ควรได้รับการพิจารณาว่าเป็น " คำแนะนำด้านกฎหมายที่นายความมักจะไม่เห็นด้วยกับความหมายของกรณี หรือประยุกต์ใช้กับชุดของข้อเท็จจริงกฎหมายพันธุนาการ

3.2 สหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรอังกฤษ เป็นประเทศที่ได้รับสมญานามว่าเป็นเมืองผู้ดี และได้มีการเลิกทาสแล้วจึงมีการรณรงค์การใช้เครื่องพันธุนาการ เพราะว่าเป็นการทรมานและมนุษย์ไม่ใช้สัตว์ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้เครื่องพันธุนาการกับผู้ต้องขัง¹⁰

3.2.1 กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกในอังกฤษ

(1) ศาลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมายของเขาจะต้องมีความคำนึงถึงวัตถุประสงค์การพิจารณาคดี ดังต่อไปนี้

- (ก) การลงโทษผู้กระทำผิด
- (ข) การลดลงของอาชญากรรม (รวมถึงการลดลงโดยการยับยั้ง)
- (ค) การปฏิรูปและการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ที่กระทำผิด
- (ง) การป้องกันของประชาชนและ
- (จ) การทำการซ่อมแซมโดยผู้ที่กระทำผิด ให้กับบุคคลที่รับผลกระทบจากการกระทำของพวกเขา

(2) ส่วนย่อย (1) ใช้ไม่ได้

(ก) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิด ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ในช่วงเวลาของความเชื่อมั่นที่

- (ข) ความผิดประโยคที่ได้รับการแก้ไขตามกฎหมาย,
- (ค) ความผิดประโยคที่ตกลงไป จะกำหนดภายใต้ 51A ส่วน (2) แห่ง

พระราชบัญญัติอาชญากรรมปี 1968 (ค. 27) (ประโยคขั้นต่ำสำหรับอาชญากรรมบางอย่างผิด) ตาม (2) ของมาตรา 110 หรือ 111 ของ พระราชบัญญัติการพิจารณา (จำเป็นประโยคคุมขัง) ภายใต้มาตรา 29 (4) หรือ (6) ของอาชญากรรมรุนแรงลดพระราชบัญญัติ 2006 (ขั้นต่ำประโยคในบางกรณีของการใช้คนที่จะทราบอาชญากรรม) หรือได้ มาตรา 225 (2) หรือ 226 (2) ตามพระราชบัญญัตินี้ (ผู้ที่กระทำผิดที่เป็นอันตราย) หรือ

¹⁰ UK Criminal Justice Act 2003 part 12 ss 142. Purpose of sentencing.

(ง) ในส่วนที่เกี่ยวกับการทำภายใต้ส่วนที่ 3 ของพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (1983) ของคำสั่งโรงพยาบาล (มีหรือไม่มีคำสั่งข้อจำกัด) เพื่อที่โรงพยาบาลระหว่างกาลทิศทางที่โรงพยาบาลหรือทิศทางข้อจำกัด (3) ในการนี้บท "ประโยชน์" ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายรวมถึงคำสั่งใด ๆ ที่ทำโดยศาลเมื่อจัดการกับผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมายของเขา และ "โทษ" ที่จะต้องตีความตามคำอธิบายประกอบที่จะใช้ในการให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดู และการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่เท้าของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อ เช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น (รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ในคู่มือการปฏิบัติบรรณาธิการ) แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความ บันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ การที่จะใช้ให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดูและการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่เท้าของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง ที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อ เช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความ บันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ

แก้ไขเพิ่มเติม (ต้นฉบับเดิม)¹¹ โดยกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง

(1) ส่วนนี้จะนำไปใช้ที่ศาลจะจัดการกับผู้กระทำผิดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมาย

(2) ศาลต้องมีเรื่อง

(ก) จุดมุ่งหมายหลักของระบบความยุติธรรมเด็กและเยาวชน (ซึ่งก็คือเพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย (หรืออีกครั้งที่กระทำผิด) โดยบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปีดู มาตรา 37 (1) แห่งอาชญากรรมและความผิดปกติของพระราชบัญญัติ 1998)

(ข) ตามมาตรา 44 ของเด็กและคนหนุ่มสาวพระราชบัญญัติ 1933 สวัสดิภาพของกระทำผิดและ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาคดีที่กล่าวถึงในส่วนย่อย (3) (เท่าที่มันไม่จำเป็นต้องทำเช่นนั้นตามความในวรรค (ก))

(3) วัตถุประสงค์ของการพิจารณาคดีที่

¹¹ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 10.

(ก) การลงโทษผู้กระทำผิดที่
 (ข) การปฏิรูปและการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ที่กระทำผิด
 (ค) การป้องกันของประชาชนและ
 (ง) การทำการซ่อมแซมโดยผู้ที่กระทำผิด ให้กับบุคคลที่รับผลกระทบจากการกระทำของพวกเขา

(4) ส่วนนี้จะใช้ไม่ได้

(ก) ถึงความผิดประโยคที่ได้รับการแก้ไขตามกฎหมาย
 (ข) ความผิดประโยคที่ตกลงไปจะกำหนดความเข้าใจ¹² ส่วน (2) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน 1968 (ประโยคขึ้นต่ำสำหรับความผิดอาวุธปืนหนึ่ง) มาตรา 29 (6) ของอาชญากรรมรุนแรงลดพระราชบัญญัติ 2006 (ขึ้นต่ำประ โยคในบางกรณีของการใช้คนที่จจะทราบอาวุธ) หรือ ส่วน 226 (2) แห่งพระราชบัญญัตินี้ (การคุมขังสำหรับชีวิตสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นอันตรายบางอย่าง) หรือ

(ค) ในส่วนที่เกี่ยวกับการทำภายใต้ส่วนที่ 3 ของพระราชบัญญัติสุขภาพจิต 1983 คำสั่งโรงพยาบาล (มีหรือไม่มีคำสั่งข้อจำกัด) เพื่อที่โรงพยาบาลระหว่างกาลที่ศทางที่โรงพยาบาลหรือที่ศทางข้อ จำกัด 143 Determining รุนแรง

(1) ในการพิจารณาความร้ายแรงของการกระทำผิดกฎหมายใด ๆ ที่ศาลจะต้องพิจารณากฎหมายของผู้กระทำความผิดในการกระทำความผิดและเป็นอันตรายต่อความผิดที่เกิดขึ้นใด ๆ ตั้งใจที่จะก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดการ foreseeably

(2) ในการพิจารณาความร้ายแรง ของการกระทำผิดกฎหมาย (การกระทำผิดกฎหมายในปัจจุบัน) กระทำโดยผู้กระทำผิดที่มีหนึ่งหรือมากกว่าความเชื่อก่อนหน้านี้ศาลจะต้องปฏิบัติต่อกันความเชื่อมั่นก่อนหน้านี้ถ้าเหตุปัจจัย (ในกรณีของความเชื่อมั่นว่า) ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่ามันสมควรได้รับการปฏิบัติเพื่อให้มีเรื่อง

(ก) ลักษณะของการกระทำผิดกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่น และความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมายในปัจจุบันและ

(ข) เวลาที่ผ่านมานับตั้งแต่ความเชื่อมั่นในการพิจารณาความร้ายแรงของการกระทำผิดกฎหมายใด ๆ ที่มุ่งมั่นในขณะที่ผู้กระทำผิดได้รับการประกันตัวที่ศาลจะต้องรักษาความเป็นจริงว่ามันเป็นความมุ่งมั่นในสถานการณ์ที่เป็นเหตุปัจจัย

¹² UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 11.

(1) การอ้างอิงใด ๆ ในหมวด (2) ความเชื่อมั่นก่อนหน้าที่จะอ่านเป็นข้อมูลอ้างอิงหน้านั้น ๆ

(ก) ความเชื่อมั่นก่อนที่ศาลในสหราชอาณาจักร ความเชื่อมั่นก่อนที่ศาลในรัฐสมาชิกอีกคนหนึ่งของการกระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายของรัฐนั้น

(ข) ความเชื่อมั่นก่อนหน้าของการกระทำผิดกฎหมาย การให้บริการตามความหมายของกองกำลังติดอาวุธพระราชบัญญัติ 2006 (“ความเชื่อมั่น” ในที่นี้รวมถึงสิ่งที่ตามมาตรา 376 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติที่จะต้องถือว่าเป็นความเชื่อมั่น)¹³

การค้นพบของความผิด ในแง่ของการเป็นสมาชิกของรัฐ การกระทำผิดกฎหมายบริการ (5) หัวข้อย่อย (2) และ (4) ไม่ป้องกันศาลจาก Treating (ก) ความเชื่อมั่นก่อนศาลนอกทั้งในสหราชอาณาจักรและรัฐสมาชิกอื่น ๆ หรือ (ข) ความเชื่อมั่นก่อนที่ศาลในรัฐสมาชิกใด ๆ (นอกเหนือจากสหราชอาณาจักร) การกระทำผิดกฎหมายที่ไม่ได้เป็นความผิดที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุปัจจัยในกรณีใดๆ ที่ศาลเห็นว่ามันเหมาะสมที่จะทำเช่นนั้น (6) เพื่อวัตถุประสงค์ในการนี้ (ก) ความผิดคือ "ที่เกี่ยวข้อง" ถ้าความผิดจะเป็นความผิดตามกฎหมายของส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรใด ๆ ถ้ามันถูกทำในส่วนที่ว่าในช่วงเวลาของความเชื่อมั่นของจำเลยในการกระทำผิดกฎหมายในปัจจุบัน ความผิดที่รัฐบริการสมาชิก " หมายความว่า การกระทำผิดกฎหมาย เป็นเรื่องของการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้บริการของรัฐสมาชิกอื่นที่ไม่ใช่สหราชอาณาจักรและ จะเป็นความผิดตามกฎหมายของส่วนใดส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรหรือความผิดบริการ (ในความหมายของกองกำลังติดอาวุธพระราชบัญญัติ 2006), ถ้ามันถูกทำในส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรใด ๆ โดยสมาชิกของ กองกำลังของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในขณะที่ความเชื่อมั่นของจำเลยในการกระทำผิดกฎหมายในปัจจุบัน (ค) “กองกำลังของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” มีความหมายเช่นเดียวกับกองกำลังพระราชบัญญัติ 2006 และ “กฎหมายบริการ” ในความสัมพันธ์กับรัฐสมาชิกอื่น ที่ไม่ใช่สหราชอาณาจักรหมายความว่ากฎหมายว่าทั้งหมดหรือใด ๆ ของทหารเรือหรือทหารอากาศกองกำลังของรัฐนั้นการให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดูแลและการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่เท้าของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อเช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น (รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ ในคู่มือการปฏิบัติบรรณาธิการ) แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึก บันทึกและ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในสถานที่ที่

¹³ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 12.

เกี่ยวข้องกับข้อความ บันทึยกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ¹⁴ (1) ในการกำหนดสิ่งที่ประโยคที่จะส่งผู้กระทำผิดที่ได้สารภาพกับการกระทำผิด กฎหมายในการดำเนินการก่อนหน้านั้นหรือศาลอื่นศาลต้องคำนึงถึง (ก) ขั้นตอนในการดำเนินคดีสำหรับความผิดที่ผู้กระทำผิดที่ระบุว่าเขาตั้งใจจะสารภาพผิดและ (ข) สถานการณ์ที่บ่งชี้ที่ได้รับ (2) ในกรณีที่มีความผิดประโยคที่ตกลงไปจะกำหนดตาม (2) ของมาตรา 110 หรือ 111 ของพระราชบัญญัติการพิจารณาไม่มีอะไรในหมวดที่ป้องกันไม่ให้ศาลหลังจากที่คำนึงถึงเรื่องที่ถูกกล่าวถึงในส่วนย่อย ๆ (1) ของมาตรานี้มาจากการจัดเก็บภาษีประโยคซึ่งเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของที่ระบุไว้ในหมวดที่ใด ๆ คำอธิบายประกอบที่จะใช้ในการให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดูแลและการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่เท้าของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อเช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น (รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ในคู่มือการปฏิบัติบรรณาธิการ) แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในตัวยกตัวหนาในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความ บันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ (1) ส่วนนี้จะนำไปใช้ที่ศาลมีการพิจารณาความร้ายแรงของการกระทำผิดกฎหมายอื่น กว่าหนึ่งภายใต้ส่วนที่ 29 ถึง 32 จากอาชญากรรมและความผิดปกติของพระราชบัญญัติ 1998 (ค. 37) (ข่มขืนเชื้อชาติหรือศาสนากำเริบความเสียหายทางอาญาความผิดเพื่อประชาชนและ การคุกคาม ฯลฯ) (2) ถ้าการกระทำผิดเป็นเชื้อชาติหรือศาสนากำเริบศาล

(ก) ต้องปฏิบัติต่อความจริงที่ว่าในฐานะที่เป็นเหตุปัจจัยและ

(ข) จะต้องระบุในศาลเปิดที่กระทำผิดกฎหมาย ได้รับการกำเริบมาก (3) มาตรา 28 แห่งอาชญากรรมและความผิดปกติของพระราชบัญญัติ 1998 (ความหมายของ "เชื้อชาติหรือศาสนากำเริบ") ใช้สำหรับวัตถุประสงค์ของส่วนนี้ เมื่อนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่วน 29 ถึง 32 ของพระราชบัญญัติว่า¹⁵ คำอธิบายประกอบที่จะใช้ในการให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดูแลและการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อเช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น

¹⁴ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 13.

¹⁵ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 14.

(รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ในคู่มือการปฏิบัติบรรณาธิการ) แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความ บันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ

(1) ส่วนนี้จะนำไปใช้ที่ศาลมีการพิจารณาความร้ายแรงของความผิดที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ใด ๆ ที่กล่าวถึงในส่วนย่อ

(2) สถานการณ์เหล่านี้คือว่าในเวลาของการกระทำความผิดหรือได้ทันที่ก่อนหรือหลังการทำเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการกระทำผิดต่อเหยื่อของการเป็นศัตรูความผิดตาม

(3) การปฐมนิเทศ (หรือปฐมนิเทศสันนิษฐาน) ของเหยื่อหรือ

(4) ความพิการ (หรือความพิการสันนิษฐาน) ของเหยื่อหรือ

(5) ที่กระทำผิดกฎหมายที่เป็นแรงบันดาลใจ (ทั้งหมดหรือบางส่วน)

(6) โดยความเกลียดชังที่มีต่อบุคคลที่มีความเปียงเบนทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หรือโดย ความเกลียดชังที่มีต่อบุคคลที่มีความพิการหรือความพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (3) ศาล

(ก) ต้องปฏิบัติต่อความจริงที่ว่า กระทำผิดกฎหมายมีความมุ่งมั่นในสถานการณ์ใด ๆ ที่เป็นเหตุปัจจัยและ

(ข) จะต้องระบุในศาลเปิดที่กระทำผิดกฎหมาย มีความมุ่งมั่นในสถานการณ์ดังกล่าวมัน เป็นสาระสำคัญสำหรับวัตถุประสงค์ของวรรค (ก) หรือ (ข) ของส่วนย่อย (2) หรือไม่ว่าเป็นศัตรูของผู้กระทำความผิดยังขึ้นอยู่ในขอบเขตใด ๆ กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึงในวรรคที่ (5) ในส่วนนี้ "พิการ" หมายความว่า การด้อยค่าทางร่างกายหรือจิตใจ¹⁶ การให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอื่น ๆ ในการออกกฎหมาย และการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง หรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อเช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น (รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ในคู่มือการปฏิบัติบรรณาธิการ) แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุ ด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึก บันทึกและ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความ บันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมาย ที่มีผลกระทบ

ศาลต้องไม่ผ่านประโยชน์ ที่คุ้มกันจนกว่าจะมีความเห็นว่าการกระทำผิดกฎหมายหรือการรวมกันของความผิด และการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมากกว่าที่เกี่ยวข้องกับมันเป็นอย่างไรร้ายแรงที่ไม่ดีเพียงอย่างเดียว หรือประโยชน์ที่ชุมชนสามารถ ชรรมสำหรับความผิด อำนาจของศาลผู้

¹⁶ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 15.

พิพากษาที่จะกำหนดโทษจำคุก ทั่วไปในอำนาจของศาลผู้พิพากษาที่จะกำหนดโทษจำคุก มีผู้พิพากษาศาล ไม่ได้มีอำนาจที่จะกำหนดโทษจำคุกนานกว่า 12 เดือน ในส่วนของคนใดคนหนึ่ง ผิด เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นโดยชัดแจ้ง, ส่วนย่อย (1) มีผลบังคับใช้ถึงแม้ว่าความผิดในคำถามที่เป็นหนึ่งที่คนอื่นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ในการสรุปความเชื่อมั่นให้จำคุกนานกว่า 12 เดือนที่เป็นไปโดยปราศจากอคติในส่วน 133 ของศาลผู้พิพากษาพระราชบัญญัติ 1980 (ค. 43) (วาระติดต่อกันจำคุก) อำนาจของผู้พิพากษาศาล ใด ๆ ที่จะกำหนดโทษจำคุกไม่ชำระค่าปรับ หรือเพื่อต้องการเพียงพอ เพื่อตอบสนองความดีที่ไม่ได้ถูก จำกัด โดยอาศัยอำนาจของศาล รวมถึงการปรับเงิน แต่ไม่รวมถึงการปรับเงินหรือค่าตอบแทนเป็นเงิน ในส่วนนี้ “กำหนดจำคุก” หมายความว่าผ่านประโยชน์จำคุก หรือแก้ไขโทษจำคุก สำหรับความล้มเหลวในการจ่ายผลรวมของเงินใด ๆ หรือเพื่อต้องการ เพื่อตอบสนองผลรวมของเงินเพียงพอที่ใด ๆ หรือสำหรับความล้มเหลวในการ ทำหรือละเว้นจากการทำอะไรที่จำเป็นที่จะต้องทำหรือยกเลิกซ้าย¹⁷ (7) มาตรา 132 ของผู้พิพากษาศาลพระราชบัญญัติ 1980 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาขั้นต่ำจำคุกซึ่งอาจจะกำหนดโดยผู้พิพากษาศาล ในการนี้การอ้างอิงส่วนจะต้องการสินค้าเพียงพอที่จะตอบสนองความดีหรือผลรวมของเงินได้ ความหมายที่กำหนดโดยส่วน ของ ศาลพิพากษาพระราชบัญญัติ 1980 คำอธิบายประกอบที่จะใช้ในการให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดูและการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อเช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น (รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ในคู่มือการปฏิบัติบรรณาธิการ) แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึกและบันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความ บันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ โดยศาลและการบังคับใช้พระราชบัญญัติ 2007 (ค. 15) ทั่วไปในอำนาจของศาลผู้พิพากษาที่จะกำหนดโทษจำคุก

(1) ผู้พิพากษาศาล ไม่ได้มีอำนาจที่จะกำหนดโทษจำคุกนานกว่า 12 เดือน ในส่วนของคนใดคนหนึ่งผิด หรือ

(2) เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นโดยชัดแจ้ง, ส่วนย่อย (1) มีผลบังคับใช้ถึงแม้ว่าความผิดในคำถามที่เป็นหนึ่งที่คนอื่นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการสรุปความเชื่อมั่นให้จำคุกนานกว่า 12 เดือนที่ ย่อย (1) เป็นโดยปราศจากอคติ ของศาลผู้พิพากษาพระราชบัญญัติ 1980 (ค. 43) (วาระติดต่อกันจำคุก)

¹⁷ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 16.

(3) อำนาจของผู้พิพากษาศาลใด ๆ ที่จะกำหนดโทษจำคุกไม่ชำระค่าปรับ หรือเพื่อบรรเทาความทุกข์ที่เพียงพอ ที่จะตอบสนองความดีที่ไม่ได้ถูกจำกัดโดยอาศัยอำนาจของส่วนย่อย (1)

(4) ในส่วนย่อย (4) รวมถึงการปรับเงิน แต่ไม่รวมถึงการปรับเงินหรือค่าตอบแทนเป็นเงิน

(5) ในส่วนนี้ “กำหนดจำคุก” หมายความว่า ผ่านประโยคจำคุก หรือแก้ไขโทษจำคุก สำหรับความล้มเหลวในการจ่ายผลรวมของเงินใด ๆ หรือเพื่อต้องการความทุกข์เพียงพอที่จะตอบสนองผลรวมของเงินใด ๆ หรือสำหรับความล้มเหลวที่จะทำหรือ ละเว้นจากการทำอะไรที่จำเป็นที่จะต้องทำหรือยกเลิกซ้ำ¹⁸

(6) มาตรา 132 ของผู้พิพากษาศาลพระราชบัญญัติ 1980 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาขั้นต่ำจำคุกซึ่งอาจจะกำหนดโดยผู้พิพากษาศาล 155 วาระติดต่อกันจำคุก

(1) มาตรา 133 ศาลพิพากษา พรบ. 1980 (วาระติดต่อกันจำคุก) แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

(2) ในส่วนย่อย (1) สำหรับ “6 เดือน” มีแทน “65 สัปดาห์”

(3) ย่อย (2) เป็นละเว้น

(4) ในส่วนย่อย (3) สำหรับ “ก่อนหน้า” มีแทน ส่วนย่อย (1) ข้างต้น ความต้องการขั้นตอนการจัดเก็บภาษีสำหรับประโยชน์ชุมชนและประโยชน์คุ้มครองตัดสินใจ 156 รายงานก่อนประโยคและข้อกำหนดอื่น ๆ

ในการสร้างความเห็นดังกล่าว เป็นที่กล่าวถึงในส่วน 148 (1) มาตรา 152 (2) หรือ มาตรา 153 (2) ในส่วน 1 (4) (ข) หรือ (ค) ของกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง 2008 (คำสั่งฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่มีการควบคุมอย่างเข้มข้นและการเฝ้าระวังหรืออุปถัมภ์) ศาลต้องคำนึงถึงข้อมูลดังกล่าวทั้งหมดเป็นสามารถใช้ได้กับมันเกี่ยวกับสถานการณ์ของการกระทำผิดกฎหมายหรือ (ตามที่ กรณีที่อาจจะ) ของความผิดและการกระทำผิดกฎหมายหรือความผิดที่เกี่ยวข้องรวมถึงเหตุปัจจัยหรือบรรเทา

ในการสร้างความเห็นดังกล่าวเป็นที่กล่าวถึงในส่วน ของศาลอาจคำนึงถึง

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดซึ่งเป็นก่อนที่จะใด ๆ

1. ภายใต้วัยย่อย

¹⁸ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 17.

2. ศาลจะต้องได้รับและพิจารณารายงานก่อนประโยคมาก่อน

3. ในกรณีของประโยคที่คุมขังในอดีต ความเห็นดังกล่าวเป็นที่กล่าวถึงในส่วนมาตรา 152 (2) มาตรา 153 (2) มาตรา 225 (1) (ข) มาตรา 226 (1) (ข) ส่วน 227 (1) (ข) หรือมาตรา 228 (1) (ข) หรือ (ง) ในกรณีของประโยคชุมชนสร้างความเห็นดังกล่าวเป็นที่กล่าวถึงในส่วน 148 (1) (2) (ข) หรือในส่วนที่ 1 (4) (ข) หรือ (ค) ของความผิดทางอาญา ยุติธรรมและตรวจคนเข้าเมือง พระราชบัญญัติ 2008 หรือความเห็นใด ๆ ที่เป็นความเหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดของความ ต้องการเฉพาะ หรือความต้องการที่จะได้รับการกำหนดโดยชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก และเยาวชน ¹⁹(4) หัวข้อย่อย (3) ไม่ใช่ถ้าในกรณีของกรณีศาลมีความเห็นว่ามันไม่จำเป็นที่จะ ได้รับรายงานก่อนประโยค

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นที่ยุติต่ำกว่า 18 ศาลจะต้องไม่สร้างความเห็นที่กล่าวถึง ในส่วนย่อย (4) เว้นแต่ มีอยู่ในรายงานก่อนประโยคก่อนหน้านี้ที่ได้รับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำ ผิดและ ศาลมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีอยู่ในรายงานนั้นหรือถ้ามีมากกว่าหนึ่งรายงานดังกล่าว รายงานล่าสุด

4. ไม่ใช่ประโยคคุมขัง หรือประโยคที่ชุมชนไม่ถูกต้องจากความล้มเหลวของศาลที่จะ ได้รับและพิจารณารายงานก่อนประโยค หรือก่อนที่การแสดงความคิดเห็นที่กล่าวถึงในส่วนย่อย (3) แต่ศาลใด ๆ ในการอุทธรณ์ดังกล่าวประโยค (ก) จะต้องอยู่ภายใต้หมวด

5. ได้รับรายงานก่อนถ้าไม่มีประโยคที่ได้รับจากศาลด้านล่างและ (ข) จะต้องพิจารณา รายงานดังกล่าวที่ได้รับจากเขาหรือโดยศาล (7) ย่อย (6) (ก) ใช้ไม่ได้ถ้าศาลมีความเห็น (ก) ว่าศาล ล่างเป็นธรรมในการแสดงความคิดเห็นว่ามันเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นที่จะ ได้รับรายงานก่อนประโยคหรือ (ค) ว่าแม้ว่าศาลล่างที่ได้รับไม่เป็นธรรมในการแสดงความคิดเห็นว่าในสถานการณ์ของกรณีที่เป็น เวลาที่ศาลก็ไม่จำเป็นที่จะ ได้รับรายงานก่อนประโยค (8) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นที่ยุติ ต่ำกว่า 18 ศาลจะต้องไม่สร้างความเห็นที่กล่าวถึงในส่วนย่อย (7) เว้นแต่ (ก) มีอยู่ในรายงานก่อน ประโยคก่อนหน้านี้ที่ได้รับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดและ (ข) ศาลมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีอยู่ ในรายงานนั้นหรือถ้ามีมากกว่าหนึ่งรายงานดังกล่าวรายงานล่าสุด การให้ผู้มีอำนาจในการ เปลี่ยนแปลงและผลกระทบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดูและการถ่ายทอดข้อมูล บรรณาธิการพวกเขาจะปรากฏที่เท้าของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง หรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อเช่น บันทึกสำหรับการแก้ไข ข้อความและบันทึกข้อมูลการเริ่มต้น (รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ ในคู่มือการปฏิบัติของ

¹⁹ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 18.

บรรณาธิการ)²⁰ แต่ละคำอธิบายประกอบจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึก และ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในตัวกตัวหนาในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความบันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ ข้อกำหนดเพิ่มเติมในกรณีที่มีการกระทำผิดระเบียบจิตใจ (1) ภายใต้หัวข้อย่อ (2) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นหรือดูเหมือนจะเป็นระเบียบจิตใจใด ๆ ที่ศาลจะต้องได้รับและพิจารณารายงานทางการแพทย์ก่อนที่จะผ่านประโยชน์คุ้มครองอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดโดยกฎหมาย (2) ย่อ (1) ไม่ได้ใช้ถ้าในกรณีที่ศาลมีความเห็นว่ามันไม่จำเป็นที่จะได้รับรายงานทางการแพทย์ (3) ก่อนที่จะผ่านประโยชน์คุ้มครองอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดที่เป็นหรือดูเหมือนจะเป็นระเบียบจิตใจศาลจะต้องพิจารณาข้อมูลใด ๆ ก่อนที่จะเกี่ยวข้องกับสภาพจิตของเขา (ไม่ว่าจะได้รับในรายงานทางการแพทย์รายงานก่อนประโยชน์หรืออื่น ๆ) และ ผลกระทบของแนวโน้มดังกล่าวประโยชน์บนเงื่อนไขที่ว่าการรักษาใด ๆ ซึ่งอาจจะใช้ได้ (4) ไม่มีประโยชน์ที่คุ้มครองซึ่งจะถูกส่งต่อในกรณีที่ส่วนย่อ (1) ใช้เป็นที่ไม่ต้องจากความล้มเหลวของศาลเพื่อให้สอดคล้องกับส่วนย่ออื่น แต่ศาลใด ๆ ในการอุทธรณ์ดังกล่าวประโยชน์ (ก) จะต้องได้รับรายงานทางการแพทย์ถ้าไม่มีที่ได้รับจากศาลล่างและ (ข) จะต้องพิจารณารายงานดังกล่าวที่ได้รับจากเขาหรือโดยศาลว่า (5) ในส่วนนี้ "จิตใจระเบียบ" ในการที่บุคคลใด ๆ หมายถึงความทุกข์ทรมานจากโรคทางจิตตามความหมายของพระราชบัญญัติสุขภาพจิต 1983 (ค. 20) (6) ในส่วนนี้ "รายงานทางการแพทย์" หมายถึงรายงานว่าสภาพจิตของผู้กระทำความผิดที่ทำหรือส่งเขาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ประกอบการจดทะเบียนเครื่องมือแพทย์ที่ได้รับการอนุมัติเพื่อวัตถุประสงค์ในมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติสุขภาพจิต 1983 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐในฐานะที่มีประสบการณ์พิเศษในการวินิจฉัยหรือรักษาโรคทางจิต²¹ (7) ไม่มีอะไรในส่วนนี้จะต้องดำเนินการเพื่อ จำกัด การทั่วไปการให้ผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอื่น ๆ ในการออกกฎหมายที่คุณกำลังดูและการถ่ายทอดข้อมูลบรรณาธิการ พวกเขาจะปรากฏที่เท้าของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายประกอบที่มีการแบ่งประเภทโดยแบ่งตามชนิดบันทึกย่อเช่น บันทึกสำหรับการแก้ไขข้อความและ บันทึกข้อมูลการเริ่มต้น (รายการเต็มรูปแบบสามารถพบได้ในคู่มือการปฏิบัติบรรณาธิการ) แต่ละคำอธิบายจะถูกระบุด้วยหมายเลขอ้างอิงลำดับ สำหรับ บันทึก บันทึกและ บันทึกหมายเลขที่ยังปรากฏอยู่ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข้อความ บันทึกย่อทั้งหมดมีการเชื่อมโยงกับการออกกฎหมายที่มีผลกระทบ

²⁰ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para. 19.

²¹ UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration Act 2008 (c. 4), ss. 20(2), 153; S.I. 2008/1586, art. 2(1), Sch. 1 para.20.

3.2.1 กฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการของสหราชอาณาจักรอังกฤษ การใช้เครื่องพันธนาการในผู้ต้องขังของประเทศอังกฤษ มีการใช้ไม่เหมือนกันแล้วแต่โทษหนักโทษเบาของผู้ต้องขัง แต่นอนนี้ในประเทศอังกฤษได้เปลี่ยนมาใช้เครื่องพันธนาการชนิดผ้าหรือสายรัดมาแทนโซ่ตรวน ตามประเทศอเมริกา เพื่อจะได้ไม่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของประชาชน และป้องกันผลกระทบที่ตามมากับผู้ต้องขัง ไม่เกิดบาดแผลกับผู้ต้องขังด้วยไม่ทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายของผู้ต้องขังด้วย มีหลักการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังดังนี้

1. เพื่อป้องกัน มิให้ผู้กระทำความผิดรุนแรง ทำร้ายผู้อื่นหรือทำร้ายเจ้าพนักงาน และ
2. ป้องกัน ผู้ต้องขังหลบหนี
3. เพื่อควบคุมตัว ผู้ต้องขังหลบหนีระหว่างการเดินทางด้วยพาหนะ
4. เพื่อไม่ให้ นักโทษทำร้ายตัวเอง และกระทำการต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานกุญแจมือของสมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

1.1 แนวทางในการใช้กุญแจมือ²²

1.1.1 ข้อมูลที่มีอยู่ในเอกสารฉบับนี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจอื่น ๆ ที่มีการเสริมสร้างวิธีการทั่วไปในการใช้กุญแจมือ

1.1.2 คำแนะนำที่ไม่ควรมองในการแยก แต่มองว่าเป็นหลักการ และวิธีการพื้นฐานหนุ่นการฝึกอบรมที่เฉพาะเจาะจงให้กับพนักงานทุกคนออกมาพร้อมกับกุญแจมือ

1.1.3 การใช้กุญแจมือควรจะเป็นในบริบทของรูปแบบการจัดการความขัดแย้งโดยรวมและการใช้งานของพวกเขาถือว่าเป็นหนึ่งในตัวเลือกยุทธวิธีหลายอย่างที่จะมีให้กับพนักงานในความละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนที่ 2 คำแนะนำและวิธีการ

2. ส่วนที่ 2

2.1 การใช้ กุญแจมือ

2.1.1 การประยุกต์ใช้ ความตั้งใจใด ๆ บังคับให้คนอื่น คือ การโจมตีการใช้กุญแจมือจำนวนเงินที่จะโจมตีดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นพื้นที่นอกจากจะสามารถเป็นธรรม เหตุผล สามารถทำได้โดยการสร้างความไม่เพียง แต่เป็นสิทธิตามกฎหมาย ที่จะใช้ใส่กุญแจมือแต่ยังบริเวณเป้าหมายที่ดีสำหรับการทำเช่นนี้ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่า สิ่ง ที่ เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ใช้งาน ที่เหมาะสม ที่จำเป็นและ ตามสัดส่วน ของกำลัง

²² หนังสือสมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งาน ของ กุญแจมือ.

2.1.2 อำนาจ ตามกฎหมายที่จะใช้กำลัง ที่เหมาะสมจะได้มาจากแหล่งที่มา ต่างๆ ส่วน 3 (1) การกระทำ ทางอาญา ต่ำ 1967 ส่วน 117 ดำรวจและ หลักฐาน การกระทำผิดทางอาญา ปี 1984 ที่พบ ต่ำ (ละเมิดสันติภาพ) , กฎหมายทั่วไป (การป้องกัน ตัวเอง) และ 76 ส่วน ความยุติธรรม ทางอาญา และการตรวจคนเข้าเมือง กระทำ 2008

2.1.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจ Shoukl จะคุ้นเคยและสะดวกสบายกับสถานการณ์ที่อาจจะถูก ใ้กุญแจมือที่ใช้ นอกจากนี้พวกเขาควรจะสามารที่จะปรับการใช้งานให้เจ้าหน้าที่กำกับดูแล หรือ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งศาลในทางเดียวกันเจ้าหน้าที่ควรเตรียมที่จะแสดงให้เห็น ถึงช่วงเวลาที่ถูกใ้กุญแจมือก่อนที่จะนำมาใช้ในการก้ำจัดของพวกเขาในที่สุด

2.1.4 ในการพิจารณาว่าการกระทำที่มีเหตุผลที่เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของเจ้าหน้าที่ ตำรวจควรใช้หลักการของรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ปัจจัยต่างๆ เช่น อายุและเพศของแต่ละขนาดและความแข็งแรงเห็นได้ชัด และการออกกำลัง กายอาจจะหรือไม่สนับสนุนการให้เหตุผลของการ ใ้กุญแจมือ โดยคำนึงถึงทุกสถานการณ์ที่ ประกอบในเวลา มีเสมอจะต้องตามวัตถุประสงค์สำหรับการตัดสินใจที่จะใ้กุญแจมือ²³

2.1.5 สภาพร่างกายของบุคคล ที่มีการพิจารณาอีกครั้งในการตัดสินใจหรือไม่ว่ากุญแจ มือควรจะนำไปใช้หรือการใช้ของพวกเขาอย่างต่อเนื่อง เช่น ที่มีบุคคลที่มีสภาพที่อาจจะกำเริบเมื่อ ใ้กุญแจมือ, มีการใช้เงื่อนไขของบุคคลที่ควรได้รับการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่ามีความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งของการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

2.1.6 แนะนำต่อไปนี้และคำแนะนำที่มีให้เพื่อช่วยชี้แจงแนวทางนี้

2.1.7 ในการจัดตั้งตามวัตถุประสงค์เชื่อว่า คนที่อาจจะหลบหนีเจ้าหน้าที่ หรือสมาชิก ของเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะตอบสนองต่อสิ่งที่คนพูดว่าหรือไม่แต่ไม่จำเป็นต้องรอให้การกระทำ ในทางกายภาพ เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของเจ้าหน้าที่ตำรวจควรคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดที่ บุคคลที่ได้รับการกักตัวขึ้นอยู่กับสถานการณ์นี้สามารถก่อให้เกิดระดับของความสิ้นหวัง เพื่อให้ ความพยายามที่จะหลบหนีออกมาพอสมควรอาจจะเป็นข้อบ่งชี้ของ expected,previous โอกาสของ บุคคลที่จะหลบหนียังสามารถได้รับการพิจารณาที่จะสร้างเหตุอันควรที่จะใ้กุญแจมือ²⁴

2.1.8 ในการจัดตั้งตามวัตถุประสงค์เชื่อว่าคนที่ควรจะใ้กุญแจมือ สาเหตุความ รุนแรงมีแนวโน้มที่จะนำมาใช้กับเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่จำเป็นต้องรอให้การ กระทำในทางกายภาพจากบุคคล เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของเจ้าหน้าที่ตำรวจควรคำนึง Account การ

²³ หนังสือสมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ งาน ของ กุญแจมือ.

²⁴ แหล่งเดิม.

กระทำของบุคคลก่อนที่จะมีการควบคุมตัวถ้าความรุนแรงได้รับการแสดงอยู่แล้วใน Circumstances ที่นำไปสู่การควบคุมตัวโดยไม่คำนึงถึงหรือไม่ว่าสถานกักกันเป็นเวลาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง Offence นี้อาจเป็นเหตุผลที่เพียงพอสำหรับวัตถุประสงค์โอวาจาและไม่ใช่อุปสรรคด้วยคำพูดจากคนของความน่าจะเป็นไปได้ของความรุนแรงสามารถให้พื้นที่สำหรับการตัดสินใจวัตถุประสงค์ เมื่อคนเป็นที่รู้จักกันหรือเชื่อว่าจะมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงขึ้นอยู่กับประสบการณ์ก่อนหน้านี้ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการพัฒนาตามวัตถุประสงค์สำหรับการตัดสินใจที่จะใช้กุญแจมือ

2.1.9 จะมีโอกาสเมื่อเจ้าหน้าที่ดูแลนักโทษ จากเรือนจำแห่งหนึ่งของเรอมักจะอยู่ภายใต้อำนาจที่มีอยู่ในมาตรา 41 การกระทำอาชญากรรมประโยคปี 1997 เช่น เพื่ออำนวยความสะดวกการเข้าร่วมในขบวนแห่งของประชาชนโดยไม่คำนึงถึงสถานะของนักโทษ เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการตัดสินใจว่านักโทษควรหรือไม่ควรที่จะใส่กุญแจมือ

2.1.10 นอกเหนือไปจากเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบความถูกต้องก่อนเข้าคุก (ตามที่กำหนดไว้) และการพิจารณาควรที่จะนำข้อมูลที่มีอยู่จากเจ้าหน้าที่เรือนจำที่มีการเข้าถึงปัญหาและข้อมูลนี้อาจไม่ได้รับก่อนหน้านี้ที่มีให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมวดหมู่หรือสถานะของนักโทษจะขึ้นอยู่กับปัญหานี้และรวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ว่ากุญแจมือที่ควรจะใช้ข้อมูลควรได้รับการถ่ายทอดไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเขียน ถ้าด้วยเหตุผลใด ๆ ข้อมูลเหล่านี้มีให้ด้วยวาจาเจ้าหน้าที่ควรจะทำให้การบันทึกข้อมูล ความต้องการที่จะทำโดยบริการที่ใส่กุญแจมือควรใช้สถานที่ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่มันจะต้องได้รับการยอมรับว่าในกรณีดังกล่าวให้บริการ อาจที่จะปฏิเสธที่จะปล่อยนักโทษเข้าห้องขังตำรวจ

ส่วนที่ 3

3.1 การดำเนินงานของการใช้กุญแจมือ

3.1.1 เทคนิคและกลยุทธ์สำหรับการใช้กุญแจมือได้รับความคุ้มครองในระหว่างการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจและสมาชิกของเจ้าหน้าที่ตำรวจออกมาพร้อมกับกุญแจมือ

3.1.2 รายละเอียดของการฝึกอบรมสามารถพบได้ในคู่มือความปลอดภัยส่วนบุคคล ACPO ของคำแนะนำความต้องการการเรียนรู้

ส่วนที่ 4

4.1 การให้การฝึกอบรมความปลอดภัยเจ้าหน้าที่

4.1.1 การให้การฝึกอบรมความปลอดภัยที่เหมาะสม เป็นองค์ประกอบสำคัญในการใช้กุญแจมือและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการป้องกันตนเอง

4.1.2 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนบุคคล ได้มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาคือการขับเคลื่อนด้วยหลากหลายเหตุผลตั้งแต่การกระทำต่างๆของกฎหมายพร้อมกับความก้าวหน้าของการแพทย์และเทคโนโลยีทางกฎหมายแนะนำ²⁵

4.1.3 การฝึกอบรมได้พิสูจน์แล้วว่า เป็นมาตรการในการควบคุมที่มีประสิทธิภาพมาก

4.1.4 มีผลประโยชน์ที่ชัดเจนที่จะเกิดขึ้นจากการฝึกอบรม ส่วนบุคคลที่เหมาะสมและบ่อยครั้ง ความปลอดภัยรวมทั้งการลดจำนวน และลดความรุนแรงของนักโทษ

4.1.5 เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะได้รับการเริ่มต้นการฝึกอบรมความปลอดภัยที่เหมาะสมกับบทบาท ที่เฉพาะเจาะจงของพวกเขาจะถูกเสริมด้วยการฝึกอบรมทบทวนประจำออกแบบมาเพื่อเสริมความสามารถของพวกเขาในการใช้กุญแจมือ, อุปกรณ์อื่น ๆ และเทคนิคมือเปล่า นี้จะให้แน่ใจว่าพนักงานมีความพร้อมอย่างเต็มที่ในการจัดการกับความขัดแย้ง²⁶

4.1.6 ตามข้อกำหนดทางกฎหมายความหลากหลายของเทคนิคและอุปกรณ์ร่วมกับความจำเป็นในการฟื้นฟู และแสดงให้เห็นถึงระดับที่เหมาะสมของการป้องกันความสามารถของตนเองในการจับกุมและความยับยั้งชั่งใจ คณะทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการใช้อาวุธปืนเชิงกลยุทธ์และผลงานการจัดการความขัดแย้ง แนะนำให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่มีความสมบูรณ์ปลอดภัยในการปฏิบัติตามคำสั่งที่มีอยู่ในคำแนะนำเชิงกลยุทธ์ของ โปรแกรมความปลอดภัยส่วนบุคคลของชาติ การฝึกอบรมนี้ส่งในโปรแกรมโครงสร้างแบบองค์รวม และการหมุนเวียนจะช่วยให้พนักงานทุกคนในการเข้าถึงและรักษามาตรฐานที่จะช่วยปกป้องพวกเขาและคนอื่น ๆ เมื่อต้องเผชิญกับความรุนแรงหรือภัยคุกคามของความรุนแรงดังกล่าว การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังของการรักษาความปลอดภัยในสหราชอาณาจักรเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2008 รัฐบาล ที่ออกมา เพื่อตอบสนองต่อคำร้อง จาก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และ ได้รับอนุญาตจาก ผู้บังคับบัญชาที่กระทรวงมหาดไทย ของรัฐบาลเพื่อสิทธิในการ พกพาและ ใช้ กุญแจมือ และ กระบอง การตอบสนองของ รัฐบาล เป็น ดังนี้ พระราชบัญญัติ การรักษาความปลอดภัยภาคเอกชน อุตสาหกรรม 2001 (2001 พระราชบัญญัติ) ควบคุม การให้บริการ รักษาความปลอดภัยเอกชนรวมทั้ง ผู้บังคับบัญชาประตูและ สัญญาณประจำ คือ ยามรักษาความปลอดภัยเหล่านี้เป็น กิจกรรมที่ ออกใบอนุญาตตามที่กำหนด โดย ปี 2001 พระราชบัญญัติ ตามที่

²⁵ แหล่งเดิม.

²⁶ สมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานของ กุญแจมือ.

กระทรวงมหาดไทย ตั้งขึ้นมีอำนาจ รักษาความปลอดภัยอุตสาหกรรม ที่จะอนุญาตให้ปฏิบัติการ รักษาความปลอดภัยเอกชน กระบวนการออกใบอนุญาตรวมถึงการฝึกอบรมและคุณสมบัติ ทาง อาญาและการตรวจสอบตัวตนของการใช้กุญแจมือไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการได้รับการอนุมัติ การ ฝึกอบรม หรือไม่ ปัจจุบันอนุมัติข้อกำหนดการฝึกอบรมกุญแจมือใด ๆ การฝึกอบรมได้รับการ อนุมัติ มุ่งเน้นไปที่การจัดการความขัดแย้ง และแก้ปัญหาความขัดแย้ง ได้บอกเราว่า มัน เข้าใจ ว่ามัน ไม่ ผิดกฎหมายสำหรับผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรมการรักษาความปลอดภัยเอกชน ที่จะใช้เครื่อง พันธนาการของจำเลย การใส่กุญแจมือที่จะยับยั้งประชาชนในที่นี้เป็นธรรมดาและพวกเขาใช้ เพียง แรงที่เหมาะสมขณะที่ตระหนักถึง ความกังวลเกี่ยวกับ การใช้ผิดวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังมี ข้อ โต้แย้งในความโปรดยุติธรรมของปฏิบัติการฝึกอบรมอย่างถูกต้อง โดยใช้กุญแจมือในสถานการณ์ที่ เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงและได้รับบาดเจ็บทั้งสองและยับยั้งอย่างไรก็ตาม ผู้ใช้กุญแจมือ หรือ อุปกรณ์ อื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่า พวกเขาจะตระหนักดีของตำแหน่งตามกฎหมายของพวกเขา และการใช้ผิดวัตถุประสงค์ ที่ได้ผลในการ ดำเนินคดี กับพวกเขา และหรือ นายจ้างของพวกเขา ภายใต้กฎหมายทุกคน มีสิทธิที่จะใช้กำลังที่เหมาะสมในการป้องกันตนเอง เพื่อปกป้องบุคคลอื่น หรือ สถานที่ให้บริการเพื่อป้องกันความผิดทางอาญา หรือ การให้ความช่วยเหลือ ในการจับกุม ตามกฎหมายทางอาญาสิ่งที่ถือว่าแรงที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ของแต่ละกรณีและเป็น เรื่องของศาลที่จะตัดสิน ศาลถือได้ว่า ถ้าเป็นคนที่ไม่เพียงแต่สิ่งที่เขาตรงไปตรงมา และ สัญชาตญาณ คิดว่า จำเป็นที่จะต้อง ปกป้องตัวเอง หรือป้องกันการเกิดอาชญากรรมแล้วที่จะเป็น หลักฐานที่มีศักยภาพที่ การกระทำ เพียง การป้องกันที่เหมาะสม ได้รับการดำเนินการในเดือน กันยายน 2007 กระทรวงยุติธรรม ได้ประกาศการทบทวนอย่างเร่งด่วนของกฎหมาย เพื่อชี้แจง ตำแหน่ง รีวิวนี้ได้สรุป ตอนนี้อยู่ระหว่างการแก้ไข ที่เกิดขึ้นในขั้นตอน ของการรายงานความ ยุติธรรมทางอาญา และการ ตรวจคนเข้าเมือง ได้รับการยกเลิกในสภา ในวันที่ 9 เดือนมกราคม และขณะนี้ได้รับการพิจารณาโดยสภานิติบัญญัติ การแก้ไขมีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงความเข้าใจของวิธีการที่กฎหมายปัจจุบัน ของการป้องกัน ตัวเองควรจะทำในทาง ปฏิบัติ ให้ความเชื่อมั่นของประชาชนที่กฎหมายเป็น ไปในด้านของพวกเขาหากพวกเขา ทำหน้าที่อย่างมีเหตุผลการใช้กำลังในการป้องกันตัวเองมันเป็นความรับผิดชอบของนายจ้างและ ผ่าตัดรักษาความปลอดภัยเพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาปฏิบัติตามหลักการทั่วไปของการดำเนินงาน ภายในที่กฎหมายกำหนดในทุกสถานการณ์กฎหมายในความสัมพันธ์กับการใช้กุญแจมือ กฎหมาย การใช้กุญแจมือ (และ อุปกรณ์ ยับยั้งขังใจ อื่น ๆ) เป็นหน่วยงานปกติภายใต้กฎหมายเป็นการใช้ กฎหมายของตัวเลือกภายใต้ กฎหมายบุคคลใด ๆ อาจจะใช้กำลังเพื่อปกป้องสิทธิส่วนตัวของพวกเขา เช่น กุญแจมือ (หรืออุปกรณ์ อื่น ๆ ที่ กดเว้น) ถือเป็นการเพื่อป้องกันไม่ให้เป็นอันตรายต่อ ตนเอง หรือผู้อื่น หรือเพื่อป้องกันการหลบหนีของบุคคลที่ถูกควบคุมตัวถูกต้องตามกฎหมาย

(ดูเพิ่มเติม มาตรา 5 (1) (ค) ของสิทธิมนุษยชน พระราชบัญญัติ 1998) มาตรา 3 (1) แห่งพระราชบัญญัติ กฎหมายทางอาญา 1967 มาตรา 3 (1) แห่ง²⁷ พระราชบัญญัติกฎหมายอาญา 1967 ข้อเสนอโดยทั่วไปกับด้านขวาของกฎหมายทั้งหมดประชาชนปฏิบัติตามที่จะใช้กำลังที่เหมาะสม ดังนั้นการใช้กุญแจมือ (และ อุปกรณ์ ยับยั้งชั่งใจ อื่น ๆ) จะได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายระบุว่าการใช้งานของพวกเขาคือที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่ในเรื่องเกี่ยวกับการลิดรอน เสรีภาพกับเรื่องนี้จะต้องมีความสมดุลกับความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้หากอุปกรณ์ดังกล่าวไม่ได้ถูกนำมาใช้สิทธิมนุษยชน LEGISLATION กฎหมายสิทธิมนุษยชนเข้ามาในปี 1998 ผลกระทบต่อ 2 ตุลาคม 2000 ภายใต้ ข้อ 2, 3 และ 5 ความต้องการต่อไปนี้จะนำมาพิจารณา ถ้ากุญแจมือที่จะอนุญาตให้ใช้โดยองค์กรและนำไปใช้โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ²⁸

3.3 ญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่น เป็นอีกหนึ่งประเทศในเอเชีย ที่นำเอาเครื่องพันธนาการชนิดผ้าและสายรัดมาใช้แทนเครื่องพันธนาการชนิดเก่าๆ ที่เป็นเหล็กหรือโซ่ ตรวน เพื่อให้ทันอารยะประเทศและเพื่อไม่ให้ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและหลักสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ เพราะเห็นว่ามนุษย์ไม่ใช่สัตว์ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้เครื่องพันธนาการมาเป็นผ้าหรือสายรัดเพราะไม่ทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือบาดเจ็บตามร่างกายในส่วนที่ใช้เครื่องพันธนาการนั้น

3.3.1 กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกของญี่ปุ่น ในประเทศญี่ปุ่นนั้น องค์กรต่าง ๆ กระบวนการยุติธรรมอาญา จะมีการทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ทุกองค์กรจะทราบสถานะของกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างดี เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีการทำเอกสารแสดงสถานการณ์ของทุกองค์กร ในกระบวนการยุติธรรม (Criminal Record) ไม่ว่าจะเป็นองค์กรตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ โดยจะแสดงสถิติและภาวะที่ปรากฏในความเป็นจริง ที่เรียกว่า White Paper ซึ่งทุกองค์กรก็มุ่งค้นหาความจริงแท้ และใช้มาตรการหลีกเลี่ยงการจำคุก

กล่าวคือ มีมาตรการหลีกเลี่ยงการจำคุก จึงทำให้ทุกองค์กรของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น มีช่องทางให้ออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหลายทาง (Diversion)²⁹ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น โดยกลไกทางกฎหมายนั้นจะพยายามไม่ให้บุคคลใดอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นระยะเวลานาน เพราะจะทำให้เกิดความ

²⁷ สยามคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานของกุญแจมือ.

²⁸ From *Institutional Treatment Profiles of Asia* (P.55), by Akio Yamaguchi, 2000.

²⁹ แหล่งเดิม.

เสียหายกับบุคคลนั้นมากมายหลายประการในหลายๆ ด้าน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของญี่ปุ่นได้บัญญัติถึงหลักการพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไว้กล่าวคือ³⁰

1. การพิสูจน์ความจริงที่ถูกต้อง
2. ปรับใช้กฎหมายอาญาด้วยความยุติธรรมและรวดเร็ว
3. รักษาประโยชน์สาธารณะเป็นหลักประกันพื้นฐานส่วนบุคคลตามหลักสิทธิ

มนุษยชน องค์กรหลักที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมของชนญี่ปุ่นมีอยู่ด้วยกัน 4 องค์กร คือ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ โดยพนักงานอัยการของประเทศญี่ปุ่นนั้นมีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาได้ ไม่ว่าจะเป็นการสอบสวนร่วมกับพนักงานตำรวจ หรือแม้แต่จะเริ่มการสอบสวนด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามคดีอาญาส่วนใหญ่ (กว่า 99 เปอร์เซ็นต์) จะเริ่มการสอบสวนคดีโดยพนักงานตำรวจ เมื่อตำรวจทำการสอบสวนคดีเสร็จแล้ว ก็จะต้องส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมเอกสารและพยานหลักฐาน พนักงานอัยการจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการสั่งคดีว่า ควรฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ดังนั้นแม้ตำรวจจะเห็นว่าคดีมีพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ก็ไม่มีอำนาจที่จะยุติการสอบสวนด้วยตนเองแต่ยังมีข้อยกเว้นสำหรับคดีที่ไม่ร้ายแรง ตามที่พนักงานอัยการกำหนดในส่วนของพนักงานอัยการนั้นอาจจะทำการสอบสวนเพิ่มเติมจากผู้เสียหายและพยานที่มีความสำคัญต่อคดี หรืออาจจะสั่งให้ตำรวจรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมถ้ามีความจำเป็น นอกจากนี้ พนักงานอัยการอาจจะเริ่มทำการสอบสวนและสรุปสำนวนการสอบสวนโดยไม่ต้องกระทำการผ่านตำรวจก็ได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะกระทำเฉพาะในคดีที่มีความยุ่งยาก อย่างเช่น คดีรับสินบน คดีทุจริตทางการเงินซึ่งนักการเมืองบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งสูงในรัฐบาล หรือนักธุรกิจที่กว้างขวางเกี่ยวข้องอยู่ด้วย อำนาจในการสั่งคดีนั้น พนักงานอัยการญี่ปุ่นมีอำนาจที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเองว่าจะไม่ฟ้องคดีแม้คดีนั้น จะมีพยานหลักฐานมั่นคงพอที่พิสูจน์ว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดก็ตาม³¹ เจ้าหน้าที่หลักในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ได้แก่ ตำรวจ พนักงานอัยการ ศาล และทนายจำเลย ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีโครงการและอำนาจหน้าที่แตกต่างกันไป โดยในประเทศญี่ปุ่น ความผิดอาญามีได้มีการแยกประเภทเป็นความผิดอุกฉกรรจ์หรือความผิดหลุโทษ แต่ด้วยเหตุผลทางสถิติและอาชญาวิทยา ความผิดอาญาได้ถูกแบ่งเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและการกระทำความผิดตามกฎหมายพิเศษ การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาส่วนใหญ่ จะประกอบไปด้วยการกระทำความผิดหลักๆ ทั่วไป ได้แก่ ฆ่าคนตาย ข่มขืน ปล้นทรัพย์ ลักทรัพย์ และการฉ้อราษฎร์บังหลวง ส่วนการกระทำความผิดตามกฎหมายพิเศษเป็นการกระทำความผิดที่เกิดจากพระราชบัญญัติ ได้แก่ กระทำความผิดในคดีจราจร และคดี

³⁰ The Code of Criminal Procedure Article 1.

³¹ Form Prosecution Criminal Justice System in Japan (P. 8), by Yuchiro Tachi, 2003.

ยาเสพติด เป็นต้นสำหรับกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษหรือกฎหมายราชทัณฑ์ในญี่ปุ่นนั้นถือว่ามีประวัติการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง ซึ่งมีแนวความคิดมาจากระบบงานราชทัณฑ์ของยุโรปและอเมริกา มีความใกล้เคียงกันจนแทบไม่พบความแตกต่าง การที่ราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นจะดำเนินการอยู่บนหลักการพื้นฐานของกฎหมายราชทัณฑ์ ซึ่งเกิดขึ้นและนำมาใช้พร้อมๆ กับกฎหมายอาญาของญี่ปุ่น โดยได้รับอิทธิพลแนวคิดมาจากประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมันนี ซึ่งรวมตลอดถึงประกาศข้อบังคับต่างๆ ที่ออกเพิ่มเติมภายหลังจากกระทรวงยุติธรรม³² กฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันมีการพัฒนามีการปรับปรุงแก้ไขมากกว่า 100 ปี โดยมีบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในทางทฤษฎีการลงโทษและมีการเรียนการสอนมาโดยตลอด มีการสร้างองค์ความรู้และทรัพยากรบุคคลในด้านนี้ได้เป็นอย่างดี ทำให้กฎหมายราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นมีความทันสมัย³³ ในกว่า 10 ปีที่ผ่านมาประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับเรื่องของการป้องกัน ยับยั้งการกระทำความผิดในทางอาญาล้วนการแก้แค้นทดแทนตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษยังคงมีอยู่ ไม่เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด และนับตั้งแต่มีการจัดระบบราชทัณฑ์ในปี ค.ศ. 1933 เป้าหมายและทิศทางของงานราชทัณฑ์ก็มีการพัฒนาดีขึ้นและให้ความสำคัญกับการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดเป็นหลัก ซึ่งมีส่วนที่เป็นสาระสำคัญสองส่วนร่วมกัน คือ วัตถุประสงค์ของการลงโทษและเป้าหมายของการบังคับโทษทางอาญา³⁴ เรือนจำในประเทศญี่ปุ่นมีพื้นที่เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง ในปี ค.ศ. 1998 อัตราเฉลี่ยของนักโทษเด็ดขาดทั้งหมดประมาณ 42,611 คน คิดเป็นร้อยละ 89.1 ของความจุเรือนจำที่สามารถรองรับนักโทษได้ ในขณะที่ผู้ต้องขังก่อนคำพิพากษาถึงที่สุด ไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาและผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา ซึ่งมีอัตราเฉลี่ย 9,060 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 ของความจุเรือนจำ ที่สามารถรองรับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาหรือผู้ต้องขังก่อนคำพิพากษาถึงที่สุดได้ ซึ่งถือว่าในช่วงปีดังกล่าว อัตราผู้ต้องขังของประเทศญี่ปุ่นน้อยกว่าประเทศในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน³⁵ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าแต่ละตอนของการพิจารณาของศาลในประเทศญี่ปุ่น ได้ใช้วิธีการเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้โทษจำคุก เช่น การปรับ การรอลงอาญา ซึ่งขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำความผิดใช้วิธีการแก้ไขและปรับพฤติกรรมโดยไม่ต้องรับโทษจำคุก (Non-custodian measures) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความร่วมมือจากภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วยอย่างเข้มแข็ง ตัวอย่างเช่นในปี 1998 มีผู้กระทำความผิดจำนวน 66,290 คน ศาล

³² Form *Prison Systems & Correctional Laws: Europe, The United States, and Japan* (pp.136-137), by Gunther Kaiser, 1998.

³³ Bindzus. D., Ishii A. *Strafvollzug in Japan*. P. 2.

³⁴ จาก การบังคับโทษจำคุกในประเทศญี่ปุ่น. โดย ธาณี วรภัทร์ ก, 2549, *บทปริทัศน์*, 62, ตอนที่ 2, น. 93-95.

³⁵ แหล่งเดิม. (น.111)

พิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ให้รอลงอาญาไว้ก่อน จำนวน 42,031 คน ที่จำคุกจริงๆ มีเพียงจำนวน 24,259 คน³⁶ การใช้เครื่องพันธนาการและระบบการควบคุมผู้ต้องขัง

ในประเทศญี่ปุ่น การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในเรือนจำ (Institution Treatment of offender) อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานราชทัณฑ์ (Correction Bureau) ส่วนการแก้ไขบำบัด การจัดการและดำเนินงานแก้ไขผู้กระทำความผิดโดยชุมชน จะอยู่ในความรับผิดชอบของ สำนักงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation Bureau) กระทรวงยุติธรรม สำนักงานราชทัณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารและควบคุมผู้ต้องขังทั้งเด็กและผู้ใหญ่³⁷

กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ ของประเทศญี่ปุ่น มีจำนวนหลายฉบับ และวางหลักการ สำคัญทั้งสิ้น แต่ในส่วนกับการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังได้แก่ กฎหมายเรือนจำ (The Prison Law) ค.ศ. 1980 แก้ไขเพิ่มเติม ปี ค.ศ. 1953 และข้อบังคับกฎหมายเรือนจำ (The Prison Law Enforcement Regulations) ปี ค.ศ. 1933 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1970

กฎหมายเรือนจำ ค.ศ. 1980 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1953 ของประเทศญี่ปุ่น แบ่งออกเป็น 13 หมวด ดังนี้³⁸ หมวดที่ 1 บทบัญญัติทั่วไป หมวดที่ 2 การรับตัวผู้ต้องขัง หมวดที่ 3 การควบคุม ผู้ต้องขัง หมวดที่ 4 ความมั่นคงปลอดภัย หมวดที่ 5 การจัดให้ทำงาน หมวดที่ 6 การ สนทนาและการติดต่อสื่อสาร หมวดที่ 10 การดูแลทรัพย์สินของผู้ต้องขัง หมวดที่ 11 รางวัลและ การลงโทษทางวินัย หมวดที่ 12 การปล่อยและหมวดที่ 13 การตายขอบเขตในกฎหมายเรือนจำ ของประเทศญี่ปุ่น จะเป็นการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังค่อนข้างมาก โดยเฉพาะ ในเรื่องสิทธิของผู้ต้องขัง³⁹ ซึ่งบัญญัติไว้หลายมาตรา โดยในกฎหมายฉบับนี้จะไม่มียกเว้นเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ คณะกรรมการจากภายนอกหรือการกำหนดส่วนราชการแต่ยังมีปรากฏ อยู่ในกฎหมายฉบับอื่น

3.3.2 เครื่องพันธนาการในประเทศญี่ปุ่น จากการศึกษากฎหมายเรือนจำ (The Prison Law) ค.ศ. 1908 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1953 ดังกล่าว มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยการใช้ เครื่องพันธนาการไว้ในหมวดที่ 4 (Chapter IV) ว่าด้วยความปลอดภัย (Security) ดังนี้

³⁶ แหล่งเดิม. (น.112)

³⁷ จาก สิทธิของผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา (รายงานการศึกษาและฉบับสมบูรณ์) (น.131), โดย ณรงค์ ใจหาญ, และคณะ, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

³⁸ The united Nation Asia and Far East Institute. (n.d.) Criminal Justice Legislation of Japan. pp. 201-212.

³⁹ From *Prison Conditions in Japan* (P. 12), by Human Right Watch, n.d.

มาตรา 19 “ ในกรณีที่เกรงว่าผู้ต้องขังจะหลบหนี หรือใช้ความรุนแรง หรือฆ่าตัวตาย หรือในกรณีที่ผู้ต้องขังออกนอกเรือนจำ อาจใช้เครื่องพันธนาการได้” วรรค 2 “ชนิดของเครื่องพันธนาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรม”⁴⁰

ที่กล่าวมานั้น เป็นพระราชบัญญัติเรือนจำ แต่ยังมีกฎหมายที่เป็นกฎข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรมของญี่ปุ่น เรียกว่า ข้อบังคับกฎหมายเรือนจำ (The Prison Law Enforcement Regulations) ปี ค.ศ.1933 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1970 มีการบัญญัติชนิดและลักษณะ

การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง ไว้ในหมวดที่ 4 (Chapter I) ว่าด้วยความปลอดภัย (Security)⁴¹ การใช้เครื่องพันธนาการชนิดอื่นโดยเฉพาะ ต้องกำหนดเงื่อนไข โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม”⁴² กฎหมายพันธนาการของประเทศญี่ปุ่น เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการในประเทศญี่ปุ่นปรากฏใน รายงานทางเลือกในการรายงานเป็นระยะที่ห้าของรัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้ข้อ 40 ของพันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมือง โดยศูนย์นักโทษสิทธิญี่ปุ่น (CPR) ศูนย์นักโทษสิทธิไม่เป็นองค์กรเอกชนแสวงหาผลกำไรที่จัดตั้งขึ้นในปี 1995 โดยมีวัตถุประสงค์ของการปรับปรุงสภาพเรือนจำและนักโทษรักษาในประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ สมาชิกของเรารวมถึงทนายความ, นักวิชาการและนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน CPU ที่มีการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ เช่น องค์กรนิรโทษกรรมสากลสิทธิมนุษยชนและการปฏิรูปกฎหมายอาญาระหว่างประเทศสหพันธ์เพื่อสิทธิมนุษยชนและอื่น ๆ และร่วมกันเราได้จัดสัมมนาหลายประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและการประชุมในประเทศญี่ปุ่น⁴³ CPR เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย CAT และส่งไปกองเรือรบที่ 1 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2008

วัตถุประสงค์ของการรายงานทางเลือกนี้ในรายงานที่ห้าของรัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้พันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมืองที่ถูกรวบรวมเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงผลข้อมูลเพิ่มเติม และมีความเข้มข้นในประเด็นความสนใจของ CPR เพราะทรัพยากร

⁴⁰ The Prison Law Article 19 (Instrument of restraint) “In case there is a fear is a fear of escape of an inmate or of his committing violence or suicide, or in case an inmate is outside the prison, instruments of restraint may be used.

⁴¹ *The United Nations Asia and Far East Institute. (UNAFEI) (pp. 218-219). Op.cit.*

⁴² The Prison Law Enforcement Regulations Article 48 “The instruments of restraint shall be of the following four kinds: (1) Straight Jacket; (2) Gag; (3) Handcuff; (4) Arresting rope. The make of the restraining devices shall be stipulated by the Minister of Justice”.

⁴³ รายงานของรัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้ข้อ 40 ของพันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมือง โดย ศูนย์นักโทษสิทธิญี่ปุ่นกันยายน 2008.

ที่จำกัด ของเราและประสบการณ์ของรายงานฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ Article 2 paragraph 3 (ก) Article 6, Article 7 และ Article 10 ที่ทำสัญญาข้อสรุปและข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการต่อต้านการทรมานที่ 1 เกี่ยวกับเรือนจำ : เื่อนใจในการกักกันในสถาบันกฎหมาย อาญา วรค 17 คณะกรรมการเป็นห่วงว่าเงื่อนไขทั่วไปของการควบคุมตัวในสถาบันกฎหมาย อาญารวมถึงความแออัดขัดเขียด ในขณะที่ต้อนรับการยกเลิกการใช้กุญแจมือหนัง ในสถาบัน กฎหมายอาญาคณะกรรมการตั้งข้อสังเกตด้วยความกังวลข้อกล่าวหากรณีการใช้งานที่ไม่เหมาะสม ของ “ชนิดที่ 2 กุญแจมือหนัง” เป็นการลงโทษ คณะกรรมการเป็นห่วงที่ข้อกล่าวหาของความล่าช้า เกินควรในการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่ผู้ต้องขังรวมทั้งการขาดบุคลากรทางการแพทย์ที่เป็น อิสระภายในระบบเรือนจำบุคคลที่รัฐควรใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงสภาพใน สถานที่ยกกันจะนำพวกเขาสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำระหว่างประเทศและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของบุคคลที่รัฐ Overcrowding. การตรวจสอบที่เข้มงวดของอุปกรณ์การ ควบคุมและนำมาใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการในการป้องกันไม่ให้พวกเขาถูกนำมาใช้สำหรับ การลงโทษ นอกจากนี้บุคคลที่รัฐควรให้แน่ใจว่าเพียงพอกับความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่เป็น อิสระและพร้อมจะให้ผู้ต้องขังทั้งหมดได้ตลอดเวลา บุคคลที่รัฐควรพิจารณาการวางสิ่งอำนวยความสะดวก ทางแพทย์และเจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กรณีเรือนจำนาโกย่า (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อเท็จจริงของกรณี) หลังจากที่สุดของเหตุการณ์ที่ถูกตีพิมพ์โดย ท่ามกลางการวิจารณ์การติดตั้งจากสังคมที่กระทรวงยุติธรรม จัดทีมซึ่งประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่ ของกระทรวงที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงและปัจจัยที่มีพื้นหลัง จากนั้นในปี 2003 เจ้าหน้าที่งาน บริหารการปฏิรูปสภา (สมาชิกมาจากการศึกษาวิชาชีพทางกฎหมายสื่อสารมวลชนแพทย์กลุ่ม ชุมชน) ได้รับการจัดอยู่ในลำดับที่จะตรวจสอบบางประเด็นที่จะปฏิรูปกฎหมายญี่ปุ่นและการ ปฏิบัติ เรายินดีที่รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการเหล่านี้ เพราะการตรวจสอบโดยทีมงานของรัฐบาลและ การตรวจสอบโดยคณะกรรมการปฏิรูปได้นำมาซึ่งข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับปัญหาคุกซึ่งได้รับการ ช้อนอยู่หลังกำแพงคุกกับแสง และการปฏิรูปครอบคลุมถึงการตรากฎหมายของกฎหมายใหม่จะทำให้ มีความคืบหน้า แต่ความสำเร็จเหล่านี้เป็นหนี้ส่วนใหญ่จะออกไปข้างนอกคนของกระทรวงรวมทั้ง สมาชิกทนายความและสมาชิกองค์กรพัฒนาเอกชนและข้อมูลส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เรา จำเป็นต้องรู้เพื่อการปฏิรูปได้รับการช้อนอยู่แม้ตอนนี้ ดังนั้นเราจึงขอเรียกร้องให้รัฐบาลที่จะใช้ ประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนของนักโทษอย่างจริงจังและใช้มาตรการที่เพียงพอรวมถึงการตรวจสอบ ที่รวดเร็วและเป็นธรรมและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้เรายังขอเรียกร้องให้พวกเขาเพื่อ

สร้างองค์กรอิสระที่มีอำนาจที่จะตรวจสอบอย่างรวดเร็วและยุติธรรม⁴⁴ ความตายและการบาดเจ็บในกรณีที่เกิดจากหนังกุญแจมือและกักกันใน “ห้องพักป้องกัน”

ตั้งแต่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ความกังวลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการใช้ข้อมือ และห้องพักคุ้มครอง หลาย ๆ กรณีของการเสียชีวิตในห้องพักที่ได้รับรายงาน สิ่งที่รัฐบาลได้มีมาตรการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้ความตายและได้รับบาดเจ็บในห้องที่ป้องกันได้หรือไม่ เมื่อนักโทษที่ทนทุกข์ทรมานจากโรคใด ๆ หรือได้รับผลกระทบทางจิตใจที่ถูกคุมขังอยู่ในห้องพักการป้องกันวิธีการที่พวกเขาจะได้รับการตรวจสอบโดยแพทย์ (เพราะประเภทนี้มักจะมีการควบคุมทำให้เกิดการตายในห้องพัก) สภาพปัจจุบันและความกังวลของเรากุญแจมือเครื่องหนึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ใช้ความยับยั้งชั่งใจในคุกซึ่งมีเข็มขัดเอาด้วย 2 วงข้อมือที่ทำจากหนังเพื่อแก้ไขข้อมือทั้งสองข้างบนเอว ในบางกรณีเจ้าหน้าที่เรือนจำยึดเข็มขัดเพื่อให้แน่นที่ต่อนักโทษจำนวนมากและถ้าได้กลายเป็นความเสียหายอย่างรุนแรง⁴⁵ สังกตสรูปของ ICCPR ในปี 1998 ยกความกังวลเกี่ยวกับการใช้งานข้อมือของ "มาตรการป้องกันเช่นกุญแจมือหนัง" และอวัยวะที่กล่าวถึงเหล่านี้ใช้ "อาจเป็นการรักษาที่โหดร้ายและไร้มนุษยธรรม" (Para.27 (ง) และ (ฉ) ของ Observation) กุญแจมือเครื่องหนึ่งและห้องป้องกันมักจะถูกนำมาใช้ในลักษณะการลงโทษหรือการล่วงละเมิดทางเมื่อนักโทษพยายามที่จะร้องเรียนไปยังด้านนอกเช่นสมาคมบาร์และองค์กรพัฒนาเอกชนและเขียนไปยังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติเหล่านี้ใช้ไม่เพียงพองของกุญแจมือและ "ห้องการป้องกัน" อาจจะมีละเมิดอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน มีการตัดสินใจของศาลบางอย่างเช่นการตัดสินใจของศาลแขวงของจังหวัดชิบะที่ 7 กุมภาพันธ์ 2000 และการตัดสินใจศาลแขวงของโอซาก้าในวันที่ 29 พฤษภาคมซึ่งบอกว่าการใช้กุญแจมือหนังถือว่าละเมิด (เก่า) เป็นกฎหมายที่เรือนจำในเดือนตุลาคมปี 2002 หลังจากกรณีที่นักโทษเสียชีวิตในระหว่างการควบคุมตัวในห้องพักการป้องกันด้วยกุญแจมือหนังกลายเป็นของสาธารณะรัฐบาลคุกหยุดใช้กุญแจมือหนังในตุลาคม 2003. แล้วรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงชนิดของกุญแจมือหนังกับคัมไบนลอนเพื่อบรรเทาอาการปวด แต่มันได้รับรายงานว่ากุญแจมือเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้ด้วยมือของนักโทษที่ผูกอยู่เบื้องหลังพวกเขา วิธีนี้อาจจะอยู่ในการฝ่าฝืนมาตรา 33 ของกฎหมายขั้นต่ำสำหรับการรักษาของนักโทษ

ก. กรณีที่เรือนจำนาโกย่า

ข. กรณีเรือนจำ Takamatsu

⁴⁴ รายงานของรัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้ข้อ 40 ของพันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมือง โดย ศูนย์นักโทษสิทธิญี่ปุ่นกันยายน 2008.

⁴⁵ พันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมือง โดย ศูนย์นักโทษสิทธิญี่ปุ่น. (2008).

เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2001, นักโทษที่ถูกขังคุกใน Takamatsu ถูกทำร้ายโดยเพื่อนร่วมห้องของเขาและถูกนำตัวไปที่ห้องการป้องกันและยับยั้งด้วยกุญแจมือหนักโดยเจ้าหน้าที่ หลังจากนั้นนัวยามอื่นยึดไว้แน่นและซ่ายนักโทษคนเดียวในห้องมานานกว่า 26 ชั่วโมง การรักษานี้ก่อให้เกิดการบาดเจ็บรุนแรงของนักโทษและเขาทำเรื่องร้องเรียนต่อต้านรัฐบาลคุกสำหรับค่าตอบแทน แต่เขาหายไป 8 พฤษภาคม 2006

ค. กรณีมะคะคุนยักกักกัน

มะคะที่คุนยักกักกันในปี 1996 นักโทษที่ดูเหมือนจะได้รับความทุกข์ทรมานจากความผิดปกติของเครื่องเค็มแอลกอฮอล์จนตัวตายเพราะใช้ร้อน เขาถูกทิ้งไว้ในห้องพักการป้องกันที่อุณหภูมิของอากาศที่ 28.9 องศาเซลเซียสและความชื้นประมาณ 70% สำหรับรอบ 4 วัน ครอบครัวของเขาขึ้นฟ้องรัฐบาลต่อการแสวงหาค่าตอบแทนและศาลแขวง Matsue ตัดสินใจว่ารัฐบาลคุกล้มเหลวที่จะให้การรักษาดูแลที่เพียงพอสำหรับนักโทษและยอมรับความรับผิดชอบสำหรับการตายของเขาและสั่งให้รัฐบาลจ่ายเงินชดเชยให้กับครอบครัวของเขา

ง. ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนคาวาโกกรณิ

เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2001, นักโทษถูกกักตัวไว้ในห้องป้องกันเพราะเขาประพฤติอย่างรุนแรง ในเวลานั้นเขาได้รับการปฏิบัติด้วยโลหะและเครื่องหนักกุญแจมือนานกว่า 24 ชั่วโมง และมีหลังจากผลกระทบ เช่น นิ้วหัวแม่มือของเขาพิการ (Kyodo กด 4 ธันวาคม 2002) ด้านสวัสดิการรักษาทางการแพทย์

เกี่ยวกับการศึกษาสิทธิมนุษยชน สำหรับเจ้าหน้าที่การแพทย์ของเรือนจำ มีการวางแผนจะให้บริการทางการแพทย์ในเรือนจำภายใต้การควบคุมของรัฐมนตรีว่าการ⁴⁶ กระทรวงสาธารณสุขแรงงานและสวัสดิการใด ๆ สถานการณ์ในปัจจุบันและความกังวลของเราเงื่อนไขทางการแพทย์ที่อยู่ในภาวะวิกฤตเร่งด่วนสำหรับนักโทษส่วนใหญ่ ถูกควบคุมตัวในเรือนจำของญี่ปุ่น สมาชิกองค์กรพัฒนาเอกชนที่สนับสนุนนักโทษ และทนายความได้รับจดหมายจำนวนมาก ร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิเสธการรักษาพยาบาล และได้รับการรักษา ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งบางครั้งส่งผลให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส และเสียชีวิต เป็นเหตุผลแรก จำนวนแพทย์ที่ทำงานในคุก ที่มีขนาดเล็กมาก ประการที่สอง เจ้าหน้าที่เรือนจำที่มีคุณสมบัติเป็นพยาบาลมักจะ ตรวจสอบและ จัดการปริมาณนักโทษแทนของแพทย์ รัฐบาลคุกมักจะอธิบายเหตุผลในการรักษานี้เพราะนักโทษจำนวนมาก หลอกว่าป่วยแต่ควรได้รับการพิจารณาเป็นเรื่อง ที่แยกจากกัน นอกจากนี้เมื่อนักโทษต้องการรักษาทางการแพทย์โดยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์บางอย่างที่ทำงานให้กับสถาบัน ภายนอกคุก ผู้ว่า

⁴⁶ พันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมือง โดย ศูนย์นักโทษสิทธิญี่ปุ่น. (2008).

ราชการจังหวัด / ผู้คุม มักจะ ปฏิเสธที่จะ นำพวกเขาออกไปข้างนอก เพราะ ของจำนวน เล็กๆ ของ เจ้าหน้าที่เรือนจำที่มาพร้อมกับ และดูแลนักโทษ นอกจากนี้เรายังเพิ่มความกังวลเกี่ยวกับการสร้างความมั่นใจในสิทธิของ นักโทษ ในการเข้าถึง เวชระเบียนของพวกเขา รวมทั้งบันทึกของยาที่พวกเขากำลังดำเนินการและ ผลของการ ตรวจสอบทางการแพทย์ ของพวกเขา⁴⁷ ให้บริการทางการแพทย์ไม่เพียงพอจะประกอบด้วย การทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายภายใต้มาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในความเป็นจริงคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแนะนำรัฐบาลเพื่อให้แน่ใจว่า "เพียงพอที่เป็นอิสระและให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ให้แก่ผู้ต้องขังทั้งหมดได้"

⁴⁷ แหล่งเดิม.

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาด้านกฎหมายของการใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง

ตามที่กฎหมายไทย เริ่มมีการใช้เครื่องพันธนาการมาตั้งแต่ สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน และได้มีการเปลี่ยนแปลงชนิดและขนาดของการใช้เครื่องพันธนาการ เพื่อให้เหมาะกับโทษของผู้ต้องขังที่กระทำผิดไม่เหมือนกัน จึงมีการบัญญัติการใช้เครื่องพันธนาการเอาไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้เหมาะสมกับโทษที่ได้รับของแต่ละคน ในบทนี้จะได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการกับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ใช้เครื่องพันธนาการในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

4.1 ความไม่ชัดเจนของกฎหมายและกฎข้อบังคับ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง สำหรับการใช้เครื่องพันธนาการนั้น ก็คือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ซึ่งกฎหมายราชทัณฑ์ดังกล่าว เป็นกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษของประเทศไทยในฐานะที่ประเทศไทย มีระบบกฎหมายแบบ Civil law ซึ่งต้องปฏิบัติตามหลักการในประมวลกฎหมายอย่างเคร่งครัด อีกทั้งเมื่อเป็นกฎหมายบังคับโทษทางอาญา ก็ต้องบัญญัติให้ชัดเจนแน่นอน เพื่อเป็นหลักประกันว่า การลงโทษหรือความผิดทางอาญา หรือการที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดนั้นต้องมีกฎหมายตามหลัก Nullum crimen sine certa¹ การที่จะนำกฎหมายที่ใกล้เคียงยืมมาบังคับใช้ในกฎหมายอาญา โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษทางอาญาในชั้นการบังคับคดี จึงกระทำไม่ได้

หากพิจารณาทางด้านปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดต่อกฎหมายราชทัณฑ์นั้น ในปัจจุบันมีการมองในภาพพจน์ที่เปลี่ยนไปจากทัศนคติเดิมที่ว่า อาชญากรเป็นคนชั่วร้ายไม่ควรให้อภัย กลับกลายเป็นว่าอาชญากรเป็นผู้ที่เกิดมาต้องประสบกับความโชคร้าย เป็นผู้ช่วยของสังคมที่จะต้องเยียวยาแก้ไขมากกว่าการลงโทษเพื่อแก้แค้นเพียงอย่างเดียว ดังนั้น การที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้วยการใช้เครื่องพันธนาการในการควบคุมตัว จึงต้องกระทำอย่างเหมาะสมภายใต้กฎหมายบังคับ

¹ จาก กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (น.65) , โดย คณิต ฌ นคร , กรุงเทพฯ : วิทยุชน.

เอาไว้อย่างชัดเจนและแน่นอนด้วย ตัวอย่างของความไม่ชัดเจน ในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กล่าวคือสำหรับผู้ต้องขังที่ศาล ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น เกิดเป็นปัญหาขึ้นมากทั้งในด้านการกำจัดสิทธิเสรีภาพหรือการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ การใช้เครื่องพันธนาการซึ่งมีแนวโน้มไปในทางที่มีได้คำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด แสดงว่าบุคคลได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของหลักพื้นฐาน แห่งสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย โดยเฉพาะสิทธิเสรีภาพของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถูกเรียกว่าเป็นจำเลยจนกลายมาเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ ควรที่จะได้รับสิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปภายในกรอบของการลงโทษตามกฎหมายที่เขาพึงได้รับ แม้ว่าเขาเหล่านั้นอาจเป็นอาชญากรแท้ๆ เขาก็ยังมีสิทธิได้รับความเที่ยงธรรมตามกฎหมายเหมือนกับบุคคลอื่นๆ อีกทั้งยังพึงได้รับการปกป้องสิทธิที่เขามีในฐานะเป็นจำเลยในศาล ในสายตาของกฎหมาย จำเลยหรือผู้ต้องขังที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด ย่อมไม่มีความผิดจนกว่าศาลจะตัดสินว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ริสูทธิการเยียวยาที่จะเกิดตามมานั้น ย่อมไม่เกิดประโยชน์และเทียบกันไม่ได้ต่อสิ่งที่ตัวบุคคลผู้นั้นได้รับ

ในต่างประเทศเขาปฏิบัติกับผู้ต้องขังตามกฎหมายมาตรฐานของ UN. หรือหลักอนุสนธิสัญญาที่มีการทำสัญญากันและปฏิบัติกับผู้ต้องขังมีความคล้ายคลึงกันกับประเทศไทย แต่ในทางปฏิบัติอาจแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของการกระทำความผิดของผู้ต้องขังนั้นๆ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเรือนจำนั้น ว่าโทษหนักควรจะได้ใส่เครื่องพันธนาการแบบไหน และโทษเบาความผิดเล็กๆ น้อยๆ ก็ควรจะใช้เครื่องพันธนาการอย่างไร

ในประเด็นนี้อธิบายผลได้ว่า สำหรับผู้ต้องขังที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น เกิดเป็นปัญหาขึ้นมากทั้งในด้านการกำจัดสิทธิเสรีภาพ หรือการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ การใช้เครื่องพันธนาการซึ่งมีแนวโน้มไปในทางที่มีได้คำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชน หรือเรื่องศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องขัง

4.2 ปัญหาในการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ตามกฎหมายที่ยังไม่ชัดเจนแน่นอน ดังกล่าวมาในข้อ 4 อาจสรุปได้ว่า มีปัญหาในเรื่องกฎหมายอาญา ต่อทางปฏิบัติในการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาอยู่ 3 กรณี กล่าวคือ

1. กรณีผู้ต้องขัง ที่จำคุกอยู่ในเรือนจำ
2. กรณีควบคุมตัวผู้ต้องขังออกไปนอกเรือนจำ ซึ่งอยู่ในระหว่างการเดินทาง

3. กรณีผู้ต้องขังอยู่ในศาล ทั้งระหว่างการรอการพิจารณา และอยู่ต่อหน้าศาลคังนั้น ในการบัญญัติกฎหมายในเรื่องเครื่องพันธนาการที่จะนำมาใช้กับผู้ต้องขังจึงต้องลงรายละเอียดให้ชัดเจนแน่นอนว่า การใช้เครื่องพันธนาการจะต้องใช้ชนิดใด กระทำอย่างไรตลอดทั้งกำหนด กฎเกณฑ์ การใช้ ขนาดให้เป็นมาตรฐานต่อผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของเจ้าพนักงานเรือนจำ ใน 2 กรณีข้างต้น และหากเป็นผู้ต้องขังก่อนคำพิพากษาถึงที่สุดที่มีโทษสูงสุดหรือในคดีอุทธรณ์ ก็ควรบัญญัติโดยแยกประเภท ผู้ต้องขังดังกล่าว ทั้งต้องบัญญัติว่า ต้องใช้เครื่องพันธนาการอย่างไรและชนิดไหนกับผู้ต้องขังประเภทนี้ ทั้งนี้ในทางวิชาการควรที่จะมีความเป็นเสรีนิยม คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ มาเป็นบทบัญญัติในกฎหมายนี้ด้วย

ประเด็นในเรื่องของศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ นักนิติศาสตร์และคำพิพากษาของ รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐเยอรมันที่ให้ความหมายของคำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ซึ่ง หมายถึง คุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ทุกคนโดยไม่ จำเป็นต้องคำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัย หรือคุณสมบัติอื่นๆ ของบุคคลนั้น โดยคุณค่าของ ความเป็นมนุษย์ดังกล่าว มีความมุ่งหมายเพื่อให้มนุษย์มีอิสระในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของ บุคคลนั้น ๆ ภายใต้อำนาจรับผิดชอบของตนเอง โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ดังกล่าว มีความมุ่ง หมายเพื่อให้มนุษย์มีอิสระในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ภายใต้อำนาจรับผิดชอบ ของตนเอง โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าที่ไม่อาจล่วงละเมิดได้²

วิเคราะห์ปัญหาได้ว่า ประเทศไทยในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการถือว่าเป็น การกระทำทารุณและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรม ทางอาญาในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิเสรีภาพของมนุษย์กับการใช้อำนาจรัฐใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกจากนี้มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในปฏิญญาสากลฯ กติกา ระหว่างประเทศแล้ว ยังเป็นเรื่องเฉพาะด้านมากขึ้นในการวางแนวทางการปฏิบัติของรัฐและ เจ้าหน้าที่ของรัฐว่าอย่างไรจึงจะชอบด้วยกฎหมาย และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม³ หลักการใน อนุสัญญาฯ ฉบับดังกล่าว นอกเหนือจากการกระทำทารุณหมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่ ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง ไม่ว่าในด้านร่างกาย หรือจิตใจ โดยเป็นการ

² จาก หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง : กรณีศึกษาสิทธิในการดำเนินชีวิต. (น.9-10), โดย ฉัญญา จรรยาชัยเลิศ, 2548

³ จาก มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา . โดย ชาตี ชัยเดชสุริยะ, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

กระทำโดยเจตนาที่จะล่วงละเมิดซึ่งกระทำต่อบุคคลใดเพื่อที่จะบีบบังคับให้ผู้นั้นหรือบุคคลที่สามยอมบอกข้อเท็จจริงหรือในการรับสารภาพ เพื่อลงโทษผู้นั้นสำหรับการกระทำของผู้นั้นหรือผู้ต้องที่สงสัยว่าได้ กระทำนั้น หรือเพื่อเป็นการข่มขู่ บังคับผู้นั้น บุคคลที่สาม และด้วยเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ ซึ่งได้ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานโดยการกระทำทั้งหมดได้กระทำโดยถึงที่สุดตามวิธีการของประเทศนั้น และโดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว แต่ทั้งนี้การแก้ไขเยียวยาที่กระทำไม่ถึงที่สุดนั้นต้องไม่ใช่เป็นกรณีที่เกิดจากการเลื่อนเวลาโดยไม่สมควร หรือโดยมีพฤติการณ์ในทางที่จะไม่ชดใช้เยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดต่ออนุสัญญาฯ ฉบับนี้ ซึ่งใครจะล่วงละเมิดได้ สำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำซึ่งถือเป็นมนุษย์และพลเมืองของประเทศผู้หนึ่ง จึงควรได้รับสิทธิต่าง ๆ เช่นเดียวกับประชาชนทุกคนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เนื่องจากสถานะแห่งความมีศักดิ์ศรีของมนุษย์เช่นนี้ ย่อมถือว่าดำรงอยู่ในมนุษย์ทุกคน และไม่อาจถูกกลืนหรือทำลายลงได้ ไม่ว่าจะโดยรัฐหรือโดยตัวของเขาเอง หมายความว่า แม้มนุษย์จะมีพฤติกรรมที่ดูแล้วไร้ศักดิ์ศรีหรือไร้คุณค่า แต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเขาก็ยังคงอยู่มิได้ถูกกลืนไปด้วย ดังนั้นจึงต้องเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนของบุคคลที่เป็นผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องขังในเรือนจำด้วยเช่นเดียวกันแม้จะเป็นนักโทษเด็ดขาดก็ตาม⁴

ในประเด็นนี้อธิบายได้ว่าในเรื่องของศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐเยอรมันที่ให้ความหมายของคำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไว้ซึ่งหมายถึง คุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ทุกคนโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัย หรือคุณสมบัติอื่น ๆ ของบุคคลนั้น โดยคุณค่าของความเป็นมนุษย์ดังกล่าว มีความมุ่งหมายเพื่อให้มนุษย์มีอิสระ ในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้นๆ

4.3 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ได้บัญญัติสิทธิของผู้ต้องขังดังนี้

ผู้ถูกคุมขัง ระหว่างการดำเนินคดี มีสิทธิได้รับการจัดหา หนังสือ หนังสือพิมพ์ เครื่องเขียนและอุปกรณ์การยังชีพอื่นๆ ด้วยค่าใช้จ่ายส่วนตัวหรือมีผู้อื่นจ่ายให้ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง

⁴ จาก หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาสิทธิในการดำเนินชีวิต. (น.11-12), โดย ฉัญญา จรรยาชัยเลิศ. 2548

⁵ จาก ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สู่รมมิกสิทธิมนุษยชน. (น.65), โดย จริญญา โฆษณานันท์, 2544 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์นิติธรรม

ผลประโยชน์แห่งความยุติธรรม ความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่คุมขังนั้นด้วย⁶

ผู้ถูกคุมขัง ระหว่างการดำเนินคดี พึงมีสิทธิให้แพทย์ หรือทันตแพทย์ของตนมาเยี่ยม และบำบัดรักษาอาการ หากว่ามีความจำเป็นอันควรและผู้ถูกคุมขังดังกล่าวสามารถออกค่าใช้จ่ายเองได้⁷

ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี พึงได้รับอนุญาต ให้ติดต่อแจ้งข่าวกับครอบครัวของตนในทันทีกับการที่ตนถูกคุมขัง อีกทั้งพึงได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับครอบครัวและญาติของตนนั้น กับมีสิทธิได้รับการเยี่ยมจากบุคคลดังกล่าวด้วยการจำกัดสิทธิดังกล่าว และการควบคุมการใช้สิทธินั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่คุมขังนั้น “ เพื่อการใช้สิทธิต่อสู้คดี ผู้ถูกคุมขังระหว่างการดำเนินคดี พึงได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ในกรณีที่มีบริการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในประเทศนั้น และพึงได้รับการเยี่ยมจากที่ปรึกษากฎหมายนั้นเพื่อการศึกษาหรือเกี่ยวกับการต่อสู้คดี และการเตรียมคดีนั้นเป็นการส่วนตัว ในกรณีที่ผู้ถูกคุมขังดังกล่าวพึงมีสิทธิได้รับอุปกรณ์การเขียนหนังสือด้วย การพูดคุยระหว่างผู้ถูกคุมขังดังกล่าวกับที่ปรึกษากฎหมายแม้ว่าจะอยู่ในห้องที่เจ้าหน้าที่มองเห็นได้ แต่ต้องมีการกันระยะ ไม่ให้เจ้าหน้าที่ตรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่น ได้ยินการพูดคุยกันนั้น”

หลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุก (Body of Principles for the protection of All persons under Any Form of Detention or Imprisonment, 1988) หลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุก เป็นมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะจะจงอีกฉบับหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังซึ่งอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่โดยทั่วไปแล้วไม่มีการให้ประเทศต่างๆ เข้าเป็นภาคีหากแต่เป็นมาตรฐานเพื่อส่งเสริมปฏิบัติที่ดี ซึ่งไม่ขัดแย้งกับโดยตรง ซึ่งมีเนื้อหาในทิศทางที่ขยายการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ของผู้ต้องขังไปในแนวทางที่กว้างขวางมากขึ้น

โดยนัยของหลักการดังกล่าว ถือเป็นบริบทของประโยชน์ที่บุคคลพึงได้รับจากรัฐและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยได้มีการออกมาตรการคุ้มครองในทางที่มุ่งจะให้บุคคลที่เป็นผู้ต้องขังหรือผู้ที่ถูกคุมขังหรือจำคุก ได้รับการดูแลด้านสุขภาพ การศึกษาและการฝึกอาชีพ ตลอดจนเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถกลับคืนไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขเมื่อได้รับการ

⁶ กฎกระทรวงฯ ข้อ 127, 128, 129 และ 130.

⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479, มาตรา 29 และกฎกระทรวงฯ ข้อ 38, 39, 66, 72 และ 73.

ปล่อยตัว ซึ่งหลักการฯ ฉบับนี้ รับรองโดยที่ประชุมสมัชชาทั่วไปขององค์การสหประชาชาติโดยมติที่ 43/173 ลงวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1988 ซึ่งมีทั้งหมด 39 ข้อ โดยมีข้อบังคับทั่วไป (General clause) ว่า “หลักการฉบับนี้จะต้องไม่ถูกแปลความไปในทางที่จำกัดหรือเสื่อมเสียต่อสิทธิใดๆ ที่กำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง”⁸

หลักการฯ ดังกล่าว ได้ให้ความหมายของคำจำกัดความไว้ในลักษณะเดียวกันกับคำว่า “นักโทษหรือผู้ต้องขัง” (Prisoners) ที่บัญญัติไว้ในกฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ แต่ได้แบ่งไว้เป็น 2 ลักษณะ และใช้บังคับกับบุคคลทั้งสองลักษณะนั้น คือ ใช้คำว่า “ผู้ที่ถูกคุมขัง” (Detained person) และ “ผู้ที่ถูกจำคุก” (Imprisoned person) ซึ่งมีความหมายต่างกันดังนี้

4.4 การใช้เครื่องพันธนาการ

สำหรับกรมราชทัณฑ์ของไทยนั้น ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยมีการจัดให้มีมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน 5 ด้าน ซึ่งจำแนกออกเป็น⁹

- 1) มาตรฐานด้านการแยกประเภทผู้ต้องขัง
- 2) มาตรฐานด้านการร้องทุกข์และการลงโทษทางวินัย
- 3) มาตรฐานด้านการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง
- 4) มาตรฐานด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และ
- 5) มาตรฐานด้านการเยี่ยมผู้ต้องขัง

“ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎนี้ เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นผู้บัญชาการเรือนจำจะอนุญาตให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าเบากว่าที่กำหนดไว้ในกฎนี้ก็ได้” จากหลักกฎหมายดังกล่าวทั้งในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวงฯ จะเห็นว่ากรณีของการใช้เครื่องพันธนาการนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเป็นหลักไว้เลยว่า ห้ามใช้เครื่องพันธนาการนอกจากจะเข้าข้อยกเว้น สำหรับผู้ต้องขังที่สูงอายุและผู้ต้องขังหญิงคงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติกับนักโทษ เรียกว่า คนต้องขัง หรือคนต้องขังในระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกาเพราะกฎกระทรวงฯ บัญญัติให้ใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังเหล่านี้ เฉพาะในกรณีที่ต้องนำตัวออกไปนอกเรือนจำเท่านั้น แต่บางรายที่ปฏิบัติกันมา ถึงแม้ว่าในเรือนจำก็ใช้ จนถึงขั้นต้องมีการเรียกร้อง

⁸ จาก มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (น.121-127), โดย กิตติพงษ์ กิตยารักษ์,ชาติ ชัยเดชสุริยะ, และณัฐวสา ฉัตรไพฑูรย์, ม.ป.ป.

⁹ มาตรฐาน 5 ด้านของกรมราชทัณฑ์. จาก <http://www.correct.go.th>.

กัน หากพิจารณาความในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์แล้ว จะเห็นว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ ต้องการให้ใช้เครื่องพันธนาการเพื่อป้องกันเหตุร้ายหลักๆ 2 ประการเท่านั้น คือ

1. ป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี อันเป็นหัวใจหลักของงานราชทัณฑ์หรืองานเรือนจำ
2. ป้องกันผู้ต้องขังจิตปกติหรือไม่ปกติก็ตาม มิให้ทำการอันเป็นอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น¹⁰ ซึ่งเมื่อเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายดังนี้แล้ว ก็ยากที่จะใช้เครื่องพันธนาการไปในทางที่ผิดได้ เว้นแต่จะมีเจตนาเช่นนั้น หากพิจารณาข้อกำหนดด้วย กฎมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ซึ่งกรมราชทัณฑ์อ้างว่าได้ยึดถือปฏิบัติ จนถึงกับมาอ้างไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ ก็จะเห็นว่าหลักการใช้เครื่องพันธนาการในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎ

4.4.1 ตรวจสอบหาสาเหตุของปัญหาการบังคับใช้ คือ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลสหประชาชาติ จึงเกิดเป็นปัญหาขึ้นต่อผู้ต้องขัง ในเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น

ซึ่งหากไม่เป็นไปตามกฎหมายราชทัณฑ์ หรือไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล เช่น การจำตรวนผู้ต้องขังตลอด 24 ชั่วโมง จนเกิดเป็นแผลอักเสบบริเวณที่ใส่ตรวนก็อาจเข้าข่ายการกระทำที่เป็นการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษผู้อื่นที่เป็นการทำร้ายไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้กระทบต่อสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ ตามมาด้วยแต่ทั้งนี้และทั้งนั้นในทางปฏิบัติการมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติมาพิจารณาภายในประเทศใดประเทศหนึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญเพราะหมายถึงความมั่นคงภายในประเทศนั้นๆ ด้วย การที่สหประชาชาติจะเข้าไปมีบทบาทภายในประเทศใดประเทศหนึ่ง ก็เป็นเรื่องยากอยู่แล้วที่จะกระทำได้ ดังนั้นในทางที่ดีที่สุดในประเทศนั้นเองโดยเฉพาะประเทศไทยควรที่จะต้องพัฒนาและส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มากขึ้นอย่างน้อยก็น่าจะมีระบบการตรวจสอบการทำงานของเจ้าพนักงานที่เข้มแข็งไม่คำนึงถึงระบบพวกพ้องพร้อมทั้งคำนึงถึงกฎหมายเป็นสำคัญอำนาจ เจ้าพนักงาน

ประการสุดท้าย จำนวนผู้ต้องขังมีมากมายจนไม่อาจแก้ไขเป็นรายบุคคลได้ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปแก้ไขไม่ได้ และที่ยิ่งกว่านั้นก็มักจะมีทัศนคติไปในด้านการลงโทษเพื่อแก้แค้นเป็นหลัก ตลอดจนสถานที่ที่ไม่ได้ออกแบบไว้เพื่อการฟื้นฟูแต่จะเป็นลักษณะของการลงโทษมากกว่าในปัจจุบัน การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามทฤษฎีดังกล่าว แม้จะมีข้อจำกัดอยู่หลาย

¹⁰ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479.

ประการ แต่ก็ได้รับการยอมรับไปใช้ปฏิบัติอยู่ในวงการราชทัณฑ์ของประเทศต่างๆ โดยทั่วไป¹¹ ทั้งนี้ก็โดยผสมผสานไปกับการแก้ไขฟื้นฟูในด้านต่างๆ ตามทฤษฎีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา จุดที่แตกต่างกันไป จากแนวทางตามทฤษฎีที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ตามที่ได้กล่าวมานั้น หากพิจารณาวิวัฒนาการทางความคิดในด้านต่างๆ แล้ว มีอยู่ในหลายๆ ทฤษฎีที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้ อีกทั้งที่ยังไม่ได้กล่าวถึงด้วย ซึ่งมาจากแนวความคิดของนักอาชญาวิทยาในอดีตซึ่งพัฒนามาเป็นวิวัฒนาการที่แตกต่างกันไปทางด้านสิทธิของผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าด้วยการต่อต้านการกระทำทารุณและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1984) อนุสัญญาฯ ฉบับนี้สอดคล้องกับหลักการที่ประกาศไว้ในกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งการรับรู้ถึงสิทธิที่เท่าเทียมกันและไม่แบ่งแยกของสมาชิกทุกคนของครอบครัวมนุษย์ คือ พื้นฐานแห่งเสรีภาพความยุติธรรม และสันติภาพของโลก ถือเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทารุณและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิเสรีภาพของมนุษย์กับการใช้อำนาจรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกจากนี้มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ใน

ปฏิญญาสากลฯ กติการะหว่างประเทศแล้วยังเป็นเรื่องเฉพาะด้านมากขึ้น ในการวางแนวทางการปฏิบัติของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าอย่างไรจึงจะชอบด้วยกฎหมาย และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม¹²

หลักการในอนุสัญญาฯ ฉบับดังกล่าว นอกเหนือจากสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในปฏิญญาสากลฯ กติการะหว่างประเทศฯ แล้ว ยังเป็นการบัญญัติที่คำนึงถึงหลักการในปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนให้พ้นจากการกระทำทารุณ และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ปี 1975 ที่เคยได้กล่าวมาแล้วด้วย อนุสัญญาฯ ฉบับนี้ ประารถนาที่จะทำให้เกิดความบากบั่นที่มีประสิทธิภาพในการต่อต้านกระทำทารุณและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั่วโลก โดยเปิดให้แต่ละประเทศสามารถลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีได้มีการ “โดย

¹¹ จาก *หลักทัณฑ์วิทยา: หลักการวิเคราะห์ระบบงานราชทัณฑ์*, โดย นัทธี จิตสว่าง, ม.ป.ป.

¹² จาก *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา* โดย ชาติ ชัยเดชสุริยะ, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

จุดมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ การกระทำทรมานหมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะในด้านร่างกาย หรือจิตใจ โดยเป็นการ¹³ กระทำโดยเจตนาที่จะล่วงละเมิดซึ่งกระทำต่อบุคคลใดเพื่อที่จะบีบบังคับให้ผู้นั้นหรือบุคคลที่สามยอมบอกข้อเท็จจริงหรือให้การรับสารภาพ หรือเพื่อลงโทษผู้นั้นสำหรับการกระทำของผู้นั้นต้องสงสัยว่าได้กระทำนั้น หรือเพื่อเป็นการข่มขู่หรือบังคับผู้นั้นหรือบุคคลที่สามหรือด้วยเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะชนิดใด ๆ ซึ่งได้ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือ ความทุกข์ทรมานโดยการกระทำ การยุยง ส่งเสริม การยินยอม หรือการเพิกเฉยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นที่กระทำในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นเองประจำตัว หรือ โดยปกติธรรมดาสำหรับการลงโทษตามกฎหมาย”

“หลักเกณฑ์ในข้อนี้ ไม่กระทบต่อหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายในระหว่างประเทศ ในกรณีที่ประเทศนั้นๆ กำหนดความหมายของการกระทำทรมานไว้อย่างกว้างขวางกว่า”

4.4.2 สรุปเปรียบเทียบปัญหาประเทศไทยกับต่างประเทศ ในกรณีที่คณะกรรมการได้รับข้อมูล ที่ตรวจสอบได้เกี่ยวกับการกระทำทรมานที่กำลังเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบในประเทศภาคใด ให้คณะกรรมการเชิญประเทศนั้นเข้ามีส่วนร่วมในการสอบสวนข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นคณะกรรมการจะเข้าไปแก้ไขปัญหาคืบต่อไปได้ต่อเมื่อเป็นที่ชัดเจน

ว่าการแก้ไขเยียวยาทั้งหมดได้กระทำโดยถึงที่สุดตามวิธีการของประเทศนั้น และโดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว แต่ทั้งนี้การแก้ไขเยียวยาที่กระทำไม่ถึงที่สุดนั้น ต้องไม่ใช่เป็นกรณีที่เกิดจากการเลื่อนเวลาโดยไม่สมควร หรือโดยมีพฤติการณ์ในทางที่จะไม่ชดใช้เยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดต่ออนุสัญญาฯ ฉบับนี้ โดยเฉพาะกรรมการจะต้องจัดการประชุมลับ เพื่อเป็นการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวด้วย สิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น ทั้งนี้เจ้าพนักงานเรือนจำก็มีส่วนสำคัญเพราะเป็นบุคคลที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยตรง จึงต้องคำนึงถึงการกระทำนั้นจะไปละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ด้วย หรือเป็นการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่¹⁴ หรือผู้อื่นซึ่งเมื่อเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายดังนี้แล้ว ก็ยาก

¹³ จาก มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, (น.48-59), โดย กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, ชาคี ชัยเดชสุริยะ, และฉัฐวสา ฉัตรไพฑูริย์, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนากระบวนการยุติธรรม.

¹⁴ แหล่งเดิม.

ที่จะใช้เครื่องพันธนาการไปในทางที่ผิดได้ เว้นแต่จะมีเจตนาเช่นนั้นหากพิจารณาข้อกำหนดว่าด้วยกฎมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ซึ่งกรมราชทัณฑ์อ้างว่าได้ยึดถือปฏิบัติ จนถึงกับมาอ้างไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ ก็จะเห็นว่าหลักการใช้เครื่องพันธนาการในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎมาตรฐานขั้นต่ำ คล้ายคลึงกัน ความจริงหลักการเหล่านี้มีมานานแล้ว ที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีกำหนดอยู่ในข้อบังคับสำหรับปฏิบัติต่อนักโทษของคณะกรรมการพิจารณาการลงอาญาและการราชทัณฑ์ ค.ศ. 1929 (แก้ไขใน ค.ศ. 1935) ของสันนิบาตชาติ เข้าใจทั้งกฎมาตรฐานขั้นต่ำ และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ก็คงมีที่มาจากข้อบังคับฯ ของสันนิบาตชาตินี้เองหลักการต่าง ๆ จึงคล้ายคลึงกัน มิใช่แต่เฉพาะเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการเท่านั้น เดิมเครื่องพันธนาการมีเพียง ตรีวน กุญแจมือ และโซ่ล่ามเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ได้มีการแก้ไขกฎกระทรวงฯ ข้อ 25-28 เพิ่มเติมกุญแจเท้าขึ้นมาอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเหตุที่ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฯ ก็เพราะต้องการจะเพิ่มเครื่องพันธนาการประเภทกุญแจเท้าขึ้นมาอีกประเภทหนึ่ง ตามแบบอย่างประเทศอื่นบางประเทศ โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ดูเป็นอารยะมากขึ้น พร้อมกันนี้ก็ได้อัปเดตเพิ่มเติมตรวนขึ้นมาอีกหนึ่งขนาด และกำหนดให้ใช้ตรวนแบบใหม่ที่ทันสมัย แต่มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิมเพราะใช้เหล็กอย่างดี ตลอดจนปรับปรุงวิธีการใช้เครื่องพันธนาการไปด้วย

วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด จะสรุปรายละเอียดเป็นข้อๆ จากรายละเอียดในหัวข้อใหญ่ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 ดังต่อไปนี้ คือ

1. การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานเรือนจำ ในการสั่งให้ใช้ หรือเพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการนั้น ระบบตรวจสอบและถ่วงดุลต่อเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ในการกระทำได้กล่าวยังไม่มีความชัดเจน และไม่เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ ตลอดจนตรวจสอบการกระทำได้ยาก
2. สภาพความมั่นคงแข็งแรงของอาคารและสถานที่ ในเรือนจำหรือทัณฑ์สถานส่วนใหญ่ไม่เหมาะสมสำหรับการควบคุมตัวผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่อัตราโทษสูง หรือผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์
3. จำนวนของผู้ต้องขังที่มีจำนวนมาก เรือนจำและทัณฑ์สถานทั่วไปมีความจุที่จะรองรับไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้ต้องขัง จึงเกิดเป็นปัญหาทางด้านความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำ และต้องสรรหาการปฏิบัติและวิธีการเพื่อควบคุมผู้ต้องขังอย่างหนึ่ง คือการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง
4. การไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ ในการปรับปรุงสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องขังและการติดตั้งระบบเสริมความมั่นคงภายใน รวมทั้งการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์

เทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุมตรวจค้นและควบคุมตัวผู้ต้องขังการขาดแคลนบุคคลากร ในการควบคุมตัวผู้ต้องขังก่อนคำพิพากษาถึงที่สุด การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำจะแยกออกเป็น 2 ประเภท¹⁵ คือ เจ้าพนักงานอำนวยการกลางและเจ้าพนักงานประจำเรือนจำ

4.4.3 การตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน โดยองค์กรภายในหมายถึงการตรวจสอบการทำงานของเจ้าพนักงานเรือนจำต่ออำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยเฉพาะการละเมิดสิทธิผู้ต้องขัง เช่น การใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด เป็นต้น ซึ่งเป็นการตรวจสอบภายในองค์กรนั่นเอง ในที่นี้ก็คือ เรือนจำและทัณฑสถานซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของกรมราชทัณฑ์ ทั้งนี้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่รับรอง และคุ้มครองให้อำนาจกระทำได้ในรูปแบบต่างๆ ภายในหน่วยงานของกรมราชทัณฑ์นั่นเอง ในเบื้องต้น การที่จะตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำนั้นส่วนใหญ่จะเริ่มจากผู้ต้องขังก่อน เพราะถ้ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติโดยมิชอบต่อผู้ต้องขัง เช่น กรณีการใช้เครื่องพันธนาการ เช่นนี้หากผู้ต้องขังประสงค์ร้องเรียน ก็จะมีการเขียนข้อร้องเรียนและนำกล่องส่งรับเรื่องร้องเรียนหรือผู้ต้องขังยื่นต่อพัศดี ซึ่งในกฎหมายย่อมที่จะต้องได้รับการพิจารณา โดยพัศดีของเรือนจำนั้นต้องสอบข้อเท็จจริง แล้วแก้ไขหรือช่วยเหลือตามสมควรแก่กรณีและเสนอต่อไปยังผู้บัญชาการเรือนจำพร้อมกับรายงานชี้แจงการปฏิบัติดังกล่าว¹⁶ จากนั้นหากข้อเท็จจริงมีมูล จึงจะเป็นการตรวจสอบ โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน หากผู้กระทำผิดเป็นเจ้าพนักงานเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ก็จะมีการดำเนินการฐานผิดวินัยโดยคณะกรรมการซึ่งเป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ก่อน และถ้าเป็นการทำผิดอาญาร้ายแรงก็ต้องดำเนินคดีอาญาเช่น¹⁷ ซึ่งหากพิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ลงโทษเจ้าพนักงานเรือนจำที่กระทำผิดวินัย และถือเป็นการตรวจสอบอำนาจทางกฎหมายอย่างหนึ่ง ต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติวินัยข้าราชการกรมราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2482 กล่าวคือ ข้าราชการกรมราชทัณฑ์หรือเจ้าพนักงานเรือนจำ ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เคร่งครัดตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแผนของเรือนจำ หรือทัณฑสถาน ต้องสอบสวนและลงโทษ หรือรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้น โดยไม่ชักช้าถ้าหากมีกรณีเมื่อเจ้าพนักงานด้วยตนเอง หรือผู้ต้องขัง กระทำผิดหรือพยายามจะกระทำผิด¹⁸ เจ้าพนักงาน

¹⁵ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479.

¹⁶ เกี่ยวกับเรื่องการร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง ในกฎกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 120-126.

¹⁷ จาก สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย (น.201-202), โดย กุลพล พลวัน, 2537, ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

¹⁸ พระราชบัญญัติวินัยข้าราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2482, มาตรา 6-7.

เรือนจำที่ประพฤติตัวผิดวินัย เช่น ไปละเมิดสิทธิผู้ต้องขังตามที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ และกฎกระทรวงฯ ที่คุ้มครองแก่ผู้ต้องขัง อาจจะต้องรับโทษ ดังนี้

- 1) ขัง
- 2) เพิ่มเวรยาม
- 3) กักบริเวณ

อย่างไรก็ตาม นอกจากการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำโดยคณะกรรมการเรือนจำ ซึ่งมาจากองค์กรภายนอกดังกล่าวแล้ว หากพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับเดิม พ.ศ. 2540 ก็จะพบว่า ยังมีองค์กรภายนอกซึ่งเป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำได้อีกด้วย กล่าวคือ เป็นสถาบันระดับชาติในประเทศไทยที่มีบทบาทในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยอ้อมและโดยตรง ซึ่งเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ อันได้แก่ “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” และ “คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ”¹⁹ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยทั่วไปแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะเน้นภาระหน้าที่ของงานสอบสวนอย่างเป็นทางการกรณีมีข้อร้องเรียนเกิดขึ้น ซึ่งเป็นไปตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสหประชาชาติที่มีการจัดตั้งขึ้นโดยเป็นองค์กรอิสระ และมีการเรียกชื่อต่างๆ กันไปตามแต่ละประเทศนั้นๆ เบื้องต้นจะมีหน้าที่กำกับการบริหารรัฐกิจให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมตามกฎหมาย เพื่อให้คุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้ที่เชื่อว่าตนต้องตกเป็นเหยื่อของการกระทำที่ไม่ชอบโดยฝ่ายปกครอง รวมทั้งหน้าที่ไกล่เกลี่ยอย่างเป็นทางการระหว่างผู้ร้องเรียนกับฝ่ายรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่รัฐ สำหรับในประเทศไทยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจดังต่อไปนี้²⁰

พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ในกรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น

สรุป เปรียบเทียบกฎหมายการตีตราประเทศไทยกับต่างประเทศ อีกทั้งประเทศในระบบ Common Law & Civic Law มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ขอบ่ง

¹⁹ จาก สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย (น.186) , โดย กุลพล พลวัน ,2547, กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

²⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540, มาตรา 197.

ใช้เครื่องพันธนาการนั้น ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 14 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่”

(1) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
 (2) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตไม่สมประกอบ อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น
 (3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม
 (4) เมื่อถูกคุมตัวไปนอกเรือนจำ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมเห็นเป็นการสมควรที่ จะต้องใช้เครื่องพันธนาการเมื่อรัฐมนตรีสั่งว่าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ เนื่องจาก สภาพของเรือนจำ หรือสภาพการณ์ของท้องถิ่นภายใต้บังคับอนุมาตรา (4) และ (5) แห่งมาตรานี้ ให้ พักติเป็นเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังและที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้น และมีการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องพันธนาการและข้อบ่งใช้ไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ออก ตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 หมวด 3 ข้อ 25 ข้อ 26 ข้อ 27 ข้อ 28 ข้อ 29 และข้อ 30

“ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎนี้ เว้นแต่ในกรณี ที่จำเป็นผู้บัญชาการเรือนจำจะอนุญาตให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าเบากว่าที่กำหนด ไว้ในกฎนี้ก็ได้” จากหลักกฎหมายดังกล่าวทั้งในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวงฯ จะ เห็นว่ากรณีของการใช้เครื่องพันธนาการนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเป็นหลักไว้เลยว่า ห้ามใช้ นอกจากจะเข้าข้อยกเว้น สำหรับผู้ต้องขังที่สูงอายุและผู้ต้องขังหญิงคงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติกับ นักโทษ เรียกว่า คนต้องขัง หรือคนที่อยู่ในระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกาเพราะกฎกระทรวงฯ บัญญัติ ให้ใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังเหล่านี้ เฉพาะในกรณีที่ต้องนำตัวออกไปนอกเรือนจำเท่านั้น แต่ บางรายที่ปฏิบัติกันมา ถึงแม้ว่าในเรือนจำ ก็ใช้จนถึงขั้นต้องมีการเรียกร้องกันหากพิจารณาความใน มาตรา 14 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์แล้ว จะเห็นว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ ต้องการให้ใช้ เครื่องพันธนาการเพื่อป้องกันเหตุร้ายหลักๆ 2 ประการเท่านั้น คือ²¹

- 1) ป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี อันเป็นหัวใจหลักของงานราชทัณฑ์หรืองานเรือนจำ
- 2) ป้องกันผู้ต้องขังจิตปกติหรือไม่ปกติก็ตาม มิให้ทำการอันเป็นอันตรายต่อตนเอง

²¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.

หรือผู้อื่นซึ่งเมื่อเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในต่างประเทศเขาก็ปฏิบัติตามกฎหมายของ อนุสัญญาของ UN. ว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน หรือการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างโหดร้ายทารุณ ซึ่งเหมือนกันกับประเทศไทย คือ “ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่”

- (1) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
- (2) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตไม่สมประกอบ อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น
- (3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม
- (4) เมื่อถูกคุมตัวไปนอกเรือนจำ

ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎนี้ เว้นแต่ในกรณีที่เป็นผู้บัญชาการเรือนจำจะอนุญาตให้ใช้เครื่องพันธนาการอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าเบากว่าที่กำหนดไว้ในกฎนี้ก็ได้” จากหลักกฎหมายดังกล่าวทั้งในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวงฯ จะเห็นว่ากรณีของการใช้เครื่องพันธนาการนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเป็นหลักไว้เลยว่า ห้ามใช้นอกจากจะเข้าข้อยกเว้น สำหรับผู้ต้องขังที่สูงอายุและผู้ต้องขังหญิงคงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติกับนักโทษ เรียกว่าคนต้องขัง หรือคนต้องในระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกาเพราะกฎกระทรวงฯ บัญญัติให้ใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังเหล่านี้ เฉพาะในกรณีที่ต้องนำตัวออกไปนอกเรือนจำเท่านั้น แต่บางรายที่ปฏิบัติกันมา ถึงแม้ว่าในเรือนจำ ก็ใช้จนถึงขั้นต้องมีการเรียกร้องกันให้เลิกใช้เครื่องพันธนาการประเภทโซ่ตรวน และให้หันมาใช้เครื่องพันธนาการประเภทผ้าใบ และสายรัดมือกับเท้าแทนจะได้ไม่เป็นการทรมานและไม่ขัดกับหลักของอนุสนธิสัญญาของ UN. ที่ว่าด้วยการทรมานแบบโหดร้ายทารุณกับผู้ต้องขัง

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการศึกษา

หลักการสากลว่าด้วยการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังมีอยู่ว่า ผู้ต้องขังที่จะต้องใส่เครื่องพันธนาการทุกคนจะต้องได้รับการตรวจร่างกายเสียก่อนที่จะใส่เครื่องพันธนาการนั้นๆ จะได้ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายของผู้ต้องขัง การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังถึงแม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติไว้รัดกุมเพียงใดก็ตาม หากผู้มีอำนาจสั่งการให้ใช้ขาดจิตสำนึกในหน้าที่ ใช้ระบบอุปถัมภ์กับพวกพ้องโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรม หรือไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่แล้ว ความยุติธรรมในสังคมก็จะถูกกลืนรอนลงไปอย่างแน่นอน เรือนจำในฐานะหน่วยงานของราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม ถ้าหากได้กระทำหน้าที่อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว ก็จะบรรลุเป้าหมายในการคุ้มครองสังคม ฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำความผิด และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่ถ้ากระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะหน่วยงานราชทัณฑ์ทำหน้าที่ล้มเหลว ก็จะเกิดวิกฤตโดยที่ประชาชนจะไม่ให้ความสนับสนุนและร่วมมือ สร้างความไม่เป็นมิตร และความขัดแย้งในสังคม อาจเกิดความไม่พอใจระหว่างหน่วยงานอย่างรุนแรง รวมทั้งอาจจะทำการล้มล้างรัฐบาล ดังนั้น จึงจำเป็นต้องประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามเป้าหมายให้ได้ ซึ่งเป็นหลักของการปกครองระบบประชาธิปไตย

นอกจากนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำที่อยู่ในสังกัดของกรมราชทัณฑ์จะต้องตระหนักถึงการใช้กฎหมายและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ อีกทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ข้อบังคับ กฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ โดยต้องดำเนินนโยบายให้มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอย่างจริงจัง อีกทั้งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็อยากเป็นสื่อในการนำเอาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับนานาอารยประเทศ ที่เขาใช้ปฏิบัติกับผู้ต้องขังตามกฎของ UN. ที่ว่าด้วยการทรมาน และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อีกทั้งสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เพื่อเป็นการลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังให้น้อยลง โดยการนำเอาเครื่องพันธนาการแบบต่างประเทศที่เขาใช้กันประเภท สายรัด หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้ต้องขังให้น้อยที่สุด ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความผิดพลาดในการใช้โซ่ตรวน

ได้แก่ ในกรณีของนายฉัฐวุฒิ ไสยเกื้อ เป็นอุทธรณ์ที่ดีที่สมควรที่ประเทศไทยเราจะได้ใช้เป็นจุดเริ่มในการแก้ไขแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษหรือกฎหมายราชทัณฑ์ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งการแก้ไขแนวทางปฏิบัตินี้ชอบที่จะเป็นการแก้ไขทั่วไปเพื่อให้เกิดผลสำหรับผู้ต้องขังทั้งหลายอื่นด้วย ซึ่งการแก้ไขนี้จะเป็นผลให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม และเพื่อให้การปองดองของคนในชาติเกิดผลที่กว้างไกลออกไป¹ เพิ่มความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

จากการศึกษาพบว่า ในการควบคุมผู้ต้องขัง ในทางปฏิบัติเรือนจำส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่มีกำหนดโทษตั้งแต่ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต มักจะใช้เครื่องพันธนาการประเภท โซ่ ตรวนขนาดใหญ่เพราะเห็นว่าเป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีจากการควบคุม ประกอบกับเรือนจำส่วนใหญ่เป็นเรือนจำที่เก่า และทรุดโทรม มีช่องทางที่ผู้ต้องขังสามารถดำเนินการหลบหนีได้ง่ายกว่าเรือนจำที่ก่อสร้างใหม่ ๆ และเรือนจำส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์ในการเสริมความมั่นคง และที่สำคัญมากคือกำลังหลักของเรือนจำคือ “ผู้คุม” มีอัตรากำลังน้อยมากทางเรือนจำทุกแห่งในประเทศจึงต้องดึงเอานักโทษชั้นเยี่ยมขึ้นมาเป็นผู้ช่วยผู้คุมอีกที เพราะทางเรือนจำไม่ต้องจ่ายเงินเดือน พวกเขาจึงได้รับสิทธิพิเศษในเรือนจำนอกเหนือจากพวกผู้ต้องขังคนอื่น ๆ เท่านั้นแต่อย่างไรก็ตาม การจะให้เกิดผลได้จริงในทางปฏิบัตินั้น ต้องได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณด้วย อีกทั้งกรมราชทัณฑ์ต้องสรรหาบุคลากรที่มีความเป็นมืออาชีพ ในการควบคุมผู้ต้องขัง โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่มีอัตราโทษสูงหรือผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์ ในอัตราส่วนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้คุมในทุกๆ เรือนจำของประเทศในทั้งนี้ สำหรับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ที่มีอัตราโทษสูงหรือมีคดีอุกฉกรรจ์ควรจัดทำหรือก่อสร้างในลักษณะที่เรียกว่า “แดนความมั่นคงสูงสุด” (Super Maximum) เพื่อควบคุมผู้ต้องขังจำพวกนี้โดยเฉพาะ โดยเป็นการแก้ไขปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่ ที่ไม่มีความมั่นคงแข็งแรงของเรือนจำและทัณฑสถาน ให้มีลักษณะรูปแบบอาคารสถานที่เป็นการเฉพาะและเหมาะสมต่อการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งวางระบบการควบคุมอย่างเต็มที่ โดยการนำเอาเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ซึ่งเป็นลักษณะการดำเนินการที่แยกกันระหว่างเขตควบคุมพิเศษกับแดนความมั่นคงสูงสุด แล้วแต่ว่าผู้ต้องขังคนนั้นเป็นประเภทใด

¹ จาก หนังสือประชาธิปไตยกับการตั้งข้อรังเกียจทางสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 5) (น. 97-98), โดย คณิต ณ นคร, 2557, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการใช้ตราวน เมื่อพิจารณาจากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงแนวทางการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มีดังต่อไปนี้

1. บทบัญญัติในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ในส่วนของการใช้เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขัง ประเภทของคนฝากขังหรือคนต้องขัง ไม่มีบัญญัติไว้โดยตรง จึงเกิดปัญหาขึ้นมากในทางปฏิบัติ หากพิจารณาจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิม พ.ศ. 2540 มาตรา 33 น่าจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 3/2544 ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องขังก็ควรมีการศึกษาทบทวนว่า สมควรมีการให้ใช้ได้หรือไม่ มีผลดีหรือผลเสียอย่างไรและ ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา ให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479

1. ควรดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 คือ คำว่า “ น่าจะ ”

2. มาตรา 14 อนุมาตรา (1) และ (3) ถือเป็นการบัญญัติเป็นนัยกว้างๆ กล่าวคือพระราชบัญญัติว่า ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่

(1) เป็นบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม

จะเห็นได้ว่า คำว่า “น่าจะ” เป็นการคาดคะเนหรือประมาณการณ์ว่าจะเกิดเหตุการณ์ตามอนุมาตรา (1) และอนุมาตรา (3) ซึ่งหากผู้มีอำนาจสั่งใช้เครื่องพันธนาการคาดคะเนผิดพลาดหรือตั้งใจคาดคะเนผิดพลาด ผู้ต้องขังก็จะถูกจองจำด้วยเครื่องพันธนาการ โดยไม่มีเหตุผลตามความจำเป็นเพียงพอตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมเป็นการส่งเสริมให้ผู้มีอำนาจสั่งใช้เครื่องพันธนาการ กับผู้ต้องขังอย่างฟุ่มเฟือยขาดความยุติธรรม โดยอ้างความชอบธรรมว่ากฎหมายให้อำนาจไว้ เจ้าหน้าที่บางคนใช้ลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำความผิดวินัย โดยอ้างเหตุผลอนุมาตรา 1 หรืออนุมาตรา 3 ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่บัญญัติไว้ ส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ต้องขัง อีกทั้งเมื่อกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด และต้องบัญญัติไว้โดยแน่นอนตามแนวทางของระบบ Civil Law กฎหมายว่าการบังคับโทษทางอาญา ก็ควรที่จะตีความโดยเคร่งครัดและบัญญัติให้

ชัดเจนแน่นอนด้วย เพื่อเป็นหลักประกันในกฎหมายอาญา² จะใช้ได้ก็ต่อเมื่อผู้ต้องขังมีพฤติกรรมอยู่ถึงขั้นพยายามแล้ว กล่าวคืออย่างน้อยต้องอยู่ในขั้นที่ได้กระทำไป

แล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่ไม่บรรลุผล จึงจะสามารถใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังได้ ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมาก

1. ควรแก้ไขกฎกระทรวงฯ โดยบัญญัติให้ใช้เครื่องพันธนาการที่ทันสมัยในต่างประเทศมาใช้แทนตรวน เช่น สายรัดข้อเท้า³ ซึ่งมีลักษณะการใช้คล้ายกุญแจเท้า แต่แตกต่างกันที่ไม่ใช่โลหะและที่มีวงแหวนที่ไม่เป็นโลหะและผ้าทั้งหมด ซึ่งดูแล้วไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย และควรนำเครื่องพันธนาการอย่างอื่นที่มีในต่างประเทศ มาใช้กับผู้ต้องขังในเรือนจำของประเทศไทย จะได้มีการพันธนาการที่ก้าวทัดเทียมกับอารยประเทศ เช่น กุญแจมือที่ติดพร้อมเข็มขัด⁴ เชือกรั้ง และควรนำเอาระบบการควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring)⁵ มาใช้กับผู้ต้องขังโดยเฉพาะผู้ต้องขังก่อนคำพิพากษาถึงที่สุดที่มีอัตราโทษสูง มีนิสัยเป็นนักเลงโตชอบทะเลาะวิวาท หรือผู้ต้องขังที่มีจิตไม่ปกติหรืออาการทางจิต เป็นต้น โดยการติดเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ไว้กับตัวผู้ต้องขังเพื่อสังเกตพฤติกรรม ว่ากระทำตนอย่างไร และอยู่จุดไหนของเรือนจำเวลาหาตัวจะหาได้ง่ายเพราะมีสัญญาณติดอยู่ที่ตัวของผู้ต้องขังคนนั้น

2. ควรมีการเพิ่มเติม บทบัญญัติในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 4 โดยบัญญัติคำว่า “ คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา ” ไว้ต่างหาก กล่าวคือ ในมาตรา 4 (1) ให้บัญญัติใหม่ว่า “ ผู้ต้องขัง ให้หมายถึง หรือรวมตลอดถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาและคนฝากขัง ” และให้อธิบายให้ผู้ปฏิบัติหรือบุคคลทั่วไปที่ได้อ่านมาตรา 4 (1) ให้เข้าใจว่ามีความหมายว่าประการใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดปัญหาการตีความกฎหมายไปในทางที่ผิดๆ เนื่องจากบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวงในปัจจุบันมีการกำหนดคำว่า “ คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาล ” แต่ไม่มีการอธิบายความหมาย อีกทั้งเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในลักษณะดังกล่าวตามหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่า “ เป็นผู้บริสุทธิ์ ” ซึ่งมีบัญญัติไว้ในมาตรฐานสากลหลายฉบับด้วยกัน ทั้งที่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศก็คือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

² จาก กฎหมายอาญาภาคทั่วไป (น. 60-66), โดย คณิต ฌ นคร , 2547, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

³ รูปภาพในภาคผนวก.

⁴ รูปภาพในภาคผนวก.

⁵ จาก เอกสารประกอบกสัมมนา เรื่อง โครงการติดตามประเมินผลการนำระบบการควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดสำนักงานกิจการยุติธรรม ร่วมกับคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (น.1-30), โดย สุนนทิพย์ จิตสว่าง, 2549. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดังนั้น ควรอาศัยโอกาสในช่วงที่ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติของบ้านเมืองกำลังมีการเปลี่ยนแปลงนี้ ทำการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวเสียใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนในข้อตกลงระหว่างประเทศ และจะได้แก้ไขความล้ำสมัยของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ที่ใช้บังคับมานานแล้วอีกด้วย รวมทั้งหาวิธีการต่างๆ ในทางปฏิบัติกับผู้ต้องขังอย่างถูกต้อง

3. เพื่อลดปัญหาการในใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขัง ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ทางกรมราชทัณฑ์ควรจัดให้มี “เขตควบคุมพิเศษ” ภายในเรือนจำหรือทัณฑสถานทั่วประเทศ นอกเหนือจากเรือนจำพิเศษที่มีอยู่ สำหรับผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งจัดไว้เป็นแดนหนึ่งต่างหาก โดยภายในแดนนั้นให้จัดแบ่งผู้ต้องขังก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ออกอยู่พวกหนึ่ง โดยให้ได้รับความสะดวกพอสมควรตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์และกฎกระทรวง จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด และในเขตควบคุมพิเศษควรให้มีการติดตั้งระบบป้องกันเป็นพิเศษด้วย และหาเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาติดตั้ง เช่น กล้องวงจรปิด เพื่อเฝ้าดูพฤติกรรมของผู้ต้องขังเหล่านั้นว่าประพฤติและปฏิบัติตามกฎ กติกา หรือระเบียบของเรือนจำกันหรือไม่ หากเห็นว่าประพฤตินั้นไม่เหมาะสมจะได้ลงโทษ และตักเตือน หรือแยกตัวออกมากักกันไว้ต่างหาก (เพราะตอนนี้ขังเดี่ยวหรือห้องมีตักกยกละไปหมดแล้ว)

4. ในปัจจุบันทางกรมราชทัณฑ์ได้มีมาตรการ ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการออกมาใช้โดยเฉพาะอยู่แล้ว อีกทั้งมีการศึกษาในเรื่องดังกล่าวด้วย เช่น การศึกษาวิจัยในการปรับปรุงอาคาร และติดตั้งระบบการป้องกันพิเศษในเรือนจำและทัณฑสถานหลายแห่งในประเทศ เพื่อยกเลิกการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง เป็นต้น ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นการศึกษาเพื่อนำมาใช้ได้จริงส่วนมาตรการ

5. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ และทัณฑสถาน โดยเฉพาะพัสดิและผู้ควบคุมที่ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการประเภท โซ่ ควบคู่กับผู้ต้องขังตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถสั่งใช้เครื่องพันธนาการ ประเภทโซ่ตรวน ให้เป็นไปตามความเหมาะสม และเป็นธรรมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและของกรมราชทัณฑ์อย่างแท้จริง ให้เอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้ควบคุมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถานให้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้วยหลักเมตตาธรรมมนุษยธรรม และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่าปล่อยให้ประละเลยให้ผู้ได้บังคับบัญชาแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบหรือให้มีระบบการทารุณโหดร้าย หากมีผู้ฝ่าฝืนจะต้องดำเนินการทางวินัยอย่างเด็ดขาดและจริงจัง

6. ควรให้เรือนจำและทัณฑสถาน มีการรายงานการใช้ใช้ ควบคุมกับผู้ต้องขังให้ทางกรมราชทัณฑ์ทราบเป็นประจำทุกเดือน โดยระบุเหตุผลในการสั่งให้ใช้หรือเพิกถอนการใช้ นั้นให้ชัดเจน เพื่อนำไปรวบรวมเป็นข้อมูล สำหรับนำเสนอผู้บริหารระดับสูง ได้ตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ผู้เขียนขอเสนอแนะ ขอให้ออกเป็นคำสั่งของกรมราชทัณฑ์ เกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังที่จะต้องใส่เครื่องพันธนาการทุกคน จะต้องได้รับการตรวจร่างกายเสียก่อนที่จะใส่เครื่องพันธนาการนั้นๆ จะได้ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายของผู้ต้องขัง การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังถึงแม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติไว้รัดกุมเพียงใดก็ตาม หากผู้มีอำนาจสั่งการให้ใช้ขาดจิตสำนึกในหน้าที่ ใช้ระบบอุปถัมภ์กับพวกพ้องโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรม หรือไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่แล้ว ความยุติธรรมในสังคมก็就会被กลืนลงไปอย่างแน่นอน เรือนจำในฐานะหน่วยงานของราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม ถ้าหากได้กระทำหน้าที่อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว ก็จะบรรลุเป้าหมายในการคุ้มครองสังคม ฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำความผิด และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่ถ้ากระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะหน่วยงานราชทัณฑ์ทำหน้าที่ล้มเหลว ก็จะเกิดวิกฤตโดยที่ประชาชนจะไม่ให้ความสนับสนุนและร่วมมือ สร้างความไม่เป็นมิตร และความขัดแย้งในสังคม อาจเกิดความไม่พอใจระหว่างหน่วยงานอย่างรุนแรง รวมทั้งอาจจะทำการล้มล้างรัฐบาล ดังนั้น จึงจำเป็นต้องประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามเป้าหมายให้ได้ ซึ่งเป็นหลักของการปกครองระบบประชาธิปไตย และผู้ปฏิบัติหน้าที่จะต้องตระหนักถึงการใช้อำนาจ และ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำโดยนึกหลักสิทธิมนุษยชน อีกทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับ กฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ โดยต้องดำเนินนโยบายให้มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอย่างจริงจัง อีกทั้งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็อยากเป็นสื่อในการนำเอา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับนานาอารยประเทศ ที่เขาใช้ปฏิบัติกับผู้ต้องขังตามกฎหมายของ UN. และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อีกทั้งสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เพื่อเป็นการลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังให้น้อยลง โดยการนำเอาเครื่องพันธนาการแบบต่างประเทศที่เขาใช้กันประเภท สายรัด หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อผู้ต้องขังให้น้อยที่สุด และเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 นอกเหนือจากร่างที่กำลังแก้ไขอยู่ในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

1) แก้มตรา 14 โดยให้บัญญัติใหม่ว่า “ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการ กับผู้ต้องขัง เว้นแต่ ”

2) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิตตนเองหรือบุคคลอื่น แก้เป็น “ เป็นบุคคลที่พยายามทำอันตรายต่อชีวิตตนเองหรือบุคคลอื่น ”

3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนี แก้เป็น “ เป็นบุคคลที่พยายามหลบหนี ”

โดยเปลี่ยนจากคำว่า “ น่าจะเป็น ” มาเป็น “ พยายาม ” จะคิดว่า เพราะพวกเขาเหล่านั้น ยังไม่ได้ทำอะไรเลย หรือมีการเตรียมการที่จะกระทำ มันเป็นเพียงการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่า “ น่าจะ ” เป็นเพียงคำพูดก็ทำให้พวกเขาเสียหาย ทั้งที่ผลของการกระทำยังไม่เกิดขึ้น แต่มีการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้ากันแล้ว

ส่วนข้ออื่นๆ นั้น ให้คงไว้เหมือนเดิมเพราะยังไม่มีกรณีความเป็นอย่างอื่น

(1) ให้เพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ในข้อที่ 27 ใหม่ดังนี้

ข้อ 27 “ กุญแจมือและเชือกผูกข้อมือให้เป็นไปตามแบบและขนาด ซึ่งกรมราชทัณฑ์ กำหนดไว้ ”

วรรค 2 ให้แก้ไขใหม่ว่า “ โซล่ล่ามให้มีขนาดตามที่กำหนดไว้สำหรับตรวนขนาดที่ 1 และขนาดที่ 3 ทั้งนี้การใช้โซล่ล่ามกับผู้ต้องขังที่วิกลจริตหรือมีอาการทางจิต ซึ่งแพทย์ได้ตรวจและยืนยันแล้วเท่านั้น ”

(2) ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทบัญญัติข้อที่ 28 ใหม่ดังนี้

ข้อ 28 “ การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น โดยปกติให้ใช้กุญแจมือ หรือเชือกผูกข้อมือ หรือกุญแจเท้า เว้นแต่มีความจำเป็นหรือเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ต้องขัง ตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์ หรือมีโทษประหารชีวิต จะใช้ตรวนก็ได้”

วรรค 2 ให้แก้ไขใหม่ว่า “ เมื่อมีเหตุที่น่าเชื่อว่าผู้ต้องขังพยายามทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของผู้อื่น และไม่มีทางอื่นที่จะป้องกันได้ดีกว่า ให้ใช้กุญแจมือหรือเชือกผูกข้อมือเพิ่มขึ้น นอกจากตรวนขนาดที่ 2 หรือกุญแจเท้าได้ ”

วรรค 3 ให้แก้ไขใหม่ว่า “ ในกรณีที่จะต้องนำตัวผู้ต้องขัง คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์ หรือฎีกา หรือคนฝากขังออกไปนอกเรือนจำ ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการ ให้ใช้กุญแจมือหรือเชือกผูกข้อมือ เว้นแต่ คนต้องขังหรือคนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา ในคดีอุกฉกรรจ์ หรือมีโทษประหารชีวิต จะใช้กุญแจมือหรือตรวนขนาดที่ 2 ก็ได้ ”

(3) ให้เพิ่มเติมในข้อที่ 27 ดังนี้

ข้อ 27 “ กุญแจมือและเชือกผูกข้อมือให้เป็นไปตามแบบและขนาด ซึ่งกรมราชทัณฑ์ กำหนดไว้ ” วรรค 2 ให้แก้ไขใหม่ว่า “ โซล่ล่ามให้มีขนาดตามที่กำหนดไว้สำหรับตรวนขนาดที่ 1

และขนาดที่ 3 ทั้งนี้การใช้โซ่ล่ามกับผู้ต้องขัง ให้ใช้กับผู้ต้องขังที่วิกลจริตหรือมีอาการทางจิต ซึ่งแพทย์ได้ตรวจและยืนยันแล้วเท่านั้น ”

(4) ให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในข้อที่ 28 ดังนี้

ข้อ 28 “ การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น โดยปกติให้ใช้กุญแจมือหรือเชือกผูกรั้งหรือกุญแจเท้า เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ต้องขังนั้น ตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์ หรือมีโทษประหารชีวิต จะใช้ตรวนก็ได้ ”

วรรค 2 ให้แก้ไขใหม่ว่า “ เมื่อเหตุน่าเชื่อว่าผู้ต้องขังพยายามทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของผู้อื่น และไม่มีทางอื่นจะป้องกันได้ดีกว่า ให้ใช้กุญแจมือหรือเชือกผูกรั้งเพิ่มขึ้นนอกจากตรวนขนาดที่ 2 หรือกุญแจเท้าได้ ” วรรค 3 ให้แก้ไขใหม่ว่า “ กรณีที่ต้องนำตัวคนต้องขัง ระหว่างอุทธรณ์ฎีกา หรือคนฝากขัง ออกไปนอกเรือนจำ ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการ ให้ใช้กุญแจมือหรือเชือกผูกรั้ง เว้นแต่ คนต้องขังหรือคนต้องขังระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ในคดีอุกฉกรรจ์ หรือมีโทษประหารชีวิต จะใช้กุญแจเท้าหรือตรวนขนาดที่ 2 ก็ได้ ” ให้ยกเลิกกฎกระทรวงมหาดไทย ในข้อที่ 29 เนื่องจากได้นำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ที่ได้แก้ไขใหม่ในข้างต้นแล้ว

บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ (วันที่ 17 มีค. 2557)

จากการที่ได้เข้าไปดูความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรม (ลาดยาว) และได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้บัญชาการเรือนจำคลองเปรม (ในปี 2557) โดยการนำไปดูงานในนามของนักศึกษาปริญญาโทนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ภายใต้การนำไปในครั้งนั้น โดย ผศ.ดร. ธาณี วรภัทร์ ผู้เขียนได้มีโอกาสสัมภาษณ์ ท่านประเสริฐ อยู่สภาพ ในขณะที่ท่านเป็นผู้บัญชาการเรือนจำอยู่ ผู้เขียนได้สัมภาษณ์ท่านด้วยคำพูดมิได้มีการอัดเทป โดยมีใจความย่อๆ พอเข้าใจ ดังนี้

ผู้เขียน ท่านครับกระผมจะขอเรียนถามว่าเรื่องการยกเลิกการตีตรวนว่าในขณะนี้ ทางกรมราชทัณฑ์ และทางเรือนจำได้ดำเนินการไปถึงไหนแล้วครับ

ท่านประเสริฐ ในการยกเลิกการตีตรวนนั้น ทางเรือนจำได้มีการนำร่องให้ใช้ที่เรือนจำบางขวาง เป็นที่แรกเพราะว่าต้นเรื่องในการทำเรื่องนี้ออกมาจากทางเรือนจำบางขวาง เพราะทางบางขวางมีผู้ต้องขังคดีหนักๆ มากและผู้ต้องขังที่ใส่โซ่ตรวนกันมาก จึงให้ทางเรือนจำบางขวางเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนจากโลหะมาเป็นผ้าหรือสายรัดแทนตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร (นายก ปู) ในขณะนั้นเพราะจะไม่ทำให้เกิดบาดแผลและเชื้อโรคก็จะไม่เข้าสู่ร่างกายของผู้ต้องขังให้เป็นอันตรายต่อชีวิตได้ และไม่เป็นการขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพและมนุษยชน แต่ที่ใช้ได้ไม่หมดกับผู้ต้องขังทุกคน เพราะทางกรมราชทัณฑ์มีงบประมาณน้อยนิด

และวัสดุอุปกรณ์ประเภทผ้าหรือสายรัด ของต่างประเทศมีราคาแพงมาก จึงต้องชลอการใช้ไปก่อน จนกว่าประเทศไทย จะมีบริษัทที่ผลิตอุปกรณ์ประเภทนี้ได้และมีราคาถูกกว่าต่างประเทศ ก็จะนำมาใช้กับผู้ต้องขังกันต่อไปในอนาคต

ผู้เขียน ในขณะที่ทางเรือนจำบางขวางได้มีการนำมาใช้แล้วใช้ไหมครับ

ท่านประเสริฐ เคี้ยวนี้ทางเรือนจำบางขวางไม่ได้ใช้แล้ว เพราะว่ามันนำมาใช้ไม่ครบคน ที่จะต้องใส่ ถ้ามีการใส่เครื่องพันธนาการชนิดผ้าหรือสายรัดกับผู้ต้องขังกลุ่มหนึ่งและอีกกลุ่มหนึ่ง ไม่เปลี่ยนจากโซ่ตรวนมาเป็นสายรัดเหมือนๆ กันก็จะเป็นสองมาตรฐานอาจจะมีการก่อเหตุจลาจลกันขึ้นในเรือนจำ เพราะฉะนั้นทางเรือนจำบางขวาง จึงยุติการใช้เครื่องพันธนาการประเภทผ้าหรือสายรัดไว้ชั่วคราวก่อน คงให้ใช้เครื่องพันธนาการชนิดเดิมหรืออย่างเดิมต่อไป จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง⁶ หากอยากจะรู้รายละเอียดมากกว่านี้ จะต้องไปหาข้อมูลเชิงลึกได้ที่เรือนจำบางขวาง เพราะทางนั้นเป็นต้นเรื่อง

ต่อมาผู้เขียน ได้เดินทางไปที่สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์ บางขวาง ไปพบกับเจ้าหน้าที่เพื่อหาข้อมูลเชิงลึกและแวะเข้าไปหาคุณ คำสั่ง ประกาศ กฎข้อบังคับ หาข้อมูลว่ามีการทำเป็นประกาศ หรือคำสั่ง ของกรมราชทัณฑ์หรือเปล่า แต่โชคดีที่ได้พบกับนักวิชาการท่านหนึ่ง ซึ่งท่านไม่ขอออกนามในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เพราะกลัวจะมีปัญหาถึงตัวท่าน ผู้เขียนจึงขออนุญาตถามคำถามท่านดังนี้

นักวิชาการ ท่านผู้นี้ถามว่าจะเอาข้อมูลในเรื่องนี้ไปทำอะไร

ผู้เขียน ตอบท่านว่าผมจะเอาไปประกอบการเรียน และแนะนำตัวเองว่าเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จะนำข้อมูลที่ได้ในวันนี้ไปทำวิทยานิพนธ์ ผมมาในวันนี้ไม่มีหนังสือของมหาวิทยาลัยฯ มาด้วย มีแต่บัตรนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมายืนยันว่าเป็นนักศึกษาจริง

นักวิชาการ ไม่เป็นไรไม่ต้องมีพิธีการอะไรมาก คิดว่าวันนี้เรามาคุยกัน และหาประสบการณ์เพื่อเอาไปเขียนวิทยานิพนธ์ของคุณ แต่ผมขอออกตัวก่อนว่าไม่ให้เขียนชื่อของผม เพราะไม่อย่างมีปัญหา และเรื่องที่เราจะคุยกันในวันนี้เป็นเรื่องจริง คุณจะเขียนอย่างไรเรื่องของคุณ

ผู้เขียน ขออนุญาตเริ่มคำถามเลขนี้ครับ ผมอยากจะมีรู้เรื่องการยกเลิกการตีตรวนทางเรือนจำบางขวาง ได้ดำเนินการไปถึงไหนแล้วครับ

⁶ จากการสัมภาษณ์ท่านประเสริฐ อยู่สภาพ ผบ.เรือนจำคลองเปรม

นักวิชาการ เรื่องการยกเลิกการตีตรา ความจริงแล้วฉันเรื่องอยู่ที่ทางเรือนจำบางขวาง เป็นผู้ริเริ่มคิดทำแล้วขงเรื่องส่งไปที่ข้างบน แล้วท่านนายกยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ออกมาพูด แล้วออกเป็นข่าวเพื่อเป็นขวัญแก่ผู้ต้องขัง พวกผู้ต้องขังก็ใจกันใหญ่ที่จะได้เปลี่ยนจากโลหะมาเป็นผ้าหรือสายรัดแทน ในความคิดส่วนตัวของผม ผมไม่เห็นด้วย

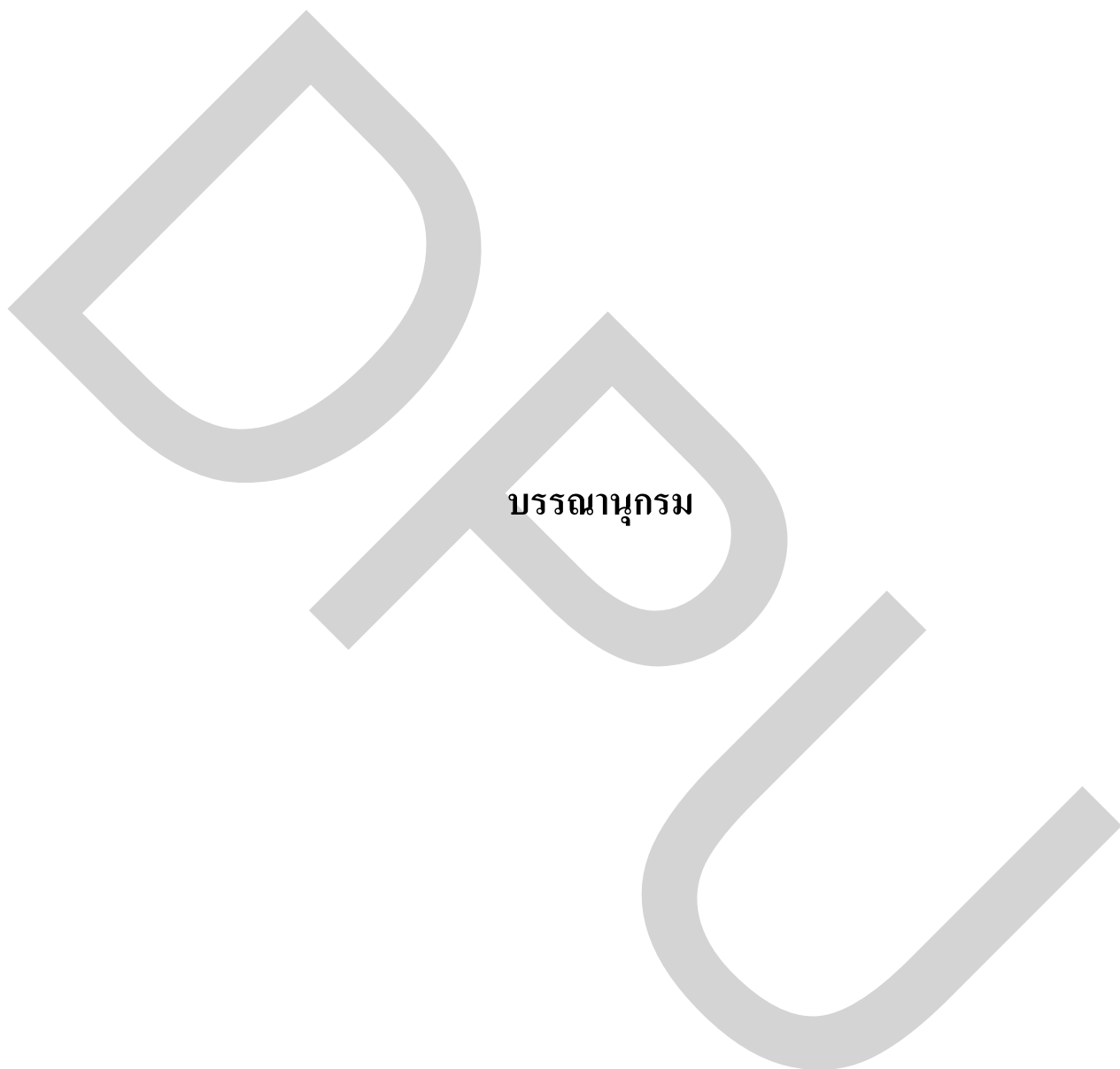
ผู้เขียน เพราะเหตุใดครับมันก็เป็นผลดี หรือเป็นประโยชน์กับผู้ต้องขังด้วย

นักวิชาการ คุณลองคิดดูซิว่าขนาดโซ่ตรวนใหญ่ๆ พวกนักโทษมันยังสะเดาะแล้วหลบหนีกันได้เลย หากมาเปลี่ยนเป็นชนิดผ้า หรือสายรัด มันก็ยิ่งหามิดมาเชื่อนมาตัดง่ายจะตายไป

ผู้เขียน มีคำสั่ง กฎข้อบังคับ หรือประกาศของทางสำนักนายกรัฐมนตรีไหม ผมดูหน่อยครับ

นักวิชาการ ไม่มีหรอกครับ มันเป็นเพียงคำพูดเท่านั้น ไม่มีอะไรเป็นหลักฐานให้คุณ คิดเอาเองว่าผู้ต้องขังมันเก่ง พวกนักโทษอยู่กันนานแก่ละล้าเรียนวิชาในคุกจากรุ่นพี่ ๆ มากันหลายปีจนเกิดความชำนาญ และคำสั่ง หรือประกาศในเรื่องนี้คุณลองไปถามหรือขุดได้ที่ทางเรือนจำบางขวางเพราะเขาเป็นต้นเรื่อง ทางของผมไม่เคยเห็น เคยแต่ได้ยินและในทางปฏิบัติมันเป็นไปไม่ได้ ผมคงช่วยคุณได้เท่านั้นครับ

ผู้เขียน ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ ที่ได้รับความกรุณาจากเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ (บางขวาง) ที่เสียสละเวลาอันมีค่า มาให้ความรู้ในเรื่องนี้กับผู้เขียน ทำให้ผู้เขียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับมาประติศประต่อและเรียบเรียง เขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนจบลงได้ ขอบกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ ท่านผู้บัญชาการเรือนจำคลองเปรม และเจ้าหน้าที่ ผู้ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ทุกท่านครับ

ปฐมนิเทศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, ชชาติ ชัยเดชสุริยะ, และณัฐวสา ฉัตรไพฑูรย์. (ม.ป.ป.) *มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระบวนการยุติธรรม.

กุลพล พลวัน. (2546) เอกสารการสอน ชุดวิชา *กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์* หน่วยที่ 9-15. (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

กติกาศของประเศญี่ปุ่น ถือว่าเป็นกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยต้องปฏิบัติตามเพราะเป็นภาคีสมาชิก มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี 2540 และในปีต่อมาก็ถือว่าเป็นกติกาศสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยคำนึงถึงสิทธิ มนุษยชนมากขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานราชทัณฑ์ และเป็นการผลักดันในการต่อต้านการกระทำที่ถือเป็นการทรมานต่อผู้ต้องขังพิจารณาจากกรณีศึกษา การจำตรวนผู้ต้องขังชาวญี่ปุ่น.

กฎหมายฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 34 เกี่ยวกับเรื่องการร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง ในกฎกระทรวง.

จรัญ โฆษณานันท์. (2541). *นิติปรัชญา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จรัญ โฆษณานันท์. (2544). *รัฐธรรมนูญ 2540. จากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สู่ขั้วมิกสิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

เจ้าหน้าที่ทัณฑวิทยา (บางขวาง) ไม่ประสงค์จะออกนาม ทุกท่าน.

ชชาติ ชัยเดชสุริยะ. (ม.ป.ป.). *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรม ทางอาญา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

คำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ 86/2500 (ประชุมใหญ่) “ในคดีที่จำเลยหลายคนมีความผิดฐานเดียวกันหรือต่อเนื่องกันก็ตาม ถ้าความผิดสำหรับจำเลยคนใดขาดถึงที่สุดแล้ว ก็ออกหมายแดงแจ้งโทษสำหรับจำเลยคน นั้นได้ในเมื่อจำเลยนั้นร้องขอ”.

คำพิพากษาฎีกาที่ 715/2503 “นักโทษเด็ดขาดตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. 2500 หมายความว่านักโทษเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.

2479 ซึ่งหมายแดงแจ้งโทษเด็ดขาดได้ออกก่อนหรือในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ.....”.

คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน: เจ้าพนักงานจิตดูแลสุขภาพมาตรฐาน และแนวทางในการส่งมอบบริการ (เฮ็ด 2)(เฮ็ด 4). ซิกาโก: คณะกรรมการแห่งชาติ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเจ้าพนักงาน 2003.

คณะนักวิชาการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 1. (2546, 17 กรกฎาคม). กระบวนทัศน์ใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด.

คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน. (ผู้แปล). (2544). *สิทธิมนุษยชน: รวบรวม สันติสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญ*.

คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (กปส.). (2544). *สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ที่สำคัญ*.

คณิต ฌ นคร ก. (2549). *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ฌฐยา จรรยาชัยเลิศ. (2548). *หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาสิทธิในการดำเนินชีวิต* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. (2540). *สิทธิของผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา* (รายงาน การศึกษาและฉบับสมบูรณ). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฌฐกิตติ์ บุญจันทร์. (2550.). *มาตรการทางกฎหมายในทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาการใช้ เครื่องพันธนาการ*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหาร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิต.

ธีรรัตน์ สัมมา. (2546). *กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ: ศึกษากรณีการลดวันต้องโทษจำคุก* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหาร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ธานี วรภัทร์ ข. (2549). การบังคับโทษจำคุกในประเทศญี่ปุ่น. *บทบัณฑิต*, 62, ตอน 2, 87-116.

นัทธี จิตสว่าง. (ม.ป.ป.). *หลักทัณฑ์วิทยา: หลักการวิเคราะห์ระบบงานราชทัณฑ์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ม.ป.ท.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตาม รัฐธรรมนูญ* (พิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2549). *หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ* (รายงานผลการวิจัย). *เสรีภาพตาม รัฐธรรมนูญ* (รายงานผลการวิจัย). ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 74 และ 262.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(9), 57, 59/1, 60, 71, 87, 88.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 58, 59, 71, 8 -76.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7/1, 8, 83, 134, 134/1, 134/3, 134/4, 135, 172,
173/1, และ 173/2, 245.

ประเสริฐ อยู่สุภาพ ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร.

ผู้ต้องขัง เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. (2546). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 บัญญัติ “ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่
อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์
หรือฎีกาและคดีที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษา รวมทั้งมีอำนาจวินิจฉัย
ชี้ขาดหรือสั่งคำร้องคำขอที่ยื่นต่อศาลฎีกาตามกฎหมาย คดีที่ศาลฎีกาได้พิจารณาพิพากษาหรือมี
คำสั่งแล้ว คู่ความไม่มีสิทธิที่จะทูลเกล้าฯ ถวายฎีการคัดค้านนั้นต่อไป ”

พันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมือง โดย ศูนย์นักโทษสิทธิผู้ป่วน.

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. 2479, มาตรา 23, 24 และ 25 และกฎกระทรวงฯข้อ 52, 53, 59, 60,
61, และ 63

พระราชบัญญัติวินัยข้าราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2482, มาตรา 6-7.

กฎกระทรวง ฉบับที่ (พ.ศ. 2541). ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 หลักการ
และเหตุผล

กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479.

ข้อ 4-24. และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479, มาตรา 13.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542.

พัชราภรณ์ กองอุบล. (2546). *สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังตามรัฐธรรมนูญ* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่งและทางการเมืองโดย ศูนย์นักโทษสิทธิผู้ป่วน

มาตรา 8(1) และ 173/1. กับผู้ต้องขัง (2550). วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

มาตรฐาน 5 ด้านของกรมราชทัณฑ์. จาก <http://www.correct.go.th>.

- รุจิรา พฤกษยาชีวะ, และ นัทธี จิตสว่าง. (2546). เอกสารการสอน ชุดวิชา การปฏิบัติต่อผู้กระทำ
ความผิดหน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รายงานของรัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้ข้อ 40 (2008) ของพันธสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิทางแพ่ง
และทางการเมือง โดย ศูนย์นักโทษสิทธิญี่ปุ่นกันยายน.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 241. และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา
- รัฐธรรมนูญสมคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ (ม.ป.ป.) คำแนะนำเกี่ยวกับ
การใช้งาน ของ กุญแจมือ
- วิสัย พฤษภาคม. (2544). คำอธิบายพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
ทิพย์อักษร.
- ศิริพร ตั้งคณกุลชัย. (2549). การใช้กำลังรุนแรงถึงตายของเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตาม
หน้าที่ : การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน: บริการจิตเวชในเรือนจำและทัณฑสถาน (เอ็ด 2). วอชิงตันดีซี: (2002)
ม.ป.พ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 197, พ.ศ. 2549 มาตรา 3.
- สุมนทิพย์ จิตสว่าง. (2549). เอกสารประกอบกสัมมนา เรื่อง โครงการติดตามประเมินผลการนำ
ระบบการควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด. สำนักงานกิจการ
ยุติธรรม ร่วมกับคณะรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน: บริการจิตเวชในเรือนจำและทัณฑสถาน (เอ็ด 2) วอชิงตันดีซี: (2000)
ม.ป.ท. : สมาคมจิตวิทยา อเมริกัน.
- สภาที่ปรึกษาการราชทัณฑ์. จาก <http://www.correct.go.th/comnet1/coucil>.
- หนังสือประชาธิปไตยกับการตั้งรังเกียจทางสังคม หน้า 97-98 พิมพ์ครั้งที่ 5 : กรกฎาคม 2557
สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- หนังสือสมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ (ม.ป.ป.) (ม.ป.พ.) คำแนะนำ
เกี่ยวกับการใช้งานของกุญแจมือ.
- อารีรักษ์ สิททพพันธ์. (2531). การปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่า
ด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเรือนจำในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุดม รัฐอมฤต, นพนิธิ สุริยะ, และบรรเจิด สิงคนดี. (2544). *การอ้างอิงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

อเมริกันเจ้าพนักงานสมาคมมาตรฐานสำหรับผู้ใหญ่เจ้าพนักงานสถาบัน (เอ็ด 4) บัลติมอร์: (2003) ม.ป.ท. : อเมริกัน. พนักงานสมาคม.

เรื่องการร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง ในกฎกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 120-126.

บทบัญญัติตามกฎหมาย: 18 U.S.C. §§ 1111 1841 (ก) (2) (C) 1992 () (7) 2113 (จ), 2118 (ค) (2) 2199,2282A, 2291, 2332b (ก) (1), 2340A; 21 U.S.C. § 848 (จ) สำหรับเพิ่มเติมบทบัญญัติตามกฎหมาย.

Metzner JL, Tardiff K, Lion J, et al: เอกสารเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของความยับยั้งชั่งใจและเจ็บสงบใน

หนังสือสมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งาน ของ กุญแจมือ.

J Am Acad. (2007). การดูแลสุขภาพจิตราชทัณฑ์. *จิตเวชกฎหมาย*, 35,417-25.

ภาษาต่างประเทศ

Andreu Cherif M.Bassiouni. (1993). *Human Rights in the Context of Criminal Justice: Identify Proedural*.

Akio Yamaguchi. (2000). *Institutional Treatment Profiles of Asia*.

(a) As a precaution against escape during a transfer, provided that they shall be removed when the prisoner appears before a judicial or administrative authority.

(b) On medical grounds by direction of the medical officer.

(c) By order of the director, if other methods of control fail, in order to prevent a prisoner from injuring himself or others or from damaging property; in such instances the director shall at once consult the medical officer and report to the higher administrative authority.

Bindzus. D., Ishii A. Srrafvollzug in Japan.

Gunther Kaiser. (1998). *Prison Systems & Correctional Laws: Europe, The United States, and Japan*.

Human Right Watch. (n.d.). *Prison Conditions in Japan*.

Protections in National Constitution.” Duke Journal of Comparative Law, 3.

Sanders, & Richard Young . (2000). *Criminal Justice*.

The Prison Law Enforcement Regulations Article 48 “The instruments of restraint shall be of the following four kinds: (1) Straight Jacket; (2) Gag; (3) Handcuff; (4) Arresting rope.

The make of the restraining devices shall be stipulated by the Minister of Justice”.

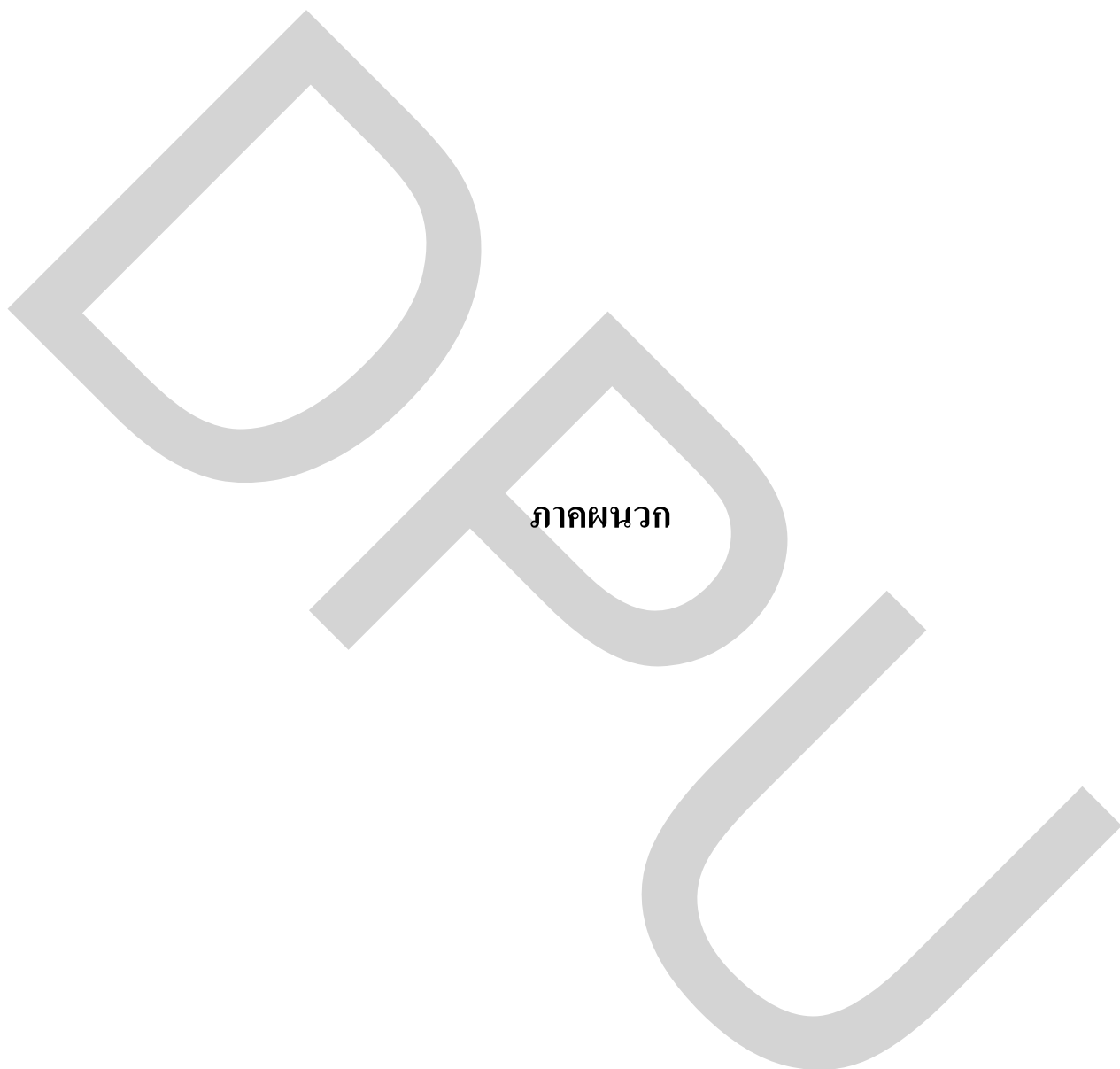
The United Nations Asia and Far East Institute. (n.d.). Criminal Justice Legislation of Japan.

The Code of Criminal Procedure Article 1.

The kinds of the instruments of restraint shall be provided for by Ministry of Justice Ordinance.”.

UK Criminal Justice Act 2003 in S. 181(7A) inserted (14.7.2008) by Criminal Justice and Immigration.

Yuchiro Tachi. (2003). *Prosecution Criminal Justice System in Japan*.

ภาคผนวก

ตารางเปรียบเทียบ

ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการใช้ตรวน และสิทธิของผู้ต้องขังของประเทศไทยกับต่างประเทศ สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง กฎเกณฑ์ของสหประชาชาติ กฎหมายของประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่น สหราชอาณาจักรอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ประเด็น	ญี่ปุ่น	สหราชอาณาจักรอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
การปฏิบัติตามมาตรฐาน UN.	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การกระทำทรมาน	ไม่มีการใช้	ไม่มีการใช้	ไม่มีการใช้	ไม่มีการใช้
การคุ้มครองสิทธิ	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
สวัสดิการ	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
ระบบพวกพ้อง	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การลงโทษเขียนตี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
การประหารชีวิต	มีการใช้	ไม่มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การรับเรื่องร้องทุกข์	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การใช้เครื่องพันธนาการ (ตรวน)	มีการใช้	มีการใช้	มี (บางประเภทความผิด)	มีการใช้
การใส่ตรวนนอกเรือนจำ	มีการใช้	มีการใช้	ไม่มีการใช้	มีการใช้
การยกเลิกการตีตรวน	ไม่มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	ไม่มีการใช้
คืนคนดีผู้สังคม	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
พ.ร.บ.ราชทัณฑ์	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้

หมายเหตุ : ในทางปฏิบัติของแต่ละประเทศจะมีมาตรการในการใช้อาจจะแตกต่างไปจากตารางนี้ได้ เช่น การทรมานผู้ต้องขังหรือนักโทษ อาจยังมีใช้อยู่ในบางประเทศแต่การจะออกมายอมรับว่ามีนั้น จะขัดกับหลักสนธิสัญญาของ UN. ว่าด้วยการทรมาน จึงไม่มีประเทศใดออกมายอมรับว่าเว้นประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งยังมีการทรมานด้วยการเขียนตีสักโทษ หรือตัดมือผู้กระทำความผิดในคดีลักทรัพย์ หากจับได้เจ้าหน้าที่ของเขาจะตัดข้อมือกันตรงนั้นเลย ไม่ต้องรอให้ศาลตัดสิน เพราะเป็นกฎหมายของประเทศเขาในเรื่องนี้ทั่วโลกรู้ดี

ภาพประกอบคำบรรยายในการตีตรวนนักโทษ

ภาพที่ 1

" ตรวน " เป็นเครื่องพันธนาการชนิดหนึ่ง ซึ่งสามัญชนมักเรียกว่า "โซ่" ที่ปลายตรวนทั้งสองข้างมีวงแหวนติดอยู่ เพื่อให้สวมข้อเท้าหรือข้อมือของนักโทษ ระยะห่างจากวงแหวนข้างหนึ่งถึงวงแหวนอีกข้างหนึ่งยาวที่สุด 75 ซม. ส่วนเส้นผ่าศูนย์กลางของตรวน และลูกโซ่ ระหว่างวงแหวนมีแตกต่างกันหลายขนาด

ในสมัยปัจจุบันการใช้ตรวนเป็นเครื่องพันธนาการ กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2541) ข้อ 26

ที่มา: สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 2 ภาพตรวนขาล่าง

ที่มา : สำนักทันตวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 3 เป็นเครื่องพันธนาการข้อเท้า

เครื่องพันธนาการข้อเท้าทั้งสองข้างของนักโทษ มีลักษณะเป็นเหล็กท่อนวางระหว่างแข้ง ปลายมีวงแหวนสำหรับใส่ข้อเท้าทั้งสองข้าง ทำให้ขาางเดินไม่สะดวก ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า เริ่มใช้ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ราวจุลศักราช 796 (พ.ศ.1978) โดยกฎหมายพระอัยการขบถศึกเล็กใช้ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 5) โดยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 (พ.ศ.2451) เป็นเครื่องพันธนาการ ที่ใช้สำหรับนักโทษ หรือผู้ร้ายสำคัญเมื่อเวลาขึ้นห้องขังหรือเรือนนอนเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือก่อการร้าย ลักษณะเป็นเหล็กเส้นยาว ขวางตลอดแนวห้องนอนติดกับไม้กระดาน พื้นห้องปลายด้านหนึ่งสลักกุญแจเพื่อไขคังท่อนเหล็กออกมา ร้อยเข้าไปในตรวนข้อเท้านักโทษ เวลานอนตอนกลางคืน ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเริ่มใช้แพร่หลายสมัยต้นกรุงศรีอยุธยา เลิกใช้เด็ดขาด สมัยกรุงรัตนโกสินทร์แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479

ที่มา : สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 4 สมอบก

สมอบก ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ที่มีน้ำหนักมาก ตรึงด้วยโซ่ปลาย โซ่มีวงแหวนวงเดียวไว้สวมข้อเท้าคนโทษที่ทำผิควินัยเรือนจำ หรือผู้มิมีนิสัยดีด้าน นักโทษผู้ถูกใส่สมอบกต้องตากแดดตากลมอยู่กับที่หากจะเคลื่อนไหว จะต้องยกขอนไม้แทนที่หนักติดตัวไปด้วย ปัจจุบันเหลืออยู่ 1 อัน เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นอกจากนี้ยังปรากฏเครื่องพันธนาการที่มีลักษณะการใช้งานคล้ายคลึงกับสมอบก

ที่มา : สำนักทันตวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 5 เหล็กครอบเอวหรือโซ่บันเอว

ทำด้วยเหล็ก เป็นรูปทรงกลม ขนาดของวงกลมพอสวมใส่ที่เอวนักโทษ ได้ที่ปากเหล็กทั้งสองข้างมีรูเพื่อใช้ สลักขี้ ไม้ติดกันแน่น บางครั้งอาจมีโซ่ล่ามจากเหล็กครอบเอว ไปติดกับโซ่พวงคอและตรวนข้อเท้าด้วย ตามหลักฐานไม่ได้กำหนดว่าจะใช้กับผู้ต้องขังประเภทใด แต่สันนิษฐานว่าน่าจะใช้เพื่อป้องกันการหลบหนีและก่อการร้าย ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนเป็นผ้ารัดเอวกันหมดแล้วแทนเหล็ก จะได้ไม่ทำให้เกิดบาดแผล

ที่มา : สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 6 โഴ้พวงคอ

ลักษณะเป็นห้วง หรือวงแหวนสวมคอผู้ต้องโทษ มีโซ่ล่ามที่ข้อเท้าปลายโซ่มีวงแหวนสำหรับสวมกับตรวน สำหรับผู้ต้องโทษคดีอุกฉกรรจ์ หรือนักโทษประหารชีวิต พวงคอ สำหรับใช้แก่นักโทษที่ถูกใส่ตรวนอยู่แล้ว แต่ยังไม่เป็นที่ไว้ใจที่จะให้อยู่โดยลำพัง จึงต้องให้สวมพวงคอไว้ด้วยพวงละ 2 คน คือใช้ห้วงเหล็กเส้นขนาดราว 3-4 หุน สวมคownikโทษไว้ 2 คน และใช้โซ่ยาวราว 2 เมตร มัดปลายโซ่ทั้งสองข้างคล้องติดกับห้วงคownikโทษคนละข้างติดกันเป็นคู่เรียกว่า "สวมพวงคอ" อยู่ด้วยกันเป็นคู่ๆ เวลากินและนอนตลอดจนการทำงาน เช่น เลื่อยไม้ ก็ต้องทำด้วยกัน ถ้ายังไม่มีความดีใจให้สวมห้วงคอและสายโซ่ไว้แต่คนเดียวก่อนต้องหิ้วโซ่ประจำตัวอยู่เสมอ จนกว่าจะมีคู่ได้ จึงจะให้รวมในพวงเดียวกัน

ภาพที่ 7 ภาพการใส่เครื่องพันธนาการต่างๆ

3) ขนาดที่ 3 วัดเส้นผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 17 มิลลิเมตร ไซ้ระหว่างวงแหวนของตรวนมีความยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และไม่เกิน 70 เซนติเมตร มีขนาดของลูกโซ่ซึ่งวัดเส้นผ่าศูนย์กลางเหล็กสำหรับขนาดที่ 1 ไม่เกิน 4.75 มิลลิเมตร

2. กุญแจมือ ให้เป็นไปตามแบบและขนาดซึ่งกรมราชทัณฑ์กำหนดไว้

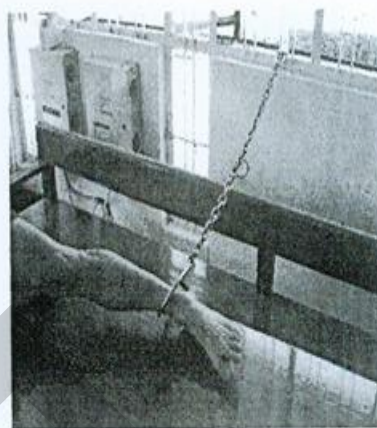
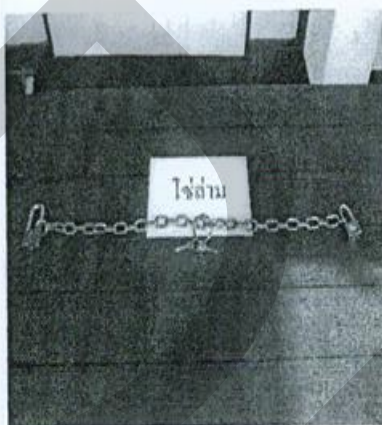
3. กุญแจเท้า ให้เป็นไปตามแบบที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ เว้นแต่ขนาดไซ้ระหว่างกุญแจเท้าทั้งสองข้างต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 38 เซนติเมตร และไม่เกิน 50 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ซึ่งวัดผ่านศูนย์กลางเหล็ก ไม่เกิน 4.75 มิลลิเมตร

ที่มา : ส่วนมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง สำนักทัณฑ์วิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 8 ภาพโซ่ล่าม

4. โซ่ล่าม ให้มีขนาดตามที่กำหนดไว้สำหรับตรวนขนาดที่ 1 และ 3

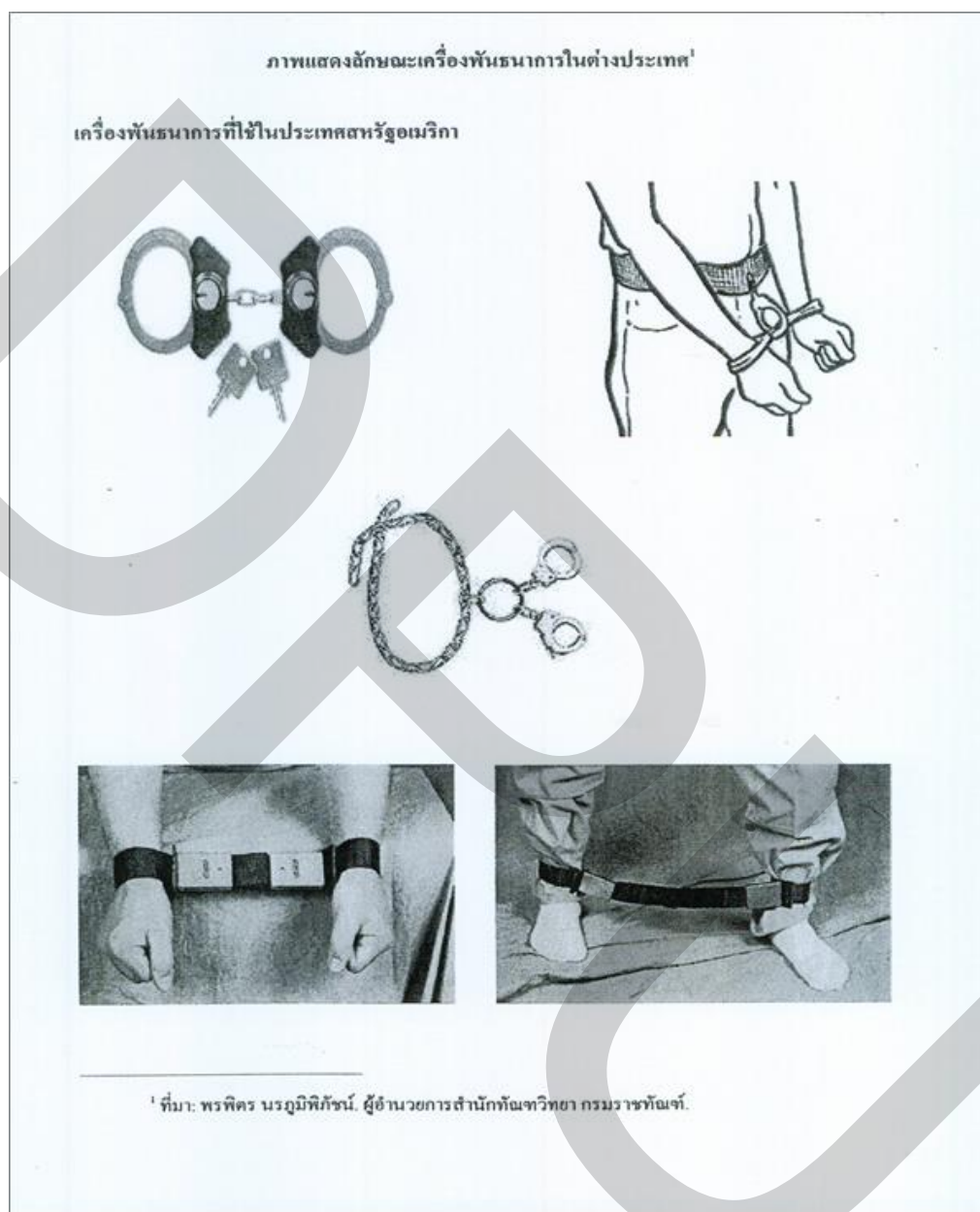

การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น โดยปกติให้ใช้ตรวนขนาดที่ 1 หรือขนาดที่ 2 หรือกุญแจเท้า เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ต้องขังนั้นตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือเป็นผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์ จะใช้ตรวนขนาดที่ 3 ก็ได้

เมื่อมีเหตุน่าเชื่อว่าผู้ต้องขังจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น และเห็นว่าไม่มีทางอื่นที่จะป้องกันได้ดีกว่า ให้ใช้กุญแจมือหรือโซ่ล่ามเพิ่มนอกจากตรวนหรือกุญแจเท้าได้ ในกรณีที่ต้องนำตัวคนต้องขังหรือคนฝากไปนอกเรือนจำ ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการ ให้ใช้กุญแจมือ เว้นแต่คนต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์จะใช้ตรวนหรือกุญแจเท้าก็ได้

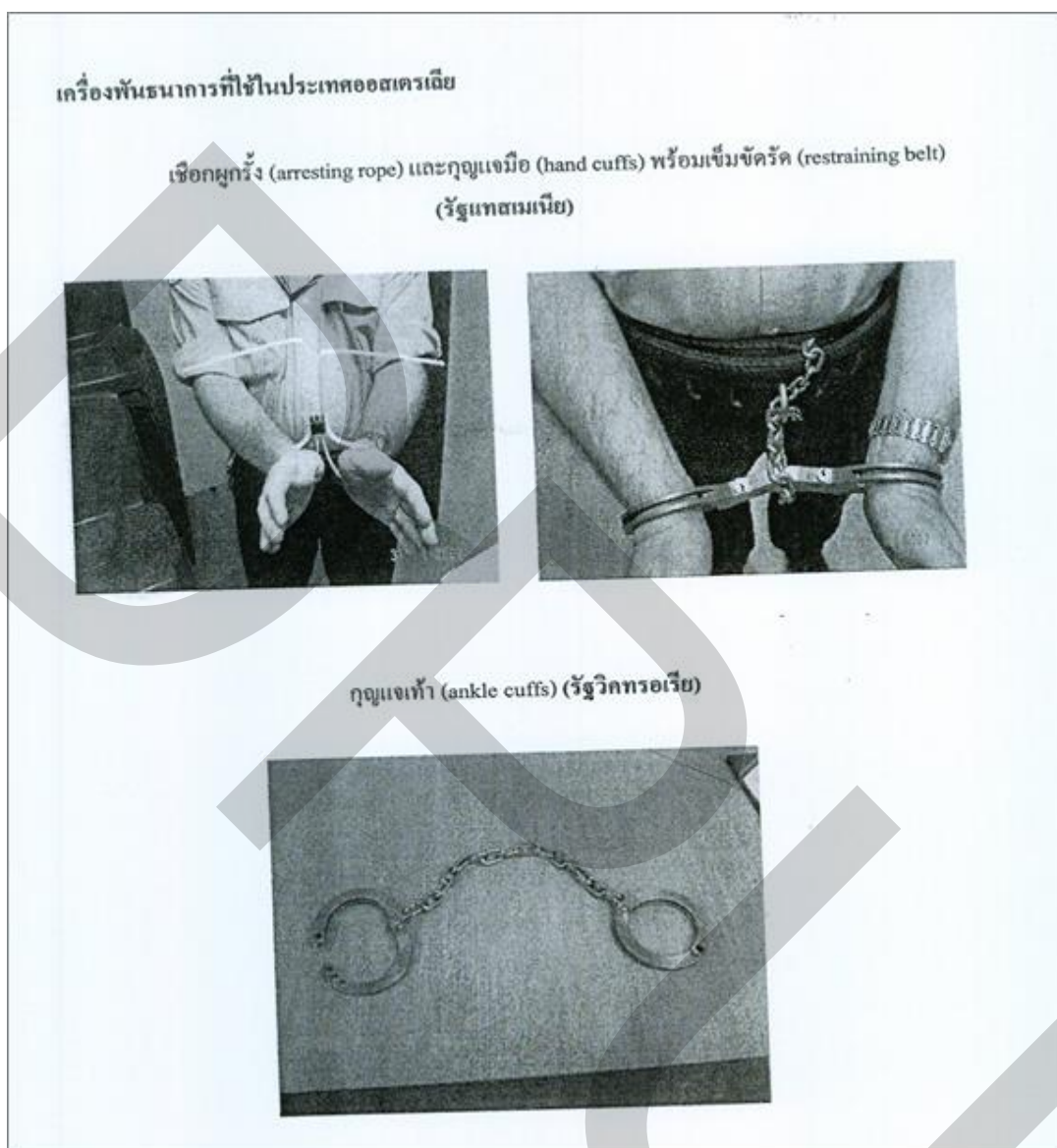
ที่มา: ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ ๑ ภาพเครื่องพันธนาการต่างประเทศ

ที่มา : สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 10 การใส่เครื่องพันธนาการของประเทศออสเตรเลีย

ที่มา: สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 11

INSTRUCTIONS: With restrained person's hands cuffed, wrap the belt around the waist. The double loop belt section should be placed between the two hook belt sections. Then simply close the belt handcuff on the center section of handcuffs on the person.

Secure waist belt with a padlock through slots for extra security.

NOTE: Do not use for prolonged periods of time.

ที่มา : สมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานของ กุญแจมือ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

ประวัติการศึกษา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

นายบรรเจิด จันทร์รุ่งศรี

ปี 2537 ปริญญาตรี การจัดการทั่วไป ม.ราชภัฏสวนดุสิต

ปี 2550 ปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต

ม.ราชภัฏสวนดุสิต

พนักงานวิชาชีพระดับ 7 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง
ประเทศไทย (กฟผ.)